

ad Anglo-Britannicam penissimè
quanta sunt, & quæ vetusta ad præ-
sens ævum, spectantia Republi-
cam; atq; isthac tenus ad Honora-
tissimum Tuum Nomen. Quod ex
imo subscellio dum præstricta sus-
picio acie, (Longè Nobilissimum
ac ingens Patriæ Firmamentum)

ILLIVS AD ARAM

Obsequetur hanc exiguum Arram

PORRICIO.

AD LECTOREM.

EU male ominatis
excipias te Limen-
tinus noster, ultro
profatur mi, quis-
quis es, Lector Sa-
lutem: Ei porro con-
lubitum est & primigenij sulci rans-
sam, & exactis opellis formulam prosi-
teri, & fabricant. Diu pro mea est
atatura, quod summois primulius ha-
bus in votis, uti Prisca Iura nostri
Civilis Origo, & procellus liquidior
constaret, quæ nimirum potu fieri, &

phanum: (Profanum aut quod Fami-
 religione non tenetur, à Sexti. Pomp.
 edocet.) Compluria in ijs scilicet ar-
 bitrabar digna, & quæ in Voluminis
 Speciem ad Chronographicam seriem
 merito digerenda. Atque ipsi imprimi
 consului, & primisq; curavi, ut acceperet
 ab hac curâ studio faciliore negotio
 haberent egenti ancillantes præsto
 operas. Disiecta disq; supata mole ad-
 uersum sum aggressus qualemcumq; com-
 paginem, atq; eam ad umbilicum
 duxi, hanc, quam primum publici fa-
 cere iuris subiit in animum, absolvere
 complemento (Mathematicorum li-
 centi usurpare vocem) pro eâ, quam
 spirat, mediocritate mixui. Formu-
 lam, & fabricam fide (sed nec mea
 suspectis prodiga) statui, & compen-
 dio, scripsi ad compendium, factu-
 Etiamq; Antædromos iis, fide transcripsi.
 Data opera prævorsam isthanc adse-
 ro, non velut subleste ab impetia in-
 cuseret, aut incuria. Nequaquam
 A S Scripto-

Ad Lectorem

scriptorū me duntaxat uerbi accom-
modant, aut rationi historice, uerū
& ipsi quas loquuti sunt, syllabis, atq;
eas disparibus excavatis typis inferni,
satis, fateor, mi, qui sunt eas medijs, se-
picule barbaras, politur a misera indi-
gat, Aristarchijs nimis inuisas, &
Annalibus, quos scribitur iuxta, uas-
tine consonas. Verum enim uero nene-
lem tu coronatos & salubres intera-
tione fastidires haustu, quod in Co-
liadice Attica siglinā hant silem fur-
rit ebarchosiam, aut biberne frigore
uestem, qua non ex lanā Atticā, quon-
admodum Philosophia auditores mo-
nat Plutarchus. Pindarissent puella
Aurelijs, & uerborum amplexentur
Veneres, quos copia simul est, & fas.
Dignum sane Musis est Agricoloysias
studium, atqui absq; illā quam recondi-
tissima etiam suprema Vraus arcana
panduntur? Thomista, Scotista & si que
sunt scholasticorū secla uerunt. Nosse
sibi & videntur celestium apoteles-
matōn

Plutarch.
de audien-
do.

matrona servatur, & xerxes
 nec magisterum heretici affligit, ut
 plurimum, nimis adquiescenter. Ce-
 terum barbari versus Amphibi, ser-
 dumque Bonatum nitidissimo Iulio
 Firmico & notario Pontano usque
 intiria praeludere. Grammatici an-
 tui bice magis quam Astrologi. Nec
 Aristotelis Physica deservunt acro-
 amata interpretes, aut sibi conciliant
 insaniam ab adfectu dictionis ob-
 scuritate, & poetica elegantia insano
 antecere Apollinem Sapientis, Hom-
 erus, Hesiodus. Superius opus licet saepe
 materies, materiam ab opere vilis-
 se ut aspergat nota, usque tam rigida,
 & tam impia censura. Quod non de
 eis modo quae traducta subsunt, sed
 de Corpore etiam Iuris nostri Ma-
 nicipalis volo dictum. Cuius non pu-
 to, aspicijs, à primarijs (quae scilicet
 innotescunt) incolis octopis. Auctores,
 quos sum secutus in primordijs, uti
 par erat, adiecto Eruditorum non au-
 indicio.

Id. lib.
 omc. pyth.

Ad Lectorem A

indicio. Præter Cæſarem & Tacitum
à paucis mi & in paucis, poſtillâ ſubſi-
dio. Sero n. Græciſ ſero Romanis in-
cipiunt Britannicum nomen, & varè
tota diuſi. præbe. Britanni diu. Sed
quæ accurarant, apud exteros, eua-
recentiora. Strabonem dico, Plinium,
Ptolemæum, alios, & Aſianus quiſ
ſcriptor. Marcianus Heracleotes non-
dum, quod ſcio, Romanè verſus:
Η Α ΛΕΙΩΝ, inquit, οὐκ ἔστιν ἡ περὶ τοῦ
μὲν ἔχει ἐν αὐτῷ τὸν Α Γ, πρὸς τὸ
ἐπισημαίνε Ν Θ. & alia de ſi. Pro-
monitoriorum, Portuam, & finium
ſubdiū numero. Ad Hennici Me-
tildis Aug. & Gauſfredi Com. Ma-
dum f. ſua opẽrã ex portu. Cui
præpẽ abſens primã quæ L. L. ſtudioſi
repetant initia. Interveniunt Richar-
dus Ουμόλεων & Ioannes, aſt quod
hic ad rem) expectet. vix quidpiam
interuenit. G. Lambardi & Archæo-
nomiam peniſſumẽ illibatam conſultio
miſi, exiit à quàm obuiſ ad explicanda
noſtra

Marcian.
Heracleot.
in opus. C

ad. b. l.
diu. quæ

Ad Lectorem.

nostra interdumque suo gerente Usa,
Libros in I.I. quod totum est dissectus;
primum claudunt Saxones: A Nor-
mannica secundus versus est cata-
pba, celeberrimo Anglicana Ro-
pud, in tempestatum supplicationibus
parapemite.

At vero cui accepta ferre eiusdem
(ut audent nonnulli) leges est peccare
largiter, quippe quarum praeferre
longe natales. Adquisita etenim pe-
riculosa imperia nonas inter annoli-
endum leges notant Politici; & caute
sibi canit ab hoc periculo Normanus,
atq. auditi iuris obsequentes viles im-
petiunt hostimentis, sed perquam, ut
videtur, specioso, adq. incensum po-
tius impraesentiarum gratiam; quam
reapse in Angli nonnullis comodum.
Imitatus ferme non nullatenus A-
licum qui Romanis moleste ferentibus
Gothorum legibus obligari, cetera
satis audientibus dicto, Romanas ren-
didit, sed aduersum sensus Romanarum
condidit.

per

Philip.
Honor.
Thes. poli-
tic. Lat. &
Italice
Francofur-
ti edit.
Nundin.
suprem.
vernalib.
Machua
uelham
princip.
comm. ad
Liu. lib. 1.
cap. 25. &
26.
Cuzcu.
Alb. Gen-
til. lib. 3.
cap. 11.
de iure
belli.

Ad Lectorem.

per interpretationa hac rursus traheretur ad Gothica. Nam ita nonnulli sentent, precipue ad ius spectantibus clientelare, ceteriora à Normannie temporibus, alijs hucusq; satis assidue ab euo Saxonico receptis, & foris à superiori. Neg. n. labentia decreta stelle illius Crinite, que in Paschate anni victoria hac notissimi fuisse, uti regni conversionem (quod voluit Astrologi) ita Legum abolitionem predixere, videntur tamen, utriusq; forsitan mutationem, ad eum nempe modum quo Hier. Cardanus Cometè A.M.D.XXXIII. in Ariete (huic insula nostra, in Ptolemeis placitis, obnoxia) sub Galaxia parte Aquilonari, duobus iacobus Iouis, Martia & Mercurialis, Christiana legis preannuncium scribit permutande, quod tricennio post sub Hen. VIII. accidit. At (alias quicquid sentiendum) legibus sydereis soluta Lex Christiana, & pietatem Cardani hic, alibi, & in CHRISTI genealogico

H. Cardan.
in Ptolem.
lib. 2. de iudic. Astro.
text. 54.

Ad Lectorem.

genethliaco themase nimium videri
desiderari. Et nimium ego neglectus
de istis hic mutio? At ad Ianum
nostrum (nec enim bifrontem poterit
cum non pend agnoscere) ubi Anglo-
Britannici (necne ut dicitur?) iuris

Nobilitas, nec origo later, sed
luce sequente

Vincitur.

Etenim—Si Nobilitas cunctis ex-
ordia pandit

Laudibus, atq; omnes redeunt
in semina caussæ,

Quantumvis neutiquam Romanos
ostendet, Numas, X. Viras, CIO. CIO.
librorū CCCCCIOOOO. CCCCCIOO-
OO. CCCCCIOOOO. versuum & id
genus, quæ digesta diu antidiæ (ve-
lut

—non hos quæsitū munus in usus)
Latè in Foris dominantur Euro-
pæis; non tamen honoranda minis &
hic primordia, nec diducto gradu ab
Iapeto

Statius, l.
Siluer.

Claudi in.
in latul. Se-
renz vxor.
Stilicon.

L. 1. §. om-
nia. C. de
vet. iur. e-
nuch.

Virgil. Æ-
neid. 1.

Ad Lectorem.

Lepto forte longiora : sed ubi, inquit,
 & videbit, ut presenti eum quicquam
 conaria & loyitas aptare, alius atq;
 obrogationes, antiquationes, derogationes,
 retentiones, emergentes vicissitudines,
 quae fuerit crebra, permiserint.
 Itidem hisce & in ceteris Lucretij meminere.

Lucretius.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

lib. 1. de

re. nat.

Quod fuit in pretio, sit nullo

denique honore;

Porro aliud succedit, & e con-

temnibus exit.

Inq; dies magis appetitur, flo-

retq; repertum

Laudibus, & miro si mortales

inter honore.

Secundum quod alter ille, at maxi-

mum, Poetarum Philosophus.

Multa dies, variusq; labor mu-

tabilis tui.

Rettulit in melius.

Et Graia Gnome; Kaiq; & &

Tau

Ad Lectorem.

τῶν νόμων κερτῶν πολλῶν. Interio-
 ritis absq; innumeris salebris, anno-
 rumq; interstitijs, historiola speciem
 obducere nequisse me satis vidi, &
 que desiderantur, adferre omnia.
 Temporum adeò iniurià oblitterantur
 permulta, perièrè multa neglecta, nec
 mediocris ab eiusmodi dispendio
 Reipub. literarie diuidia. Supersti-
 tes hæc reliquias pro re natà attre-
 ctandas, incunandas semper duci cog-
 nitu; imò quæ Pomponius, Rinallius,
 Zasius, Oldendorpius, Brissonijs, a-
 ljs de XII. Tab. & voborum legibus,
 elephantiis, atq; præcè ætatis doctè
 conscripta adidèrè hanc condacibilia,
 re Nemetum Spire, quam isthæc
 Trinobantum Westmonasterio for-
 sian dixeris. Satis de Opelli idè, &
 contextu superq;. Deprecari culpam
 (vbi quid ad me paucillimè dicam
 attinens) cum eà meopie potuissèm
 arbitratus vacare, stolidum. Siquidem
 in his nostris nonnullis egyptijs inobvatis
 videntur.

fin

Ad Lectorem.

Aristoph.
I. 10.

fit quis quàm par est
Τὰ ναυτικά μὲν τοῖς ὀφείοις
πρόσγυμνασι,

nollem illum nesciam, pipulo Butaba-
tarum, & qui dorso portant Nemefin,
prosciendi me, quàm flocci, minoris
facere. Nec asino nequicquam calci-
tranti, sana quis mentis pensatum cu-
rat inane & fatuum maleficium, A-
nerrunca (ut ARSE VERSE) in
antefixis pingos, Intercidona, Pila-
nus, & Donerra Sylvanum tenello
abigant hoc facta. Verùm Landent,
culpent, accentent pecus Arcadicum,
maligniorum renchi blaterent, ad-
probenz, suspendant naso, an prae-
ricentur lolio victitantes blenni &
buccones, lira lira mihi, neq; ciccum
interdum.

Hegesand.
Delphus.
ap. Athen.
dipnol. 4.

Οφθαλμοπαιδοῖς, πικρυχατα-
πνιγμένοι

Σαυκογεμεῖς ἑσθιοί.

Catonis rigidi, aequi vos benignè con-
sultatis

Ad Lectorem.

*sulatis; nec sim undiquaq; despicatni,
si forsan hac conspicari fueritis digna-
ti, nec limulis me sem fascinetis in ver-
ba. Herbam cito lubens victoria pre-
tendans legitime, & iure castiganti-
bus. Atqui isthorum quisquis es,*

*Per meos fines & aprica rura
Lenis incedas: abeasq; paruis
Equis alumnis.*

Horatius.
Carm. 3.
od. 18.

*Candidi nostis, rem esse quam ardu-
am, obsoletis dare nitorem, obscu-
ris lucem, fastiditis gratiam, dubijs
fidem, omnibus naturam & naturæ
sue omnia; non assecutis voluisse
abundè pulchrum esse & magnifi-
cium, ut ille. Sed noni ego, & distare
ab angulo recto, apud Opticos, omnè
visionis Conum; & noni quam sit o-
diola res Circensibus pompa. Iccir-
cò, mi Lector, & benè valeas hanc;
& scelici quæ in rem sint tuam elicias
conamine: quid ego te intrò mittere
cesso? ΑΜΙΘΙ ΧΑΙΡΩ*

Plinius. E-
pist. ad nat.
Hist.

Senec. patr.
in præf. ad
controuer.

Laudamus

Ad Lectorem.

Ouid.
Fast. i.

Laudamus veteres : sed nostris
vtimur annis.

Mos tamen est æque dignus
vterq; celi.

Intro eas, ingrato neq; fruaris animo.

Ex edibus Interioris Templi

Londin. VII. Kl. Ianuar.

CC. IC. C. X.

τῆς ἀρχαιολογίας ἐρευνητῆρι φιλο-
πονωτάτῳ, καὶ τῷ τῆς Θέμις
Θικασώτῃ Δευμάστῳ
Ἰωάννῃ τῷ Σολομῶν Θεοτότῳ.

Τῆς νομικῆς φιλέω τρεῖς ἀστέρας,
ὅντεκα μῦθοι
Συμπάντων νομικῶν εἰσὶν ἀρμό-
τεροι
Σεῖο πόντος φιλέω Σιλόδιον, μά-
γιστον ἔρσιμα
Ευνομίης φιλέω, καὶ σὲ Βάκωνε
Φιλῶ
Εἴ σέλιθ' εἰσι νόμων ἄνθ' ἀπεί-
ροντας, ἄκακ' ὦ
Αὐτ' ἀναπύξασμένους ἀγυγίῳ τε
νόμῳ.

ΑΡΚΤΟΥΡ. ΟΛΛΕΣΤΟΣ.

In laudem dignissimi Autho-
ris, et politionis literaturæ can-
didati, Carmen.

Cum Iovis effati Pallas foret orta cerebro,
Vagitus teneras virgo patrimo dedit.
Accurrit, tacitoq; moxam subducere prolem
Tentat, et abstrusus abdero Iuno locus.
Iuppiter ingenuam solerti indagine natam
Queritat, et celeri permeat astra pede;
Stat, cerebriq; tuū cernens, Seldene, Minervam
In nata amplexus feruit ille tua.
Atq; suam credit; pariliq; ab imagine forma
Illa fuit suavis, suavis et illa fuit.
Lisq; foret, nisi quæ quondam Lucina fuisset,
Musarum testis turba novena fuit. (est,
Quæ cognata Iovis tua casta Minerva Minerva
Cum tantum fallax lusis imago deum?

ALIVD.

Dum tunc ambigua Ianus, facieq; biformi
Respicit antiqua, et posteriora videt:
Archivos Themidi canos, monumentaq; legum
Indicat à veteri semi-sopita situ.
Hinc duplex te Iane manet veterane corona,
Gratia canitie, posteritate decus.

Gulielmus Bakerus Oxon.

ASTRÆE BRIT.

Vltima cœlicolũm terras Astra reliquit.
Tu tamen alma redi & terras Astras renifet
Astras alma redi tui Britannis:
Et diua alma fœus tui Britannis:
Et diua alma fœus tui Britannis:
Et diua alma regas tui Britannis:
Cantemus tibi sic tui Britannis:
Fœlices vimbis & tui Britannis:
Tu tandẽ alma redis diuũ postrema Britannis:
Vltima cœlicolũm terras Astra renifet.

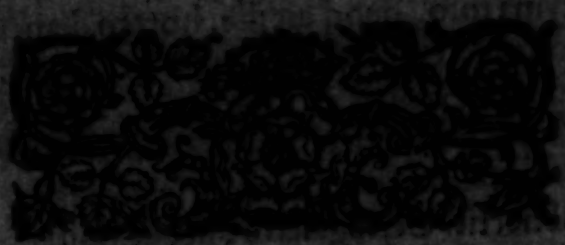
Alma redi, sacro redolent altaria fumo
Et tibi sacratis ignibus. Alma redi.
Alma redi, posuit liber hic primordia iuris
Anglos quo poteris tu regere. Alma redi.
Alma redi, tibi templa struit Seldenus: at aram
Qui tibi nil potuit sanctius. Alma redi.

E. Heyward.

In Epigraphico Libri
Carmen.

Quisnam Id vultat? Posuisti Enyo
Arma; iam doctos Iber haud Batauos
Marte turbat; Fœdere iam Britannia
Continet Orbem.

Clusum Audax quis referat latentem?
Falleris. Diz Thymidis recludo
Iasina. Hæc portâ melius feratâ
Pandit Læm.

FANI ANGLORUM.

Liber Primus.

Rodijt, & cothurnatus
aliquot ante lastra, at-
que etiamnum ubique
circumfertur Berofus
sacerdos Chaldaicus
(esse quoniam Flavius Jo-
sephus sapiculæ laudas
testem, caecis tu sibi
te credere) cum Viterbiensis Conuencio-
rio. Sine, ut quod res est magis dicam, ven-
ditandis suis portentis Berofum clementis
Monachus Dominicæ Joannes Annas
à Viterbo subditus Musæ Antiquitatum
præfidi facum fecit, & imposuit sarcinam.
Post genealogias Hebræorum ab illo, qui-
cunque sit, auctore suam deducas, non

Ptol. 2. geograph. & 2. quadripart. & Pausan. lib. I.

totius vniuersi Regna, Reges, Nominumq;
 etyma toto, quod ait ille, horreo demensa
 non videretur comprehendere, velut postri-
 dudū quā Iupiter ex Ope natus, *Samothem*
 (is ipse Dis nuncupatur) *Celticarum funda-*
torum Coloniarum centones lectori farciens
 subnectit. Celtogalatīę, neque obiter hoc
 duxi tacendum, quicquid Rheno flumio, Al-
 pibus, Mari Mediterraneo, Pyrenæis,
 Oceanis denique Aquitanico & Britanni-
 co terminatur, imò vniuersam Europam
 Celticę nomine est complexus Ptole-
 mæus: *Samothēs* autem, habet Commenta-
 rium Annij, Fuit frater Gomeri atque *Tu-*
balis ex Iapeto patre, à quo primum Britones,
 inde Galli *Samothēi* dicti fuerunt, & praci-
 pue Philosophi atque Theologi sectatores eius.
 Atque ē Laertio: Constat enim apud Persas
 floruisse Magos, apud Babylonios & Assyrios
 claruisse Chaldeos, apud Celtas & Gallos *Dru-*
idas, & qui *Samothēi* dicuntur, qui teste Ari-
 stotele in *Magica* & *Socrone* in xxij. *Successi-*
uum lib. *Divini atque Humani Iuris peritissi-*
mi, & ob id religioni deditissimi, ac propterea
Samothēi appellati sunt. Hæc ista apud An-
 nium. Laertij obtenditur nomen, & prin-
 cipium Voluminis de Philosophorum Vi-
 tis. Quin igitur Diogenem legamus:
 ἀπὸ τῶν Ἰωνῶν καὶ τῶν Γαλάτων, ἡγουμένην τῶν ἐν τῇ
 Ἀνατολῇ ἐν τῇ Μαγίᾳ καὶ Σοφίᾳ ἐν τῇ ἱερῇ
 καὶ ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ. Aliter de *Samothēis*
 ne

neque quidem. Diuini & humani permiffi-
mos Iuris, aut vocamen inde fortutos Latini-
na duntaxat atque interpolata B. Beognoli
Veneti editio tradidit: nūm nēpe in vetu-
stis Laertij Græcis exemplaribus, quot-
quot vidit & consuluit Doctissimus ille H.
Stephanus, (consuluisse verò se octo vel
nouem asserit) de illa re nulla prorsus sit
mentio. Neque tamen oscitanter aut planè
fortuito tantum mihi persuadere possum
imbitasse glossæmatis. Peritos Iuris, & præ-
fectos Philosophos, non Græcis modò
Gallis & Italis, sed Græcis etiam nationi-
bus constat fuisse; licet Barbaris. Testes no-
stri Druides, & Gothorum apud Iornan-
dem, præter Cosmiciu Diogeneus, qui cum
Physicâ, atque alijs bonarum literarum
membris *Bellogines* (ita leges vocabant)
idem Rex hominum, Phœbique Sacerdos
posteritati transmisiit. Sunt qui Laertio le-
gunt *Σελβας*; quod commentum est eo-
rum hominum qui a Pseudo-Beroso isto se-
nunt se *εἶναι Σελβας*, nimis sanè patienter
(verba Isaci Casauboni) ne quid gra-
uius dicam.

Si verò quicquam cum veritate Semo-
theis, aut cum antiquissimo Celtarum iure
(Regibus nimirum Celticis Britanniam
scribant cōmodasse parueniam) esset Sem-
notheis, vtriusque nomen indagare, & na-
tiam ab eâ quam pressari sumus calle-

*Iornand. de
rebus Gothicis.
cap. II.*

*Steph. ad
Laert.*

*Aug. de
Civ. Dei, li.
2, cap. 14.
Laert. lib. 5.*

dicarem haut ita alienum. Ceterum de illis, extra quam Lucianus alter ab Heliacis Selenicisvè redux historiam cōscripserit, planè deploratis dicere, plus esset quàm operam ludere. De his non audeo multa: *Suspicio* (inquit H. Stephanus) *ita dictos quod Sole habereant in ore, & quidam in Zumi Sed dicentes, vel quod ipsimet velut quidam Zumi sui inter homines haberentur, verum hoc minus quam illud, scribit ille mihi se verisimile.* Atqui ego herclè, si tanti viri meam nefas non sit committere sententiam, hoc quàm illud conijeio verisimilius. Divini Nominis priscos Heroas participes ubique legimus: quin nec Philosophis tantum invidit Antiquitas Honoris. Non Amphiarao, non Æsculapio, non Hippocrati; inter mediorumos censentur. Habinus & ab Antistio Labeone Plato Semideus; divinam ob eloquutionem Tyrtao Theophrasti nomen indidit Aristoteles. Plautum idèd; si magni exinde Philosophi Scennothet, & quasi Zumi sui audierint. Suadent hzc, dum eorum Philosophiam tantum prospecto; quos simul etiam peritos & custodes Iuris, si vel Annij auctoritas vel Brogneli interpretatio Atticè satis adfirmasset, parùm sanè esset quin, ubi locorum germanus & nominis & delegatz, ut ita dicam, potestatis fons sit & se corrigo, compertum fennè assererem. Etenim habeo

habeo apud Pausaniam (reprimas te suggil-
lanum, quod in Græciam transfuehor,
e qua antiquissimi & facti, & prophani
Gentium mores) diligentissimum Græca-
rum Antiquitatū scrutatorem in Athena-
rum Areopago, atque etiam in Achaicis
Deorum aedes, quas Athenienses *Συναί*
indigitabant. Is ipse in Corinthiacis ad le-
uam Asopi in Sycione flumini lucum me-
morat illicibus condensum, vbi sanum De-
um, quas Athenienses *Συναί*, Sycionij *Κο-
ρινθίου* appellabant. De Eumenidibus &
Oreste nota est lippis fabula, nec dare po-
tis es poetastrum, quem latet eas cum Adra-
stia, Rhamnusia, Nemese, alijsq; eiusdē fa-
rine Deabus vindices fingi scelera, ac Ioui
ad vicissenda mortalia facinora continen-
ter operam nauare. Nigras Oresti obuias,
easdem candidas, quibus simul & Gratijs
præter fecere sacra, in Arcadica reliquit
idem Pausanias scriptum. Mito apud eun-
dem quam alij Erinyas, hoc Themida vo-
casse; breuius & diuicius Erinyes, i.
Diræ vltices sedent malis, *Kathemida* verò,
(absque omni enim antiphrasi sic dictas,
auctor est Sophocles) quod interpretatur
Beneuoli, Bonis, & qui a culpa alieni, & sup-
plices: quin Alcæronē poetice Eumenidas,
reapse ciuiles magistratus scribit Plutarchus
fuisse. Totam deniq; quæ collimatio pecu-
nia rem Orphi habet in eis Hymnis

Pausanias

Sophocles in
Oedip in
Colona in
Plut in lib.
de Exilio.

Natal. Co-
mes Mytho-
log. lib. 3.
cap. 10.

Plat. de Is.
& Osiride.

Odysf. 3.

Exod. 22.

Psalm. 82.

Paralip. lib.

2. cap. 19.

Ad cap. 9.

Genes.

Plutarchus

lib. de serâ

Dei vind.

82.

al. in. ed. 2.

u. q. 10.

Camden.

al. in. ed. 1.

al. in. ed. 2.

Αἱ δὲ τὰς ἐκείναις καὶ τῶν ἄλλων
ὁμοειδῶς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν
θεῶν.

In planè ex antiquissimo Ethnicorum
Theologo, Indices, Iurisque dispensatores
hæc Σύναι Θεοὶ : & inferiorū Fæ perinde vi
coelestium appellare, moris erat, doctrinam
Sanctum. At quid igitur vetat quin hinc
Σαννοθεὺν emanasse vocabulum, titulum,
attributa coniectari? Ἀντίμαχῳ Homeri po-
εμῶτα, imò ipsæ Ἀστὲρες & Σακρὲ litteræ
Iudices Sanctiss. illo nomine **סַנְנַת**
non semel compellant. *Indicia Dei sunt non
hominum, atque omni rei quam scriptura vult*
(è Rabbi Kimhi notat Munsterus) magni-
ficare subicitur nomen **שֵׁן**. Poluit se Deus
(ut ex Atticis tantillo Mose, Platone, ait
Plutarchus) exemplis honorum, cuius e-
tiam ineffabilis vendæ nominis syllabæ
(negle& licet Cabalisticæ) pulsant, mo-
nent, vellunt Mortalium aures; deuotisque
nunc in Iustitiæ tramitem ipsos reducunt,
nunc obturatos, obductosque caligine mi-
seros stupenda & assiduo tremore concu-
tunt. Neque verò obliet quod ab infimo
Dignæ sexu petatur tanti splendoris, &
tam virile nomen. Potissimum cum Bri-
tannis agamus, quippe inter quos sunt sin-
gulares illæ **DEIS MATRIBVS**
inscriptæ æz, nec in terrarum orbe aliubi
reperit. De Deabus Matribus (ut obiter
admoneam) se nihil potesse scrutando
emere

erulere falsus est Vir longè doctissimus:
atqui, si homulo mihi fas sit, quid si tu?
Quid? ac in Pausanias Articis *gallus* *Toniades*
24 Toniades inesse nomen Matrum quis
autumârit? Notum est Matris Deum no-
men, quo non solum Berecynthia, sed Ju-
no etiam, Cybele, Tellus, Ceres, atque alię
apud Mythicos celebrantur. Esto licet hoc
parergon: *Nullum sine venia*, monuit ille,
placuit ingenium. Hęc nixus hoc quicquid
est sum aggressus; hęc retus ad rem re-
vertor.

Præscriptam quâ imperatum est a *Sama-*
the legem nusquam reperimus. Vnicam au-
tem de ratione Temporum *Basingstochius*
ille Comes Palatinus, Historicus nuperri-
mus huic isti tribuit: *Spatia omnia Tem-*
poris non numero Dierum (idem de *Gallia Cæ-*
sar, & de *Germania Tacitus*) *sed noctium*
definit, diesque natales & mensium & æ-
stivum initia sic observavit, ut noctem dies
subsequatur. Observant sanè nunc *Britan-*
ni istum morem, antiquissimum, & *Natu-*
ræ imprimis consonum. *Factum est Vespere,*
& factum est Mane dies unus, ait *Hebræus*
ille, cuius & popularibus hæc consuetudo.
Privationem & in ternario principiorum
numero habent *Peripatetici*: atque hinc
audet *Ioannes Bodinus*, *Astrologorum*
vulgus arguere, quòd inæquales horas ab
ortu magis quàm occasu *Solis* ordinatam

Senec. epist.
115.

Genes. I

Bodin lib.
3. Damm-
man.

iuxta ac repetitam Planetarum seriem
auspiciantur.

*Forcat lib.
I. de Gall.
imp.*

Excepisse scribunt hunc Magum, Sarro-
nem, Druidem, Bardum, alios complu-
res succedaneos. *Sarron non legibus seran-
dis* (dat mihi & tibi Stephanus Forcatulus)
addictus, sed componendis & commendandis
fuit, ut qui leges, quas ante eius Samothres, ac
postea Magnus pater tulerat, unum in volu-
men redegerit, servari etiam acri comminatio-
ne iussit. A Druide volunt philosophan-
tes illos & apud Cæsarem, Plinium, aliós-
que decantatos Druidas: per me fides ha-
beatur. Totam impræsentiarum de Drui-
dibus rem in Cæsaris tempora diffindo.
Annis circiter à Samothe DCCCC. Phra-
nicus Rex (ab historiâ accipe Britannicâ
& Galfredi fide) rerum arbitria Druidibus
mandat, dum ipse Pannoniâ degeret. Bri-
tanni interatim Brutum Syluij Posthumi
Latinorum Regis F. Ænæ nepotem,
(Syluium .n. Ænæ, non Aſcanij filium
facit ad Virgilium Seruius Honoratus) fe-
liciter nauibus adpulsum, imprimis Corino
comitante, littore Totnesio in Danmo-
nijs consensu salutâr Regem. Is post con-
ditam nouam Troiam (Londinum) leges
Ciuiibus atque subditis dedit, Troianas eas,
sive Troianarum exemplar. Elapsis quasi
DC. annis *Dunnalle Molmutius Rex statuit*
(auctores sunt præter Monumethensem
Ranulphus

*Sern. ad 6.
Æn. id.*

Ramplius Cestrensis in Polychronico,
 & Florilegijs) in atria, templa, vineque ad
 civitatem darentur. In quibus vineque, quae
 darentur, per amicos facientes recipere de re
 (civitas essent certis limitibus distincta) vna
 esset distinctio. Belmar Rex filius predicti
 Almarij ad subducendum dno ambiguum
 IV regalis vna vna privilegia manifest per
 insulam fecit. Fossam scilicet, & Ma-
 ttingstices, & Gunningstices & Jhenit-
 stices. (Atqui & Romanis hab. auctoritas
 stratas eruditiss. ille Noster, & magnus
 Britanniae Lumen G. Camdenus Clares-
 cius, quod Tacitus, Beda & alij laudant)
 Leges quatuordecim, ita Galfridus, quae distin-
 ctio dicebantur statuit, quae usque ad hoc
 temporis Anglos celebrantur. Item, si
 quidam interfecti, quae multis post tempore
 B. Gildas scripsit, ut Temple Decem, & alii
 tates talem dignitatem haberent, ut quicun-
 que fugitans, sine reus ad ea confugeret, re-
 mitteretur inimico suo haberet. Statuit item
 ut viae quae ad predicta Templa, & Civitates
 ducebant, secum & contra Colatorem ea-
 dem lege confirmarentur, donec, cum aliun-
 der regnum in pacem misisset, defunctus est, &
 in urbe Trinovantum, prope Templum Concor-
 dia (nec defuncti, qui Collegium illud inlu-
 stre studio Juris nostri Municipalis ad
 Thomeum ripam Theronum hinc intelligunt)
 quod ipse ad confirmandum legem promissus

Norden in
 Brit. specul.
 The
 Temple.

est sepeliri. Ad hunc modum Galfredus:
 sed etiam quæ ex antiquis, quorum non
 difficilis ei copia, scriptoribus excerpta Po-
 lydorus eccellit. Primus aurea cæcurnâ usus
 est, pondera ac mensuras rebus vendendis, et
 mensuris posuit: fores, et maximum omni ge-
 nus hominum severissimi puniuit, fecit quam-
 plures vias, decrevitque in quam latitudinem
 fieri deberent, ac lege sanxit ius earum ad
 Principem distantias pertinere, cuiusque iuris
 violatoribus pariter atque iis, qui in illis ma-
 lificium aliquid facerent, horrendas consti-
 tuit pœnas. Præterea, ut ne terra vacaret,
 vineæ populus rei frumentaria inopia frequen-
 ter premerebatur, aut minueretur se pœna sola
 occuparent agros, qui ab hominibus soli debe-
 rent, constituit quod quisque Comitatus ara-
 tra haberet, statuitque pœnam illis, per quam
 numerus diminueretur. Ac vitulis iunctis,
 quæ aratra servitant, à magistratibus abduci
 vel assignari creditumque pro debitione pecu-
 nia, si debitoris bona alia superessent. Hacten-
 us ille.

Gynæcocratis Mortiz Quintilino R.
 vidua, quæ Sifillij communis prolis, non-
 dum ad gubernacula ob ætatem idonei,
 tutelam susceperat, invenit legem, quam Bri-
 tones Martiano recuperant. Hanc etiam
 Rex Alaricus (è Monumethensi transcrip-
 to) inter cetera transulit quam Sansivica
 lingua Merceniloge vocant. Quam nihilo-

minus

minùs in elaboratissima Camdeni Choro-
graphiâ à Mercijs, ij autem à Saxonico
Weapn. i. *Limes*, Merchenlage adpositè
magis deducatur.

Hæc sunt quæ de temporibus Roma-
norum historiâ antiquioribus scriptores
prodiderunt: sed suspectæ, dubiæ, ne dicam
nullius fidei. E doctioribus vix quispiam est
Censor qui Annium in Albo falsariorum
non notat: Quin subductis Temporum ra-
tionijs, & obseruatâ a S. Literis, Hebra-
orûmque monumentis, quam præ se fert
Berofus ille Viterbienfis, discrepantiâ, pari-
ter ei forsan ac eiusdem nominis alteri cre-
dendum putes, qui à perpendiculari ad
centrum mundi errantium syderum, in
Canci dodecatemorio positione arsurâ
omnia, à simili in Capricorno congressu
futurum vniuersalem cataclysmum apud
Senecam prædicere est ausus.

Anquisuere item de historiâ nonnulli
Britannicâ. Hinc Brutum, Dunvallonem,
Martiâ hausimus. Illam sunt & doctissi-
mi summiq; Iudicij V. qui suspicantur è
Bardorum cantilenis, ac figmentis, ad Bri-
tannicum ex Iliaco cinere suscitandum no-
men, poetis, instarq; Talmudicarum tra-
ditionum receptis consarcinatam. Licet .n.
pro magno teste vetustas, vt habet ille, cre-
ditur, nihiloseciùs mirum quòd Bruti, qui
patrem collimarâ infelicitèr sagittâ occi-
disse

Senec. Nat.
quæst. lib. 3.
cap. 29.

*Athen. dip-
nosoph. lib.
6.*

*Isf. Scalig.
in Elench.
orat. Chron.
D. Par.
Tritem. lib.
de secundis.*

disse fertur, & matri ipsa in paritudine mor-
tifer (vnde iam *Æsop* audit post tot secula
apud Richardum Vitum) nemo Romano-
rum meminerit: mirum quod Latinis non
innotuerit Latinum nomen, quod Britannix &
nomen & imperium dedit. Solus post ho-
mines natos Eumerus Messenius Pan-
choos adnauiganit & Triphyllos? Poetas
herclè quos carmine celebrant inlustribus
familijs inferere, & supra verum Musis om-
nia augentes quamplurima fingere, & alati-
tium. Er quid aliud Bardi quàm *Æsop*
aut *Æsop* dicit, ut è Possidonio scribit Athenæus,
iureiurandi? Quam multa in Mythico
illo, à diffamato Pyrrhæ diluuiò ad Iphi-
team Olympiadem, interuallo (quod He-
roicum aptius vult Iosephus Scaliger) ad-
mixta veris fabulosa & postmodum in pro-
scenium ducta? Nationes, inquit Tritemius,
quamplurima tam in Europâ quàm in Asiâ
suam prætendunt originem se sumpsisse à Tro-
ianis, quibus tantum accommodare fidei duci,
quantum ipsi veritatis mihi sufficientis testimo-
nio poterant persuadere. Præuola sunt quæ af-
ferunt de sua Nobilitate & Antiquitate,
valentes palam gloriari, quasi non fuerint in
Europâ gentes ante Trojanorum excidium, nul-
lusq; inter ipsos Troianos ignobilis. Qui Gal-
fredo Monumethensi (fuit & Episcopus A-
saphensis) Ascensianis typis excuso Alpha-
beticum struxit indicè, Auctoris fidei tollit

Inc

hinc suppetias, quod Francorum nullibi apud eum, ait ille, mentio; cum nempe ante Francorum in Galliam aduentum omnia ferme, quæ conscripsit, fuerint gesta. *Apud quos sanè plusquam paucissimi.* Ad Galfredum; & caput XIX. lib. I. Francos sub Brenni & Belini temporibus habet in Senonibus Galliæ; Annorum crassus anachronismus quot centenorum? Nec enim ante aliquot post Incarnatam Salutem periodos Franci cis Rhenum sedes fixisse dignoscuntur. Tamen si, n. poëtica & Troporū licentiâ *Æneas Lanivia venit litorea*; multo satius & metricâ & solimâ oratione, quæ ad historiam pertinent, proferuntur ad illam Ouidij formulam

*Tunc Iuuenis nondum facti flexere Quirites,
incensâ Remi pyrâ. Atq; hâc lege potui &
debut transferre Galfredus interpres, si
fuerit, fidus. Verùm de Bruno nostro, Saxo-
num Saxone, Brunswicianorum Brunone,
Frisiorum Fresone, & Batavorum Batone
annuaduertere, quod secundum alios Pontus
Heuterus. *Censilem ac Rhythmū imperito
seculo compositi simplici popello facile falsa
pro veris obtrusere, aut veru falsa miscentes
impesuerunt. Nihil. n. ante CCC. ac CCCC.
anni lobentius maiores nostri audiebant
quam se ab adulteris Troiani, Regnorum
versore Alexandro Macedone, Populatore Her-
cule Græci aut alio Orbū Terrarum pertur-**

Ouid. 4. fast.

*Heut. de
Nat. Belgio.
lib. 2. cap. 3.*

battere

batore prognatos. Et verè quidem nimis ille
Mensuræque fictæ

Motamer.

12.

Crescit & auditu aliquod nomen adūcit auctor.

Sed me contraho. Ad hæc rectè enu-
cleanda egebunt fortè æternùm recipro-
cantes Antiquarij aliquo, vt in abstrusis
Hebræi, Eliâ. Brutum esto concedamus
Condidit aiunt leges, atque eas è Troia-
nis. At quæ tandem ipsæ Troianæ? Vni-
cam sat scio memorant de Filiorum nato
maximorum prærogatiuâ, quâ in vniuer-
sum ius defuncti patris est successum. De
Hectore Priami scribit Herodotus; & me-
minit Galfredus: an verò in Britanniam
cum Bruto tranabat hæc? Vnde igitur di-
uisum Locrino, Cambro, Albanæsto im-
perium? Ferriæ & Porrici? Brenno & Be-
lino? alijs? Vndenam in Comitij sub
Hen. VIII. Parlamentarijs ne feuda Cam-
brobritanica secundum quem dicunt
Gauellitudo morem postillâ deferrentur,
est cautum? Et priscè ni fallor pleræque li-
beris partiebantur hæreditates.

Stat. 27.

Нет. 8.ср.

26

Ἡ δὲ αὖτ' ἀπὸ πολλῶν ἐκδοτήσεων ——— in
Operibus Hesiodi ; & ad eam mentem ve-
rustis Poetis plura & Sacris literis, Sed que
inquam Troianæ ? eadem forsitan cum A-
ristophanis Nephelococcygiæ. Gravissi-
mi Scriptores vetustissima illa tempora
præscriptis legibus agnoscunt plerumque
soluta, *Populusnullis*, ita Iustinus, *legibus*
tenebatur

tenebatur & arbitria principum pro legibus erant. Naturalis aequitas Seditum varietati emergentium aptata vi Lesbia, apud Aristotelem, regula omnes ordinabat, regebatur, diremit controuersas. Et quidem initio Civitatis Rom. scribit Pomponius, Populus sine certa lege, sine certo iure agere instituit, omniūque manu Regis gubernabatur. Propē enim aberant ab Aureo seculo quum

Spente sua sine lege fide, rectumque tenebat. quod de Sabbatico Mundi millenario Chiliastrarum hæreſis olim pronuntiabat. Atq; illi datur vulgus quibus

non dominandi cupiditate, sed officio, ut habet D. Augustinus, consulendi, nec principandi superbiā, sed providendi misericordiā, Virtute Duce, ac legibus, quas Platonici sermone aiant Venere, imperabant. Equas alias censeas Troianorum? Divum cultus & quæ ad sacra attinent scilicet excipias. Officiū inquit Seneca, erat imperare, non regnare. Et oculus & sceptrum absoluta Egyptijs Regum Hieroglyphica. Quid quod nec vocabulum non OX. i. Leo, apud Orpheum, Musæum, aut Homerum (Troianum is fuit sesquicentum circiter post exodiū annos) reperiri adnotavit Iosephus

adversus

Arist. 5.
Ethic.

f. de orig.
iur. 1.2.

Metamor.
1. & Lucret.
lib. 5. cum
poetarum
turba.

August. de
Civ. Dei, lib.
19. cap. 14.
Ibid. 9.

Senec. epist.
91.

Plutarch.
de Isid. &
Osiride.
Ioseph. ad
vers. App.
lib. 2.

Plutarchus
lib. de Ho-
mery.

Idem lib. de
Musica.
Plato in
Mimo.

Solin. Poly-
hist. cap. 16.

Zenop. in
vlt. Porphy-
ry.

aduersus Appionem, Plutarchus, recentio-
rū plurimi & Parum, fatent, si bene perpen-
das, accuratè: Etenim Apollonius sepulchrè
Homero & Hesiodo legimus; vti isque
sepulchrum Deam ab eodem quo Nixæ the-
mate; & Apollonius sepulchrum Nixæ the-
mate.

Admi. & Apollonius sepulchrum Nixæ the-
mate.

Hymno Homeri ad Tellurem Matrem; &
Nyxæ odie (quem violare nefas erat Mu-
sicis) in ad Apollinē. Imò scriptum reliquit
omni exceptione maior Plato Magnus,
Talum (quicum, Rhadamanthi Iouis filio
Cræticæ Reipub. administratio à Minore
Rege est commissa) ter quotannis per vni-
uersam insulam (quæ prima literis, vt Po-
lyhistor, iura iungit) secundum leges & re
insculptas iudicia exercuisse. Phoroneum
Arginorum Regem, Arcadem Nomionem
taceo; & tempestivè de his fides.

Diphtheræ Iouis vtinam mihi copia. Spi-
rantis vtinam bibliothecæ, & vini Musæi
(tui de veteribus, vt apud Eunapium Loe-
gino, potestas) Censura, aut Ethalidis
memoria veritatem clarè satis enucleant.
Ad Classicos hinc Latine fidei scriptores
proximus transitus.

Præter Romanorum C. I. Cæsar Drui-
dum ritus, leges, philosophiam mandauit
scriptis. Dubias habent ij in nomine cau-
sas. Minime à Berosiano Druide; verum
fide

sive *non* & *Ap* quod sine quercus frō defa-
 cra conficiebant nulla, vñ Plinio eiusq; pla-
 cer sequacib⁹; Sive à *Trut*-tisse. i. vere sa-
 piens Teutonice, vñ L. Goropio Becano; Si-
 ue à *Trutin*, quod antiquis Germanis
 Deus, vt ex Othifredi Euangelio citat Pau-
 lus Merula (sed in salutatione Euangelicâ,
 Cantico Mariz, Zachariz, & alibi *Tru*-
 tist magis Dominus, quàm Deus notat, &
 videsis an in Eburonum S. *Truien*, exploso
 à nonnullis S. Drudone, quid lateat *Drui*-
 deum) sic dicti, Togata Gallorum, dico &
 Britannorū; militia LL. suere Interpretes
 & Custodes. Reperta horum disciplina
 primū in Britannia, atq; eam, quā prospe-
 ctat forum, ex eodem Cæsare huiusmodi
 mus.

I. De omnibus controuersijs publicis priua-
 tisq; constituant. (LL. xij. Tab. ad hunc
 modum, actionum, formularum, interpre-
 tandi scientia apud Collegium erat Ponti-
 ficum, & Druides nostri planè Pontifices.)
 si quod est admissum facinus, si tales facta, si
 de hereditate, de finibus controuersa est, q̄dem
 decernunt, premia pœnasq; constituant.

II. Si quis priuatus, aut populus eorum
 decreto non stetit, sacrificijs interdicunt. Hac
 pœna apud eos est grauissima.

III. Quibus ita est interdictum, n̄ nume-
 ro impiorum ac sceleratorum habentur; ab ijs
 omnes decedunt, aditus eorum sermonemq;e
 defugiant,

Plin. hist.
 nat. lib. 16.

cap. 44.

Gorop. in
 Gall.

Paul. Meru-
 la in Cosmo-
 graph lib.
 3. par. 2.

defugiant, nequid ex contagione incommodi accipiant. Neque ijs potentibus ius redditur, neque honori vllus communicatur.

IIII. Druidibus præest vnus, qui summam inter eos habet auctoritatem.

V. Hoc mortuus, si quis ex reliquis excellit dignitate succedit; at si sint pares plures, suffragiis adlegitur.

VI. Druides à bello abesse consueverunt, neque tributa vna cum reliquis pendunt, militia vacationem omniumque rerum habent immunitatem. Eâ gaudebant Hebræorum Levitæ antiquissimi Mortalium Sacerdotes.

VII. Auctus hinc in eorum Scholijs (ex pleræq; in Britannia) studijs vacabat iuvenum cœtus. Magnum, inquit Cæsar, numerum versuum ediscere dicuntur: itaque nonnulli annos vicenos in disciplina permanent. Neque fas esse existimant, eâ literâ mandare, cum in reliquis ferè rebus publico privatisque rationibus Græcis literis utantur.

Græcis literis? ita legimus, Græcis. Et Gallos Massilia Phocensium Colonia & Allobroges reddiderat, nisi ea in civitate indulsit, ita Strabo geographus, & Ptolemaeus. Tabulas scribit, & quem diximus, Iulius in castris Helueticorum Græcis cōfectas literis inventas. At verò Græcam nollem hinc linguam isti ævo & populo, aut philosophis his & Iuriconsultis colligas temerè.

Græcis

Nom. I. 49
Ezra 7. 24.

Strabo li. 4.
geograph.
Cæs. de bell.
Gall. 1.

Græcis sunt vsi literis, Ergo linguâ Græcâ; Argumentū herelè infirmum. Sic Targum Chaldaicum, vt habet post Goropium P Merula, Hebræo constaret sermone, quod Hebraicis characteribus sit excusum: De nouo Testamēto Syriacè Hebræis exarato literis poterit idem dici. Quid quod ipsæ Cæsaris tempestate, & quas aunc depingunt Græcorum literæ Gallicæ potius sunt quam Græcæ? sciuit ille illas Græcæ; nondum sciuit Gallicas; quas Græcos post Phœnicias Hebræis haūc prorsus absimiles obsolefactas Docti V. putant exemplar accepisse. Consulas ad hæc tu Wolfgangi Lazij, Celsas, Becani Gallica, si vis Annij Archilochum, Equinocea Zenophonrea & quæ de Lino, Cadmo, Palamede & Simonde scribunt alij. Accipias interm̄ venturissimos illos Gothicos & minùs affabrè factos, quos B. Vulcanius Brugenſis nuper cum Anonymi commentariolo edidit characteres Graiorum præ se ferre multum (vti & Rutenicos hodiè). Speciminis; & cum Nicolstrati Euandri Exula Matre, quæ nunc Latia, in Ausoniam primū Arcadiā tranſuectas. Cæterum quod eximere omnem videtur controuersiam, Cæsar ad Q. Ciceronem apud Neruios obſecsum daturus literas Equiti Gallo magnis persuadet præmijs, vt epistolam deferat; Græcis conscriptam literis mittit, ne interceptâ

*Vulcan. in
app. ad
Bernard. Goth.*

*Munst. Cos.
mog. lib. 4.*

*Cæs. bell.
Gall. 5.*

interceptâ fortis epistolâ, ab hostibus cõ-
 filia cognoscerentur. Hoc quorlũ fecisset, si
 Eques ille Gallus, si Galli, vel ipsi p̄ncipes
 quos erat gubernaculum reipub., Druides
 Græcè calluissent? Inter Denbighiz pro-
 vinciz Ordovicelũ mōtes occiduos locum
 est, apud illustriss. chorographum nostrum
 lego, *Fulgè dictus Cerey. Druidum. 5. lapides*
Druidarum, nonnullæque cernuntur columnæ
la et Y—voellas peregrinis characteribus
inscriptæ, quas Druidum fuisse nonnulli suspi-
cantur. Qui si merito suspicantur, peper-
 cisset utinam columnulis edax Tempus, ut
 lucis huic liti quid inde radiaret. Siquidem
 formæ Cæsaris loquendi quam attulimus
 displiceat interpretatio, (Strabonis ad re-
 centiora paulo spectat tempora & forsitan
 potissimum ad maritimos) quippin, cum
 V. longè eruditissimo Francisco Hotoma-
 no, vocem Græcis in hanc de Druidibus
 historiam inveniã an audaciã librariorum
 irrepsisse sentias? Alibi. n. apud eum ipsum
 auctorem in *dextris humeris* virtutis plane
 abundare notat Iustus Lipsius Criticorum
Coryphæus Humeris, ab interpolatore Tu-
 lio fortasse Celso immixtam. Et quod tan-
 tus tanti V. iudicij de illis Commentarijs
 censuit in Electis sic accipe. *Multos in illa*
purpurea palmis insutos vides: nec indictione
ipsa spirat ubique natibus meis aurea illa, ut
sic dicam, ista pura Antiquitatis. Lige,
relege,

Hotoman in
cap. 2. Fran-
cogallia.

Cæs. bel.
Gall. 7.

Lips. Elect.
lib. 2. cap. 7.
& quest.
Epistolic.
lib. 2. cap. 2.

relege, multa etiosa reperies, disiecta, intricata, interpolata, repetita, ut non omnino absit, quin ad hanc veluti prisce operis statum novella aliqua accesserit, & imperita manus. Facile idcirco potest imponi, si rari minus vocabulorum scrupulis Iulij instituerimus.

VIII. Principia Druidibus mensium (ita Plinius) annorumque fuit Sexta Luna, & seculi post tricesimum annum Atticè zodiaci, atque ex Hæcæto, eisdem comprehensa est terminis sententiâ Heracleti, & apud Herodotum: neque latioribus (Eustathium si iuxta sentias) triplex Nestoris ætas. Populit eos Gallijs Tiberius, Româ Claudius, Britannia veri CHRISTI DEI cultus.

Ad sacros Druidum ritus, & doctrinam quæ ulterius attinent, præter Cæsarem, Strabo, Plinius Diodorus Siculus (latina huius versio non Poggio Florentino, ut in vulgatis, sed Ioanni Phreze Balliolensis in Academâ Oxoniensi Collegij olim socio, si archetypo in eiusdem Collegij Bibliothecâ sit fides, debetur.) Lucanus, Pomponius Mela, Ammianus Marcellinus, nuperrimè Otho Heurnius in Barbaricæ Philosophiæ antiquitatibus atque alij satis explicatè tradiderunt; ita tamen omnia, ut Pythagoricè (nec tamen aulâ Pythagoram Mertonensi, aut Cantabrigiæ Annagoram, quod Cantlepo habetur & Lidgato,

Plin. hist.

nat. lib. 16.

cap. 44.

Plut. de ora.
def.

Herodot.

Eustath.

Eustath. ad

1. Iliad.

Seneca in

Apocol.

Plin. lib. 30

cap. 1.

Br. Tinn.

Apolog.

Antiq. A.

cadem. Ono.

lib. 3. 5.

329.

*Reuch. li. 2.
de art. Ca-
balistic.*

*Lips. Stult.
physiolog.
li. 3. dissert.
12. & vide
Forcatulum
I. de Gall.
imperio.*

*Laert. lib. 8
concernit Pla-
tarch. in o-
rat. 3. de
usu carni-
um.
Senec. epist.
91.*

*Clem. 1.
strom.*

Lidgato, docuisse magis mihi persuasum) imò & Cabalisticè (etenim disciplinam Pythagoræ & Cabalæorum non ita dissimilem commisit Ioannes Reuchlinus) respiciant. Metempsychosin latine dixeris Transanimationem *an à Pythagorâ*, inquit Lipsius, *Druides hauerint nescio, an potius ipse ab illis*. Id ipsum de legibus, & quas administrabant utriq; rebus pub. pariter dicendum: Parissima utriq; ut Cn. Pompeio & C. Vibio lineamenta. Nequaquam enim reducta solum & in interiore sacratio clausa philosophiæ arcana docuit Samius, sed etiam Ægypto reuersus Crotonem Italiæ petijt, leges, author est Laertius, Italici dedit atq; cum discipulis ferme cec. ad modum velut Aristocratiz imperauit. Zaleuci leges, Charondæq; laudantur. Hæ non in foro, ita Seneca, nec in consultorum atriis, sed in Pythagoræ tacito illo sanctoque recessu didicerunt iura, quæ florenti tunc Sicilia & per Italiam Græciæ ponerent. Sanctus ille ac tacitus recessus à Druidibus fortè mutuo acceptus: cum nempe à Barbaris ad Græcos, testatur Clemens Alexandrinus, Artium secretiores olim manauint.

Vt ut se res haber, constat hinc liquido vetustissimos inter Gentium Philosophos, antiquissimos inter eorum LL. custodes fuisse Druidas. Sint .n. licet è Pythagoræ scholâ

scholâ ad L. sanè aut LX. Olympiadem,
 Tarquiniorum, si tu vis, tyrannidum (dis-
 sentiunt de hâc re Plinius, Cicero, Augu-
 stinus, Eusebius: nec ansatum prehendam
 errorem qui cum ad Numæ ævum trahit,) quæ
 cto cto. cc. circiter antevexit an-
 nos, isthòc etiam modo referûtur. Ande-
 rium his non pigebit è Conrado Celte
 subiungere *Arant. sex numero* (lapideæ
 dicit antiquas imagines ad radices Piniferi
 Montis, *Uichtelberg* vulgò in vicinâ
 Voilandiz, in Cœnobio quodam sibi vi-
 sas, quas credit iconicè Druidas præhibe-
 re) ad fores Templi parieti inserta, vii pedum
 singule, nudis pedibus, capita intolta, Græci-
 nico pallio & cucullato, perulâque, barbâ ad
 inguina vsque promissa, & circa navi fistulas
 bifurcata, immanibus liber & baculum Dioge-
 nicus, senera fronte, & tristi supercilio, absti-
 po, & figentes lumina terris. Quod ut cum
 ijs quadrat, quæ de eorû aureis ornamen-
 tis, tactis vestibus, armillis, raso Britanno-
 rum genis, & mento, atque id genus alijs
 à Cæfare & Strabone recensentur, vide-
 rint quorum interest.

Quandoquidem verò initia dedit &
 incrementa horumce disciplinz Britan-
 nia, Remque tum Britannorum tum Gal-
 lorum publicam, mores, linguam, sacra,
 profana, omnia eadem penè aut paria fuisse
 iam pridem à Gulielmo Camdeno est
 doctissime

*Apud P.
 Moserulam.
 in Cosmog.
 part. 2. lib.
 3.*

Camdenus.

est doctissime ostensum, (quem te memo-
rem Candene!

*In freta dum flumij current, dum montibus
vmbra*

*Lustrabunt conueta, ac dum Cynosura
Britannos;*

*Semper honos, nomenq; tuum, laudisque
mauebunt.)*

& Drutiaci Sueffionum Regi magnam
Britanniae partem constat obtemperasse,
huic Insulae (ita vero proximat) siue à
priscis Gallis communicata, siue Britannis
acceptò lata hæc non abs re visum est, vt
Britannica, obseruare.

*I X. Suas liberos, nisi cum adoleuerint
(I. Cæsarem legis) vt munus militia susti-
nere possint, palam ad se adire non patiuntur.*

*X. Viri quantas pecunias ab vxoribus
dotis nomine accepèrunt, tantas ex suis bonis
estimatione factâ cum dotibus communicant.
Hinc omnis pecunia coniunctim ratio habe-
tur, fructusque seruantur; vter eorum vitâ
superârit, ad eum pars vtriusque cum fructi-
bus superiorum temporum peruenit.*

*XI. Viri in vxores sicuti in liberos vita
necisque habent potestatem. Insinuat hinc
falsi Iustinianum Bodinus, quòd patriam
præut Romanis potestatem alijs non fuis-
se adfirmat.*

*XII. Cùm Paterfamilias illustriore loco
natus decessit, eius propinqui conueniunt vt*

*Bodin. lib.
1. de repub.
cap. 4.*

de

de morte, si res in suspicionem venit, de vxoribus in ferulem modum questionem habent, & si compertum est ignis hunc Iuris, quo, in Vulcano sacrandis vxoribus quæ nefaria se maritorum cæde polluant scelestæ, nunc vtimur, Iurisperitissimus ille V. summus & dignissimus per. vniuersam Angliam iudicijs priuatus Præses D. Edwardus Coke Eq. Aur. refert Antiquitatem) atque omnibus tormentis extructas interficiunt.

XIII. Serni & clientæ, quos ab iis dilectos esse constabat, iustis funeribus confectis vni cremabantur.

XIV. Sanctum, si quis de Repub. a sanctis rumore aut famâ acciperit, vti ad magistratum deferat, nè cum quo aliquo communicet.

XV. Magistratus quæ visa sunt occultant, quæq; esse ex vso indicauerint multis modis produnt.

XVI. De Repub. nisi per Concilium loqui non conceditur.

XVII. Armati (ita mos gentis erat, inquit Linus, & de Germanis Tacitus) in consiliis vterant.

XVIII. Mos inuoluit, Plutarcho legitur, vt pacis & belli cõsilia cõsilia inirent, si qua questionem cum socijs inciderent, earum arbitrio has committerent. Idem Cecropijs, priusquam maiores feminarum numero, vt ex Varrone perhibet Augustinus, suffragante

In prefat.
ad lib. 6.
relat.

Lib. 1.
Cap. 10.
C. 1000.

Lib. 1.
Cap. 10.
C. 1000.

Plutarch. de
de virt. mul.
licum.
August. de
Civ. Dei lib.
18. cap. 9.

*Asinens.**Asinens.**Paul.
Emil. hist.
Franc. 10.
C.D. CCCC.
XXX.**Ovid. de
de art. a-
mandi. 3.
Tacit. in
vit. Agr.
et annal.
Iq. in
Euripid. in
Medea.**Asinens.*

suffragante posthabitus Mineræ Neptu-
nus. Apagete Simonides, & quicquid est
vestrū indignissimi nitidioris sexūs ma-
stiges. Expurga, quin obtura os Angerona
Eubulo, qui bonarum fœminarum Pene-
lopem ultra & Alcestem inficiatur excre-
cere calculum. Quam latus Gallarum in
summis rerum neq; immerentium consi-
lijs, prudentiæ, virtuti honos? Quantus e-
tiā & hodiē quotannis VIII. Id. Maij
Aurelijs statuæ Ioannæ Darcie Lotha-
ringæ super Ligerim fl. erectæ? charissi-
mam patriam, adeptā mirum in modum
desperatis rebus victoriā, demeritæ. Sexum
sanē hunc Antiquitas adæquē atque virilē
statuit, ut mittam alia, diuinum. Cum Ioue,
Neptuno, Plutone Dijs regnabant in cæ-
lo, Mari, Terris, Igno, Salacia, Proserpina
Deæ. Imō triplici Varronis Theologiā,
Deæ quam Diui plures. *Ipsa quoque &
cultu est & nomine fœmina Virtus.* Sed C. A-
grippam fœmineam declamando præcel-
lentiam non ago: Res ipsa nimium loqui-
tur. Quod de Britannis Cornelius Ta-
citus, hoc addo: *solitos fœminarum du-
ctū bellare; & sexum in Imperijs non dis-
cernere.* Quæis fœminas iure præesse (ex-
ade d'ie d'ad d'z, o' d'egz d'ro d'z ut Euri-
pides) sunt qui magnoperē negant.
Cæterum ij maximē, qui Salicā, quod
aiunt, lege subnixi mares tantummodō
supremi

supremi Francorum gubernaculi scribunt
 hereditario capaces, mordicus tenent, &
 tuentur infesti & iniuri Anglorum Iuri.
 Ab hoc stare non modò Pharamundile-
 ges, sed ipsam naturam; Est, ait Andega-
 uensis Bodinus, Gynœcratia natura logi-
 bne inimica, qua viri prudentiam, robur ani-
 mi, magnitudinem, imperandi vim dedit, fe-
 minis ademit; Atqui, Bodine mi, nonne
 prudentia, robur, animi magnitudo, & vir-
 tes Imperatorum minorum Regum Tutori-
 bus magis profectò quàm Regibus ipsis,
 donicum adoleuerint, optanda, requiren-
 da? puto herclè. Cum iam idè Blanchie
 hautquaquàm extorsit ista ratio D. Ludo-
 uici tutelam? Isabellæ sub Carolo VI? Ca-
 tharinæ de Medicis, dum cincti discedente
 pupilli Franciscus & Carolus fratres? Ma-
 rix, regnante iam hunc Ludouico XIII?
 An ad muliebrem, & venustiora reco-
 lam, exercebant naturam Iudæi in impe-
 rio Deborah Siserâ triumpham, & sacris sa-
 tis laudatæ? An Itali in prudentissimæ
 Amalasincæ? Halicarnassæ in fortissimæ
 Artemisæ? Egyptij (in ijs forma ac ne-
 gotia fecerunt, viri pensa ac domos olim
 curabant) & Ethiopes in Nicula, quàm
 Sophiæ cupietissimâ honorificè excepisse
 piētissimâ post homines natos Selomô? An
 Assyrij in Magnificæ Semiramidis? Massa-
 getæ in vetricis Tomiris? Palmireni in

in q. 100
 Bodin.

Bodin. lib.
 6. de repub.
 cap. 5.

in lib. 1. de
 Bodin. lib. 1. de
 cap. 5.

Pompe.
 Mel. lib. 1.
 cap. 9.

in lib. 1. de
 Bodin. lib. 1. de
 cap. 5.

Gorop. in
Francis.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

Malmesb.

lib. 1. gest.

reg. Cap. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

lib. 1. lib. 2.

castissimæ Zenobiz? In aliarum, ne infi-
nitus sum; præter Francos (ideirco hos
fœmineum aspernatos vult I. Goropius
imperium, quod sub Vespasiano Bructero-
rum, res vicissim, dum fastidiosa illa fati-
dica Velleda præerat, minus feliciter
cessisse, conspexerant) ad unum omnes?
Matildæ nostræ benè novi perituros Baro-
nes viam ad Anglicanum sceptrum præ-
clusuros, turpiter turpe causatos si tot nobi-
les fœmine subderentur. Nec tamen Icenis
ab illa, Gildæ Leana, Boëdicæ, aut à
Charismandua Brigantibus contractam
legeris turpitudinem; utrisq; legeris glori-
am & decus. Dittam huc felicissimæ me-
moriz, Britanniz delicias, ELIZABE-
THAM nostram non meminisse non potui-
ssæ, nec potes magis, quisquis es, non ag-
noscere, minime desuisse mulieri (quod de
Saxburg à Cenvalchij Occidiorum Saro-
num Regis viduat à uxore scribit Malmes-
burienis) spiritus ad obeunda regni mania,
ipsamque meritis moliri, rēceri, tētra in-
efficit, ipsa submissa clementer moderari, ho-
stibus minaciter infirmare, p̄sursus munia fa-
cere, ut nihil præter seculo discerneres. Cuius
de summis & rēceri regij virtutibus optimè
cecinit Poeta & cetera longè doctissimū
V. quantius pretij. Si quas dā tacuisse velim, quācumq; tacebo
ni Malmesb. primæ actus retarissq; subares
Prosequar

Profperumque ad sefa renouant presentes
 Inefficiam dicam. In magis oet. filientia
 et splendet. et inuenit. quibuscumque
 Rictus referant. virent. placuit inuenit.
 Quid Germani impiores nostri? inesse ijs
 Sanctiū aliquid ac prouidū nec consilia, ea-
 rum aspernabantur, nec responsa neglige-
 bant, pleraque augescere superstitioe ar-
 bitrabantur. Deas. dies, itaque viderent
 dominatus qui, nescio quis spurcus, militi-
 bus eas (Thrasionibus ac Pyrgopolineticibus)
 in hoc potissimum, antiquis non veretur
 propalare membranis, conuenire, quod plu-
 rimum extra corpori et petulantia iugiter in-
 dulgens, quid nec milites in fallacijs et ci-
 uicis iniquitatibus citius existimant, nec misere-
 conantur, quod milites per intervalia solent
 sermone rursus continuis deceptionibus inuigi-
 lant, amasies quibus patitur modis emungant
 et spoliabunt. somniculosi vigilanter tor-
 bent, et id genus alijs discipulorum furore
 Baccharum nequaquam indignis. Imperi-
 um formidius indulsit Plato. et hunc ab-
 stulit (essuntque quicquid huiusmodi in-
 terpreses) Aristoteles. Nulli proclata est
 Virtus, omnes admittit. Atque Hermes ille
 Te Maximus in Poimandra, pro sua et
 magna certe ea, fuit pro quam caligantissimum
 philosophorum) Celsissimum cognitionis
 Mysticum Aristotelem. Monti Deo Totius
 C 3 Vniuersi

Plato de
 de repub.
 Arist. Poll.
 1 cap. 7.

Trismegist.

Vniuersi Imperatori adscribit nomen. Efflictim illæ à cunabulis supremæ frænos administrationis nimbis, ad hunc fanè audiunt modum, amant; & eas quis non? Amatis verò quod exoptatissimum, id amantes inuidere piaculum esto; & mihi nefas, vt tanto humani generis solatio, tam dulci laboris inter asperrimos vitæq; vicissitudines delinimento, & charissimo supremæ Naturæ Dono sententiâ pro viribus non accederem. Sed rursus ad Cæsaris Gallos.

(XIX.) Plerique cum aut ere aliqui, aut magnitudine tributorum, aut iniuria potentiorum premuntur, sese in seruitutem dicant nobilibus. In hoc eadem sunt iura, quæ domino in serui.

Sunt autem & de Britannis ipsi signatæ hæc relata.

XX. Plurimum inueniunt æres, aut immulū (substituunt nonnulli laminis) ferreæ ad certam pondus examinatio pro nummo. Verum Nummulus & nummum resistant, dant res & recipiunt, ut recentior Solinus. Simul cum Romanis signandi pecunie morem credit in Cætrechlanis G. Camdenus aduenisse. Ex Censuali Normanni libro, (hoc de nummis loci opportunum meminisse) vt apud veteres Romanos, ita apud nostros maiores pecuniam ad pensam (quod Genus sit item Tilburienis docetur) animaduertit, & numeratam. Romanis autem veduga.

Solin. Po-

lyhist. cap. 17.

35. dicitur ab

illo T. Plin.

lib. 9. cap. 1.

Abgenit. 17.

lib. 9. cap. 1.

lib. 9. cap. 1.

lib. 9. cap. 1.

ita pensabant; Cui ad hæc, varijsq; animalium, & satorum percussi formis escodiuntur subindè Nummi. Et peruetusto legitur Chronico Abendonensis Monasterij à Cissa & Ina Regibus fundati, primi iactis fundamentis, vetustissimos Dæmonum ac satyrorum imaginibus insculptas inuentos fuisse. Britannicos meritò intelligas.

XXI. Leporem, & Gallinam, & Anserem gustare fas non putant; hæc tamen alius animi voluptatisquæ causâ. Duntaxat leporem, Gallinam, & Anserem nequeto dicere ob quam rem. Pythagoricum quiddam, & Iudaicum video mixtum. Namq; generatim minimè, verum, cum delectu animalium esu abstinebat Sanius.

XXII. Vires habent deni duodecimque inter seruumunes, & maximè fratres cum fratribus, & parentes cum liberis, sed si quis sunt ex his nati eorum habentur liberi, a quibus primis Virgines quoque ductæ sunt. Scelus, & confusa nimium Naturæ iura!

Dij nolite a pijs, erroremque hostibus istum! Sed neq; Britannis communitas Platonica plus sit opprobrij, quàm promiscuus ille Thuscis & ante Cecropè (qui quidam dicitur) Atticis coitus, Theopompo, Suidâ, & Athenæo auctoribus. Quin, ut plurimum, nostros vnus ex his scribit in præparatione Euangelicâ Eusebius contentos. Num verò male Casarem intellexerit Chalcondylas

v. Platarc.
quæst. cen-
turiat. Rom.

41.

Bria Tuin.
lib. 2. apo-
log. Oxon.

§. 77.

v. Platarc.
sympos. lib.
4. cap. 5.

Laert. lib.
8.

Platarch.
sympos. lib.
8. cap. 3.

Georgic. 3.

Athen. dip-
nosoph. lib.

12. & 13.

& Suidas

in sympo.

Euseb. lib. 6.

præpar. E-

uangelic.

Apud A-
brah. Orti-
lium in
stent milia.

Munster.
Boemus &c.

Theocrit.
Eidyll. 3. &
22.

Plaut. Cur-
culio.

Amphitr.
& Casina.

Plutarch de
aud. poet.

Quid. de art.
an. I.

Bald. 5.
consil. 78.

Alber. Gen.
de Nat. 2.
cap. 13.

qui C. ante, & qui excurrunt, annos scripti-
oni Athenis vacans, & ad nouissimum se-
culum prisca forsitan nimio ositantèr tra-
hens, quando quis (de Britannis sibi ov-
zerui, adserere est ausus) amicus domum
vocatus ingrediatur, primum cum amico exore,
mos est, concumbat & deinde benigne hospitio
excipiatur? An liberrimè hospitibus offi-
ciosum (Salutis arrhabo) osculum, quod de
nostris speciatim sunt qui notant, libatum
Chalcondylam fuisse offueijs?

Et c. & in antiquis & in modernis ista vixit.
Olim Theocritus. Et

Qui vult cubare pangit saltem suauium.

Plauti ferunt. Atq; ille alter.

Quero deinde illecebram stupri, principio tam
sanum posco. Et

& iam illud non places principium de Osculo;
Alcimenæ Zelotypus Amplitrus. Atque
lasciuo malè metuens genio formosi aspec-
tatus est osculum Agefilaus. Parua, vt in-
quit ille, leues capiunt animos. Nouit hæc
Græcus noster & impudicum illud fortasse
ruminatus est — si non & cetera sumpsit

Hæc quoque qua sumpsit perdere dignus erit.
Quin & antiquæ I. C. torum Baldus
patris sponsonem, admisso ad osculum à
filia proco, haberi ratam dedit in responsis.
Quod tamen ad nos spectare ius, perridi-
culum esset autumare; Vbi, non aduictis
columbantes labris Catulliana, & impressa,
molle sue

mollesque morfonculas, sed lenia, ore vere-
cundo, pudica & Sororia, facile prohibent
salutantibus & urbanè & Puella & Nup-
ta. Quis semper Rusticitatis, datarard
arguant, impudicitie. Neque sibi obuer-
tunt caput à cornua fronte, atque male ma-
tunt suspicaces ab hoc more (extra quam
forte non est quis). Mariti. Lascivus
foras hanc Chalcedonibus per transennam
vidit, & errore est abusus, dum nimirum
Britannos legali, sicuti fidei, Zeotypis
Italici, Venetis Hispanis, & suis etiam po-
pularibus composuit. Quot tam caute pu-
dicitie sepea, custodes erant, & munimen-
ta (replurimum merastor in cassum) tan-
tā scilicet & dubia deponere, mirum,
cum velut ob oraculo sint illi, tametsi
lascivio. Quod licet in terrarum est, quod non licet actus
Fertur est, si quis, quid finit alter, amat.
Si quis, inquit, datus, casta, ista, et datus, et
Qua quis non liceat non facit, illa facit.
Quod enim ut sua sit, ne quis sibi subterfuit illa;
Ille, quod non licet, non facit, illa facit.
Propensum quis ignorat, in vetita naturam?
& licita sepius amittit, qui tentat illicita;
quo tutior sane libertatis ille thermarum
in Germania Badenium mor, quā in
C 5

Ovid. Amor.
2. Eleg. 19.
& 3. Eleg.
4. lib. 2.
de remed.
amoris.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

Amor. 1. lib. 2.

**Virgilio
Corti.**

Malmstr.
de gest. reg.
lib. I. cap. I.

Die hist.
Rechtslib. Co.

Senecio
Oftanast.
L.

Verum & ipse Caesar Britanniam posteris
potius quam tradidit: Van Malmesbu-
riensis in Latine ab eo servare legem compulsum
ait; Incolis certe vix inivit (nam im-
posita tributa breui excussit defectus) LL. Li-
bertatem. Otho, Tiberio & Caligula
Impp. eadem sunt omnimodo vix, fructu.
Aulus Plautius Praetor (Claudi) Cae-
saris exercitum in Britanniam duxit. Hic
Aulus (Incole, ita Dio) Caesarem egre-
giam. 3. Regibus diversis subiectis. Cara-
tacum & Togodannum Cunobellini Regis
filios vicit, transiit & ipse in Insulam
Claudius, conlatis signis dimicavit, victo-
ria potius Camalodunum Cunobellini
regiam cepit, incolis arma ademit, Plau-
tio regendos subigendosque reliquos man-
davit, Romam se ipse recepit, splendidissi-
mo fastusque pleno honoratus triumpho.
Hic. n. d. fuit

res Tacitus & Dio, validâ veteranorum
manu deducitur in agros captivos, *subsidium*
aduersus rebelles, & imbuedis socii ad effi-
cia legum. Priscus de istâ sic lapis,

Tacit. lib.

12. ann.

Dio lib. 60.

hist.

CN. MVNATIVS. M. F.

PAL. AVRELIVS. MO

BASSVS. PROC.

AVG.

PRÆF. FABRO. PRÆF. COH. III. SA-
GITARIORVM. PRÆF. COH. ITERVM.

II. ASTVRVM. CENSOR. CIVIVM.

ROMANORVM. COLONIE. VICTRI-

CENSIS. QVÆ. EST. IN. BRITANNIA.

CAMALODVNI.

Camden. &

Lip. ad 12.

Tacit. ann.

75.

Templum ad hęc Elandio, ara (seu vt
placet Lipsio ara) æternæ dominatûs
constitutum. Sed parum, inquit tu, hęc ad
rem nostram ; imò maxumè, & quæ insti-
tuta, leges, mores, & Romana omnia in
Britanniâ peregrè adferunt. Propter Fa-
num S. Albani in agro Hartfordienſi Mu-
nicipium certè fuit sedes Cassibellini Ve-
rulanium, & Municipis, ex Agellio dece-
mur, fuere Cives Romani ex Municipijs
suo iure vtentes & legibus, muneris tantum
cû Pop. Rom. honorarij participes ; Cæ-
terum Coloniam Camaloduni (Maldon
Essexiz

Agell. lib.

16. cap. 13.

Essexiz) habemus quæ alia necessitudine
nixa, ex civitate propagata, iura institutaq;
omnia Pop. Rom. non sui habuit arbitrij.
Siremps q; alibi hæc insula non vno loco.
Præbet auersa pars Seueri Imp. Nummi

COL. EBORACVM. LEG. VI. VICTRIX.

& Septimij Getæ natusina altrinsecus,

COL. DIVANA. LEG. XX. VICTRIX.

Ogygiam Diuanam (cum Ptolemæi Deu-
nanâ hæc eadem) interpretatur Corna-
norum Gestria. Prisci dein fragmentum in
Bathoniz moribus portam præpè Bo-
realem saxi ita fert inscriptio:

DEC. COLONIE. GLEY. VIXIT.

ANN. LXXXVI.

Gleum quæ nobis Glocestria. Id ipsum
fortè Colcestria nris, nisi à Colno subter-
labente sit mævelis originatione. Hæc dant
quæ populi quibz (Inquit ad Albina Seneca)

Coloniæ

Senec. ad
Alb. cap. 7.

Coloniae in omnes praefecturas missae? ubi
cunque videri Romanos habitare. Plures ecce
provincia Britannica; quantum aliam ad
Britannorum, Rempubl., atque alias leges
in ipsa licet conspici, quae, est Cl. V. antiqui-
tatis callentissimo, ac undique longe
doctissimo & celeberrimo I. Lipsio, habi-
mus, post deductionem, constituendi
formulae. Ratio & modus erat (sic ille) ut
Agri dividerentur viris, idque à III. viris,
quos graves & prudentes viros bene rei legere
solebant, qui & sedes agrorum & ipsum op-
pidum (si eandem esset) disponebant, &
iura ac formam novae quasi Reipub. dabant.
Sic tamen ut omnia Romani & urbem Ma-
trem referrent, ipsi quoque loca, Fora,
Capitalia, Tempia, Curiae pro illa imagine essent,
& in gubernatione Diadumatri plerisque locis
quasi II. Consules, Aediles item & Decuriones
pro Senatu; Quae ille: Hanc inturia igitur
Beatus Gildas, Rex Britannia, sed Romanis
censebatur. Et antiquum à Iosepho Scali-
gero è situ vindicatum Carmen.

Mari Pater, & supra gentis tutela Quirina;

Et magno posuit Caesar uterque polo;
Cernit ignotas Latia sub lege Britannia, &c.
Impertale Gynacium Ventae Belgarum
(hodie Wintoniae) atque ad genus quae
sunt alta missa facio,

Vespasiano, Tito, & Domitiano Caesar.
Iosephus Agabachie Tacitus & C. Iulius Agri-
cola.

Lipsius
d. 1. 1.

Lipsius Lib. 1.
de mag.
Rom. cap. 6.

in antiquis
libris
scribitur
etiam
in
libris

in antiquis
libris
scribitur
etiam
in
libris

Gildas in
epist. de ex-
cid. Brit.

Notitia
Provinc. ut
Imp.

Tacit. vit.
Agric.

*Iuvenal.
Sat. 6.*

*Platin in
vitâ Eleu-
therij.
Quid. 1. Fast.*

*I. P. hist.
Eccles. lib. 1.*

cola. Ad ciuiles hortabatur is mores Bar-
baros, usque aded vt habitus Romanorum
honor, & frequens Toga; atque vt Iune-
nalis Satyra,

Gallia Causidicas decuit facienda Britannas.

Redintegrata adfulsit Imperante Com-
modo Britannis Lux Christiana. Lucius
Rex Christianorum primus (habuerunt. n.
Romani, vt in cæteris, ita in Britannia ser-
uitutis instrumenta & Reges) procuran-
tibus Fugatio & Damiano obsignationem
regenerationis ab Eleuthero PP. feliciter
accepit, & sacras Æternæ salutis leges.
Voluit & petijt etiam profanas.

Iurâq; ab hac terrâ cætera terra petet.
de Romanâ cecinit diu antidhac Naso.
Elco herius autem; Petistis, ita rescriptit,
a nobis leges Romanas & Caesaris vobis trans-
mitti, quibus in regno Britannia vt i voluistis.
leges Romanas & Caesaris semper reprobare
possumus, legem Dei nequaquam. Suscepistis. n.
super miseratione diuinâ in Regno Britannia
legem & fidem Christi, habetis penes vos in
regno vtrâque paginam; ex illis Dei gratiâ
per consilium regni vestri sume legem, & per
illam, Dei patientiâ, vestram reges Britannia
regnum. Vicarius vero Dei estis in regno.
Eui iniuriâ quicquid de hoc Magni splen-
doris Principe sit interuorsum, fide isthoc
constat antiquorum, gerras Paganorum
germanis. Damonumque latram. Veri
Dei

Dei cultui propediem cedere occupasse,
palsisq; Archidiaconibus III. & XXVIII.
Flaminibus Archiepiscopos totidem &
Episcopos (Archiepiscopi sedes Londini,
Eboraci, & in Vrbe Legionum) succida-
reos datos, quibus atque alijs Viris Deo
vacantibus possessiones & territoria abunde
dante Rex conferens chartis & monumentis
omnia communiuit. Ecclesias vero (sic Mo-
nasteria & Florilegia) ita constituit
esse liberas, ut quicumque malefactor ad illa
confugeret illas ab omnibus remaneret.

Sub Constantino Cesare (cuius ad Bri-
tannicum & regum sanguinem plerique
remittere natales) praefuit Britanniae Prae-
fectus Praet. Galliarum. Hunc ille cum ex-
teris Illyris, Orientis, & Italiae instituit.
sub eo Vicarius Britanniae (cuius insignia
liber clausus, & viridi sedens porro) Specta-
bilis titulo honoratus. Parebat & huic II.
Cōsulares & III. Praefides (pro quintuplici
provinciae sectione) qui causae civiles &
criminales audiebant. Atque postremum
hic de Britannia, & in Britannia Romanis
LL. qui nempe suppeditant, quos habes,
scriptores columnarum figo.

Incursumbus postmodum ad Septen-
trionem, & terras prouincialium cotidie
depopulantibus Scotis & Pictis, auxiliares
a Romanis implorantur copiae. Rursus in-
terea pari intervallo inueniuntur Gothorum
oludes

Zosim. lib. 2

Notit. Pro-
vinc. 71r.

Imper. lib.

1. titulus
cap. 5. & li.

2. titulus

Pauitelli

cap. 69.

furore

furor minitabatur; tota timebat, tremebat
 Italia. Cuius ad propugnandum liberta-
 tem conlatis viribus fuit accinctum, plus-
 quam convergens Imperium. Hæc igitur
 Britannis frustratio. Itaq; Vortigernus,
 cui summa fuit rerum, subsidarios ex vicinâ
 Germaniâ acciuit & pellexit. Sed Carpa-
 thius Leporem, Saxones, Angli, Juti, Fri-
 soni hoc nomine, sub Theodosij Junioris
 tempora, myoparonibus appellunt. Soli
 tandem dulcedine (numerosâ popularium
 insequente migratione, & circa id tempus
 fatales fuere per terrarum pandoribus mi-
 grationes) & summi Imperij cupidine du-
 cti, iæto cum Picis foedere, funestum in
 novitios hospites, sub quâ spem diæternam
 meriti, intulerunt bellum. Conspiciunt expe-
 diam, cunctis deniq; armorum scabros Brit-
 tannis, metipso Angliæ (ab illis sic di-
 ctæ) cunctum in Heptarchiam. Variorum
 nomini nomine, re tampe iidem & Saxones.
 Nomina, tunc temporis in Germaniâ su-
 fflantur, quod non Albi, Rheno, Oderâ
 Elbæ, Havelæ & Thurnigæ oppidibus, ac
 Oceanum versus, in Græpibus
 terminatum, verum et in Chersonesum
 Cimbricum usq; exarsit. Mari-
 tumos Britanniam adnavigasse est, verum si
 nullum, 21. Primo nuntius Marcom &
 Hengistum à Britannia comitatus. Sicut
 carceris, & nullum deus. Iam hæc
 totum

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

z. d. l. m. p. s.

cabulo isthōc Danos ipsi Saxonici Imperij in eunabulis littora nostra occupasse vincit Ianus Douza: ex Angelā, iuxta Camdenū, sub Plenuburgo Vrbe Sleswici Anglor, & Frisiā (Procopius est auctor) Frisones: Vniuersos Saxones inimici nullus dixeris; nisi & iniurius Fabius Qæstor Æthelwerdus suæ genti. Floruit in DCL. ante annos Æthelulphi Regis nepos & suis edisserat verbis fuisse Gentē Saxonum in totā maritimā Rhēni fl. usq; in Daniā Urbem quæ nunc vulgo Danmarc nuncupatur. Neq; in Danmarciam in contiguīs Ultraiectimorū & Amstelionorum territorijs ob angustiam tractus fas est hic existimare. Quæ igitur de Saxonibus panca Adamus Brēmenlis ex Einhardo est traloquutus, quippe quorū Antiqui nostri Saxones conijcio paricipet, ita subdo.

XXIII. Quatuor differentijs gens illa consistit. Nobilium scz, liberorum, libertorumq; atq; seruorum. Et Nithardus de suo xuo, in Ethelingorū Nobiles, Frilingos, i. ingenuos, & Lazzos i. seruos dispertnit. Legibus firmatum, vt nulla pars in copulandis coniugijs propriæ sortis terminus transeat, sed nobilis uobilem ducat, liber liberam, libertus coniugatur liberte, & seruus ancilla. Atq; in legibus Henrici Ducis Saxoniz Imp. Electi de Torneamentis. Quum Nobilis aliquatium duxisset uxorem, aut rusti-

I. Douz. An-
nal. Hol-
land. 1. c.
6.

Procop. lib.
4. bell. Go-
thic.

Æthel-
werd lib. 1.
fol. 474.

Adam. Bre-
mens. hist.
eccles. Brems.
& Ham-
burg. cap.
5. ex Biblio-
thecā Hen-
rici VIII.
Nithard.
lib. 4.

Munster.

Cosmograph.
lib. 3.Plat. in sym-
pos.Plaut. in
Aulul. act.
3.Martialis lib.
8. epig. 12.Callimach.
Epigramm.
1.

eam mulierem, huic interdictus erat iudicis-
usq; in tertiam generationem, ut fert Seba-
stianus Munsterus. Verabant & XII. Tab.
Patriciorum cum plebeijs connubia; quod
lege Canuleia post abrogatum. Proportio-
nem n. non Arithmeticam, quæ constat
æqualibus, neq; adeò Geometricam, quæ
similibus, sed, quæ concinentibus dissimili-
bus, Musicam Connubijs & Politici &
I. C. ti censent adhibendam. Plebeia lo-
cuples Patricio egenti nubat; Pauperem
plebeiam Patricius ducat fastiosus, & opo-
lentus; dissimilitudinem in Harmoniam
concinnet ex Poro & Peniâ genitus A-
mor, discorsq; hæc concordia scetibus apta
est. Nam bene sibi sit dotatum oportet atq;
Crasso quàm Iro propiorem, quib

multas in magnis dotibus
Incommoditates, sumptusq; inuiclerabiles
indotatam cum Plautino Megadoro vxo-
rem adfectat: secundum quod ad Priscum
Martialis;

Vxorem quare locupletem ducere nolim

Quaritur? vxori nubere nolo mea.

Inferior matrona suo sit, Prisce, marito.

Non aliter sunt semina usq; parat.

& ——— ille extra & ante id.

Cæterum huius ad imaginem mentis pa-
rum nostri fictum est æui. Cedunt nimum
claritudo generis, Virtus, venustas & quic-
quid in Pandorâ boni, pulchri, sepius
Opulentia

Opulentiz, & cruminez, vt Comici verbo
vix, are pressatz. Atq; vt ille Teius.

Tineas vix opm.

Teius, vix opm.

Minas vix opm.

Adamum repeto.

XXIII. *Eingentis cum quā bellan-
das suis captiuam quoque modo interceptum
cum cello popularium suorum patris quoniam;
vix committunt, & victoriam huius vel illius
pro indicio habent.*

Hoc ipsum etiam ipse Tacitus, ad quem
ab Binhardo ablegatur. De Germanis
enim licet doceat ille generatim, absq; ni-
hilofecidis hæsitatione Nostri Saxones eo-
rum, quæ in, de moribus Germanorum
traduntur in hanc insulam quamplurima
transuexere. E quibus hæc sunt.

XXV. *In concilijs Rex vel princeps, prout
atq; cuiq; prout Nobilitas, prout decus bello-
rum, prout facundia est, audiuntur, auctoritate
suadendi magis quàm iubendi potestate. Si dis-
plicuit sententia fremitu aspernuntur. Sin pla-
cuit, frons concutitur. Honoratissimum as-
sensu genus est armis laudare. Hinc forsitan
Wapentachiorum vetustum ius.*

XXVI. *Eliguntur in iisdem concilijs &
principes, qui iura per pagos vicosq; reddunt.
Centeni singulis ex plebe Comites Consilij simul
& auctoritas adfuit. Centuriarū quæ adhuc
per prouincias habet Anglia planè imago.*

XXVII.

Plant in

Asinar.

Anacron.

Carm.

et Epam.

Et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

et Tacitus.

Cas. lib. 6. de
bell. Gall.

Senec. de be-
nef. lib. 4.
cap. 30.
Proverb. 17.

Ubi nunc lex
Iulia dor-
mis?
Iuvenal. Sa-
tyr.
Canut. leg.
can. 50.

XXVII. Nihil publice neque private ni-
si armati agunt, sed arma sumere non uni-
cuiquam moris, quam Civitas suffectorum pre-
baverit. Tum in ipso concilio, vel principum ali-
quis, vel pater, vel propinquus scuto frameaq;
iuvenem ornant: hac apud illos Toga, hic pri-
mus Iuvenem homo: ante hoc Domus pars viden-
tur, mox Reipublica. Priscum Equites ere-
andi Galias uspiam hic vestigium. De Gal-
lis ferme idem I. Cæsar. Sup. liberos nisi cum
adoleverint, ut munus militie sustinere possint,
palam ad se adire non patiuntur.

XXVIII. Insigni nobilitas, aut mag-
na patrum merita principis dignationem etiam
adulescentulis assignant. Hæc enim debemus, ut
philosophus ille, virtutibus, ut non præsen-
tes solum sed etiam ablatas è conspectu ce-
lamus; & honos liberosum Gloriam, Selo-
moni parentum.

XXIX. Dotem non uxori Maritus, sed
uxori Maritus offert. Contra quam Ius ait
Romanum id etiam nunc (ut alibi Mors
gangheh) Angli in vi.

XXX. Accis Crimibus nudatam adulte-
ram coram propinquo expellit domo maritus, ac
per omnem vicum verberare agit. Gravissimi in
Septentrionali hoc Orbe Aduiterij olim
vindices, & leges ipsi.

Marti Veneriq; timenda.
Statuit Canutus, uxori quæ alium suū tol-
lit vectorem nani, & tueri non sinit.

XXX

nasum & auriculas (bene vortat tuis Ven-
nus, nec tenellulis alumnis libens obscru-
no) præcidenda. Interminatur, memini,
apud Homerum Antinous Iro narium, au-
rium & genitalium abstersionem, atq; il-
lance dat Vilius pœnam caprarius Melan-
thius, quod prociis locallet operas. Vt de-
formatrice naturæ hæc dignus, nondum fa-
tis intelligo. Illam præcipuè partem, ait
Heracledes Ponticus, Legillatores consu-
esse mutilare quæ scelus commisit. Tityi
iæcur libidinis officinam memorat ille te-
stem; et alios magis adpositos hauri fuerit
difficile, & pereant partes quæ nocuere,
canit aliquis. Veruntamen non aures, ne-
quiquam nares Melanthij deliquere, non
stupratæ vxoris; vt ad maritum Martialis
Caput lepidum.

Quis tibi persuasit nares abscondere macho?

Nec hæc peccatum est parte, marito, tibi.

Sed quis non videt, alia feminæ esse nulla

perinde mutilationi obnoxia membra?

Præstant ad ornatum utrâq; nec quæ ab-

scissa & magis adferunt pulchritudini de-

decus, & coniunctæ simul virtutem, quam di-

cedit, animalenti malo mactant in toto sunt

exteriori microcosmo. Eorum autem libi-

dinæ, qui intemeratæ Pudicitæ, Premâ &

Minimo Dijs non ita fœtentibus, vim olim

& vicium inferebant, imputabat amissa

membrorum

Theognis.

Odys. 15.

22.

*In Allegoria
Homeric.*

Martial. lib.

3. Epig. 43.

Salus Pu-

der; absit te

violen.

Bract. lib. de
Coron. 3. cap.
28.

An. 18. Ed.
3. fol. 20. a
Britton. cap.
25.

Metamorph.
7.

Matth. Pa-
ris in H. 3.
pag. 1000.

v. lib. 2. art.
8.

Alured. leg.
can. 25.

membrum, ut sit metobri pro membra (Hen-
ricum de Bractonâ antiquiss. Iuris nostri
scriptorem legis, & clara Talionem An-
glis fuisse sunt testimonia) quia virgo, cum
corruptur, membrum amittit, & idcirco cor-
ruptor puniatur in eo in quo deliquit: oculus
igitur amittat propter aspectum decore, qui
Virginem concupiscit, amittat & testiculos qui
calorem stupri induxerunt. Olim

Aut linguam aut oculos, & quæ sibi mem-
bra Pudorem

Abstulerant ferro rapiam

Philomela de spurcissimo Terentia Progne.
& Plautus in Pœnulo, Sy. facis quod mani-
festo mechi haud ferre selen. Mi. quid id est?
Sy. refero vasa salua. Galfredum de Mil-
lers Norfolciensem & Nobile ob illeceam
in stupri pactum & Venerijs vadimonijs
conuadatam Iohannis Britoni filiam; perfida
insidijs mulierculæ speratis fraudatum
gaudijs, prehensumq; & hanc fuisse, &
quicquid voluit patris, à tanto dehonestam-
mento, furor memini perpeffum; sed verò
insensum grauitèr regem (Hen. I I I.) ex-
hæredem fecisse Britonem, relegasse, & vnde
proconiue iussisse pro lege acclamari, ne presu-
mat quis, nisi pro coniuge, adulterum membris
mutilare genitalibus. Atqui recentius ista, &
post Normānos, & ab eizni quod de seruo
& serua in Aluredi legibus habetur huc
feras. Vnde lapsi sumus iterum ad Tacitū.

XXXI.

XXXI. *Heredes successoresq; sui cuiq; liberi: & nullum testamentum.* Deprædij rusticis vsq; ad auium memoriam præterquam in Burgis singulari iure vtentibus testari neq; apud nos licuit. Si liberi non sunt, proximus, ait ille, gradus in possessione fratres, patrui, auunculi. Præcluduntur hæredij ascendentes, & paterni Sanguinis elucet hic dignitas. Iuxta Anglis iam nunc vstratum.

XXXII. *Suscipere inimicitias, seu patris, seu propinqui quam amicitias necesse est.* Notæ Aquilonaribus nostris Capitales inimicitia, *Dradly-fend* vocant. Nec implacabiles durant. Laicitur enim etiam homicidium certo armentum ac pecorum numero recipitq; satisfactionem vniuersa datur. Capitum æstimatione (*pergilo dicta*) redempta olim homicidia: etiam si virum primorem, imò ipsum, vt videre est in Athelstani constitutionibus, si Regem quis occidisset. Sed Boni mores legibus, opinor, præpolluere.

XXXIII. *Frumenti modum Dominus, aut pecoris, aut vestis colano iniungit.* Quàm in ænigmate magis perspicuè contruerti licet hic *Fenda* rustica. Militarium autem, nefas non sit adscribere, antiquissimas perhibent imagines Dionysius Halicarnassensis in Troianis & Aboriginibus, Florus in Cimbris, & Lampridius in Alexandro

Seneca.

*Dionys. Halicarn. lib. 1.
Flor. hist.
Rom. lib. 3.
cap. 3.
Lampridius*

*¶ Bedm. de
rep. lib. 2.
cap. 2. &
Franc. Ho-
mann. disp.
Fend. cap. 2.*

*Bed. hist. ec-
cles. lib. 2.
cap. 5.*

*Fest. verb.
Pecul. &
verb. Oni-
bus.
7. in. leg.
cap. 13.*

Seuero. Hunnis & Longobardis debent
& Septentrionales, & Itali ad recentiores
formulam. Cornelli Taciti quæ huc spe-
ctant hæc sufficiant.

Prius quàm *vis* *maxima* Saxonum
Christiana exterminaret doctrina, fuerit
ista omnia, *Ethelbertus* (primus ille, nedum
Canti), præter Northumbriam totius An-
glie Rex sacro fonte ab Augustino Mona-
cho, Anglorum, vt aiunt, Apostolo, tin-
ctus) inter cetera bona quæ genti suæ, autho-
rem audis Venerabilem Bedam, consulendi
conferrebat, etiam decreta illi iudiciorum, sicut
exempla Romanorum, cum consilio sapientum
instituit. Quæ conscripta Anglorum sermone
hactenus, sic ille, habentur & observantur ab
eâ. In quibus primitus posuit qualiter is emen-
dare deberet qui aliquid rerum vel ecclesia
vel episcopi, vel reliquorum Ordinum furto au-
ferret. Huiusce posterorum in legibus, A-
luredi (qui ad sua ex Ethelberti actis ex-
cerptis) & Athelstani, nummis luunt Fures:
iuxta ac de Germanis Tacitus; *Leuioribus*
delictis, pro modo pecuniarum, equorum pecorumq;
(nam pecoris antiquitus ante æs & argen-
tum signatum erat, vt est apud Festum, pec-
na :) numero conuicti multantur. Admoli-
entibus autem sacro manum, præcisam le-
ginus quâ cum furati. Sed fallor? an etiam
sub Saxonico Imperio sacrilegium capite
plexum? Suadet G. Malmesburiensis in de
gestis

quitur) & maximè ab antecessore suo Ethelredo latus sub interminatione regie multisse perpetuis temporibus observari precepit, in quarum custodia etiam nunc tempore Bonitum, sub nomine Regis Edwardi iuratur, non quod ille statuerit, sed quod observaverit.) Edwardi atque etiam Cognomento, ob pietatem, Confessoris lectorum teruntur manibus. Haec ipsa Latina; illas non ita pridem latinitate donavit G. Lambardus V. doctus, & Antiquitate veratissimus, utraque è tenebris vocavit in lucem. Saxonicum Archetypum, suamque è regione versionem, ex Officinâ Ioannis Daij, Londinensis Typographi, Anno, C13. D. LXXVIII. sub titulo Archzonotuz, siue de priscis Anglorum legibus libri, in vulgus emisit. Sua digno sibi sit messis. Ab historicis nos nonnulla alia huic opere.

XXXV. *Tertius Anglia* (de Alarico Rege sic scribit Iugulphus Abbas Croulandensis) peras & provincias in Comitatus primis quibus commutavit. Antè quo numerus hydarum regiunculis erat censita & divisâ. Comitatus in Centurias, i. Hundredas (Parœcias dñi antedhac Honorius Archiepisc. Cântuariensis a. ch. DCXXXVI. determinarat.) & indecimas, i. tithingas divisit, ut omni indigena * legalis in aliquâ centuriâ & decimâ existeret. Quisquis nimirum

Rotulus
Wintonia.

Hist. Cântuariensis.
** Inlawgde.*

mirum XII. cōpleuerat ætatis annum : & si quis suspectus de aliquo latrocinio, per suam centuriam vel decuriam, vel condemnatus, vel inuadiatus (nonnullis mss. absolutus) penam demeritam vel incurreret, vel vitaret. Adijcit G. à Malmesburia. Qui vadem non repperit, seueritatem legum haurit; si quis Reus, vel ante vocationem vel post transfugeret omnes ex centuria & decima Regis multati incurrerent. Origo hinc Decennia, Friborgi, forsitan & Manupastus; quæ tamen ævo præsentis obsoleta, non Consensoris modò legibus, verum etiam in Henrico de Bractonia, Iurisquæ nostri Annalibus sæpissimè memorantur. Decennia quid fuerit ipsum ferè vocabulum, & Ingulphus ostēdit: Friborgh, sive Borch, Vadē Latine dixeris (nam fribi solummodò liberum denotat.) Hunc qui alterius morum pericula subeundo se præstiterit, eum in suo dictus est habere Borch, reipub., si quod admissum facinus, hoc nomine obstrictus. Atq; inde est quod Nostrates Pagani Vicinos (inquam adtribernales) Fitzhous dicunt, cum tamen à Aburonum Belgij Inpsa scrutatores Borch, (idem etenim Borch) pro vicino intelligant, idque planè adseueret Pontus Heuterus in alijs originationibus. Manupastus idipsum quòd Familia; similem planè adsententiam Dominum appellat Iulius

Canot. leg.
19.

Leg. Edw.
Confess. cap.
20. Bract.
lib. 3. tract.
de Coron.
cap. 10.

Pont. Heut.
lib. 1. vet.
Belg. cap. 13

Jul. Pollux
lib. 3. cap. 3.

3. Ed. III.
Itin. North.
tit. Coron.

293.
6. Ed. 2. Itin.
Canc.

** Tinch*
forre.

Pollux græc è *πύκνον*. Et Friborgi, & Manupastus iura tritauorum memoriâ fuisse Anglis in vsu manifestum. Curio Presbyter Ed. III. R., quod nempe ex illius fuerat familiâ Sicarius, multatur. Et antiquæ de itinere *Cancij*, sub Ed. II. schedæ hæc faciem accendunt. Radulphus Molendinarium de Sandon, & Rogerus Garcia eiuscæ (impurum nollem polite, quisquis es ride ris sermonem) Radulphus de Borch de Twicham venerunt noctanter ad Molendinum de Marghes, & ibidem occiderunt Willielmum Molendinarium, & bona & catalla sua asportauerunt, & statim fugerunt, nescitur quo deuenierunt, & Iuratores male credunt ipsos Radulphum & Rogerum de morte prædicti Guillelmi, ideo ipsi exigantur & relagentur, nulla habuerunt catalla, sed prædictus Radulphus fuit in Borch Simonis Godwin de Twicham qui modo non habet ipsam ideo in misericordia. Et Rogerus non fuit in Borch, sed fuit de Manupastu Roberti Archiepiscopi Cantuariensis qui obiit: nulla Englesheriâ presentatâ, Iudicium, Murdram super Hundredum. Primus inuentor & tres vicini obierunt, & Thomas de Bokes unus vicinorum venit, nec male creditur, & villate de Wimesbugewelle & Egelloun nō venerūt plenē ad Inquisitionē Coronatoris, ideo in misericordia. Et eadē tēpestare Salamon Rois de Ticham venit ad domum Alicie filie Dionysij de Wimes, & ipsam

ipsam verberauit & percussit super ventrem cum quodam baculo, ita quod statim obiit. Et predictus Salamon statim fugit, & Iuratores male credunt ipsum de morte predicta. Ideo exigatur & vtlagetur, nulla habuit catalla, nec fuit in Borch quia vagans, nulla Englisheria presentata; Iudicium Mardrum supra Hundredum, &c. Atque ad hanc formulam comitata sunt ista plura. Verum satis sic hæc admonuisse; Adiecto ex Henrico à Bractonâ. Si extra Francum plegium fuerit delinquens in aliqua villa receptatus, erit villata in misericordia, nisi talis sit ille qui fugit, quod in decenna & franco plegio esse non debeat: vt Magnates, milites, & eorum parentes, (filij primogeniti, in Annalibus iuridicis Bd. I. & fœminas complectare tu) clericus, liber homo (verecor hoc irreptâsse) & huiusmodi secundum consuetudinem patriæ; & quo casu tenebitur ille in quibusdam partibus, de cuius fuerint familia & manupastus & pro eu respondit nisi consuetudo patriæ aliud inducat, quod pro manupastus suo non debet respondere, sicut in Com. Hertford. vbi non respondet quis pro manupastus suo pro aliquo delicto nisi redierit post feloniam, vel post delictum cum receptauerit, vt de Iinere M. de Pateshall in Com. Hertford. anno reg. H. J. Restant partim hæc ista in Decurijs nostris & Centurijs hæctenus nequitquam omninò antiquita.

XXXVI. Praefectos prouinciarum, qui

D 3

antia

Bract. lib.

3. de Coronâ
cap. 10.

An. 21. Ed. 1

anteà Vicecomiti (ad Ingulphum reuersus
es & Aluredum) in duo officia diuisit. i. in Iu-
dices quos nunc Iusticiarios vocamus, & in Vi-
cecomites, qui adhuc idem nomen retinent. Fa-
cessat ergo Polydorus Vrbinas, qui pri-
mos à Normanno petit Vicecomites.

XXXVII. Hortatus est Regem
Ioannes Scotus Erigena, ad imbuendos
bonis literis subditos, & quod in rem Mu-
sarum esset conducibile ex edicto Irage-
ret. Vniuersis dein liberis hominibus totius ro-
gni, qui ad minus II. hydas terra possedissent
firmiter praecepit, vt liberos suos vsque ad spa-
tium XV annorum aetatis suae habeant, & teneant
ad literarum eruditionem ipsosque interius di-
ligenter instruant, vt Deum agnoscant. Hyda,
semel vt adnotem, & Aratrum (i. quantum
terrae vno quotannis bene verti potest &
excoli aratro) Huntindoniensi, Matthaeo
Paris, Thomae Walsinghamio, atque ex-
plicate in peruetusta Dunstani Charta
leguntur synonyma. Et si C. iugeribus atq;
alias alij Hydum circumscribunt; accipe,
si mauelis, quantum quis Taurino posset
circumdare tergo; sunt qui hoc non
nolunt.

XXXVIII. Arbitrum egit bibendi &
Modiperatorem Edgarnus. Clausos argenteos
(ita Malmesburiensis) vel aureos vasis assi-
gi iussit vt dum metā suam quisq; cognosceret,
non plus subseruiente verecundia, vel ipse
appeteret

Alured.
Rhinallens.
ap. Tuin.
Apolog.
ant. Oxon.
lib. 2. §.
207.

appeteret vel alium appetere cogeret. Sola hinc
& unica lex, ante prima sub Iacobo R. Or-
dinum Comitum, in eos qui Imperio & Na-
turali legi, genijs indulgendo &
alienae (Nestoris hauriendo annos An-
nam quasi Perennam inter celebrandum)
libant Saluti, & suam ledunt & publicam.

XXXIX. Nulla electio praelatorum (tur-
sinus Ingulphi verba) erat mere libera & Ca-
nonica, sed omnis dignitas tam episcoporum
quam abbatum per annulum & baculum Re-
gis Curia per sua Complacentia conferebat.
Penes Clericos & Monachos erat electio,
sed electum a Rege (Edmundus ita sub
Ethelredo Lindisfarnensis creatus episco-
pus) postulabant. Et Edgarus in Diplo-
mate Crenobio Glasconensi consignato
sibi suisq; hereditibus tribuendi fratri electo ba-
culum pastoralem retinuit.

XL. Quotquot Canutus Rex in Angliam
secum retinebat (Danis scilicet, nam & ho-
rum manibus versabatur regni Anglo-
rum scipio) firmam pacem per omnia conces-
sum est habere, ita quod si quis Anglorum a-
liquem homicidam quos secum Rex adduxerat
interficeret, si se super hoc defendere non posset
iudicio Dei se aqua & ferro, fieret de eo iustitia,
si autem confugeret & Capi non posset solueren-
tur pro eo LXVII. marca: & colligebantur in
villa ubi quis esset interfectus & ideo quia in-
terfectorum non habuerunt, & si in tali villa

Dionysius
Ænem.

Malmesb.
lib. 3. de
pontificibus.
& de gest.
reg. 2.

Bract. lib. 3.
tract. de Co-
rump. 1. 1.
lib. 3. c. 1.

pro paupertate colligi non possent colligerentur
in Hundredo in thesauro Regni deponenda. Ad
hunc modum Henricus de Bracton qui in
de Parricidio inquisitionibus *Englisbariam*
hinc scribit inoleuisse.

Ingulphus.

*Io. Prif. de-
fens. hist.
Brit.*

*Camdenus &
Sarisburi-
ens.*

*C. de donat.
inter. virum
et vxor. l. 26*

*In epist. ad
lib. 6. relat.*

XLI. *Chirographa* usque ad *Edwardi*
Confess. tempora fidelium presentium subscrip-
tionibus (*Arthurianorum Britonum* seculo
idem; uti ex antiquissimo *Landanensis*
Ecclesie libro ait *Io. Prifteus*) cum crucibus
aureis alijsq; sacri signaculis firma fuerunt.
XLII. *Haraldus* legem statuit ut qui-
cunque *Wallerum* extra terminum quem eis pre-
scripsit fossam scilicet *Offa* cum celo inueniretur
et ab officialibus Regni manus dextra prece-
deretur. Fossam hanc ad disjungendos a suis
Anglis Britannos *Offam* *Merciorum* Re-
gem a *Deuæ* Fl. ostio usque ad *Vase* per
LXXX. plus minus mille passus duxisse
ait *Chorographus* ille noster.

Regis Consortis, Rege tamen non
auctore, Donationes, contra quod alius
nuptæ, ratas habuit, ut ius Romanum, &
hoc ærum: quod ex *Æthelswithæ* *Bur-*
ghredi Regis *Merciorum* Vxoris diplo-
mate *Cuthwulfo* Anno DCCC.LXVIII.
dato, apud D. *Ed. Coke* Eq. Aur. qui summâ à
Prinatis Præturam gerit iâdudum est demô-
stratum; ubi & prisca *Æthelredi* R. *Charta*
Felomon (qui nempe rapinis se immiscent &
latrocinijs) hæredia in commissum cecidisse
iureq;

iureq; deuincta Fiscali comprobatur. Chirographorum, quæ domini (litium pabuli) hinc inde vehicula, cum iam meminimus, de eis in super ad rem atq; à Saxonibus libet & ista adnotare. Vtputa frequentissimas esse, quibus optime possidenda iure donantur prædia, *exceptis* tamen plerunq; *istis tribus, Expeditione, Pontis, Arcisue constructione* (*Trimoda Necessitatis* vocabulo, in vetusto quæ concessit Wilfrido Selesienfi apud Australes Saxones primo Episcopo Cedvalla R. Paganham in agro Sufflexiensi villam notis:) & rarissime eos quibus dabantur hoc nomine solutos. Nam in Ethelulphi, quamlibet libera sit ecclesia concedatur omnium rerum pro remissione animarum & peccatorum nostrorum ad seruendum (Ingulphus adfatur) *Deo soli, sine expeditione, & Pontis extructione, & arcis munitione*, ut diuinis nimirum omnimodò Clerus vacaret; attamen in publicâ illâ, regnante Hen. III. (de antiquæ Ecclesiæ Anglicanæ statu, libertate, regimine, pontificijsq; in horis exactionibus, & grassantibus magno reipub. incommodo hircudinibus, agyrtis, exlecebrisq; Romanensibus) Ordinum deliberatione, ab immunitate stabant sanè ecclesiasticâ, et testes laudabant instrumenta Regum, qui nihilosecius in libertatem hant ita propensi, *quin tria* (vti auctor est Matthæus Paris) *sibi semper*

D 5

A. CH.
DECRET.

Ingulph.

Matth. Paris hist. maior. pag. 838.

reserua-

Dugulphus.

*Repb. Ro-
linus. in
Hen. 7.*

*Chart. Ar-
chiep. Cant.
v. Chart. Ed.
Confess. An-
glicanis
rhythmis
c. 1. 1. 1. apud
Camd. in
Essenia.*

Dugulphus.

reservarent propter publicam regni utilitatem
viz. expeditionem, pontis, & arcis reparationes
vel refectores, ut per ea resisterent hostium in-
cursum; Et Ethelbaldus: Concedo ut omnia
Monasteria & Ecclesia regni mei à publicis
molestis, operibus, & oneribus absolvan-
tur nisi instructionibus arcium vel pontium que
non possunt relaxari. Taceo Ethelredum
XII. forsan, (minimè vero XV. quàm in re
hallucinarus quidam) regni sui annum III.
Olympiadis vocamine Hellenicæ ad morem
supputationis consignasse; atq; id genus
alia, quæ pro amanuensium actuariorumq;
phantasiâ sæpius usurpata. Cæterum ex-
tremis quibus clausa sunt Diplomata nec
cõtemnenda. Ea in Cedwallæ Australium
Saxonum R. Theodoro Cantuariensi præ-
suli DC.LXXXVII. obsignato sic se pro-
dunt. Ad cunulorum confirmationem ego Ced-
walla cespitem prædicta terra super Sanctum
altare salutaris posui & propriâ manu pro ig-
nantiâ literarum signum S. Crucis expressi &
subscripsi. De Withredo & terræ cespite in
Cantio idem Camdenus: & sum super al-
tari S. Petri Apostoli Ethelulphus chirogra-
phum dicitur obtulisse. Coronidis vice neq;
est cur non subijciam Poetæ vetusti nu-
meros, quæ Ethelbaldi Merciorum Regis
Cenulpho Croulandensi Abbati Fundatio-
nis instrumentum amplexus cecinit, clam
Apolline.

Istum

*Istam Remulphum si quis venerit Anglorum
 Rex condonans mihi cuncta castra sua,
 Inde meo Monachis de dānis omnibus ultra
 Usq; sat inficiat carcere clausus oris.
 Adjunct autē Deum testes huius donationis
 Anglorum proceres pontificisque meos.
 Sanctus & Guiblaume Confessor & An-
 chorita.*

*Hic iacet in culus auribus ista loquitur.
 Oret pro nobis sanctissimus iste Sacerdos;
 Ad tumbam cuius, hac mea dona dedi.
 Suas illi his Donationes, his nos Saxones
 ad Normannos transmigraturi termina-
 bimus.*

• Nomina
 tutelare
 Carnabij
 Creulandensis.

IANI

1. *Thymus*
 2. *Thymus*
 3. *Thymus*
 4. *Thymus*
 5. *Thymus*

FINI ANGLORVM.

Liber Secundus.

Quoniam Brenso & iure sanguinis
(etenim Emma Edwardi
Confessoris mater Alcha-
di primi Normannorum
Ducis erat filia,) & simul
adoptivo, Martisq; alea de-
uicto Haraldo Godwini Comitis Cantij
filio, amplam Gulielmus Dux Norman-
nie tenuit hereditatem, & occupauit su-
prema per Angliam gubernacula. Inaugu-
ratum Comitibus terras Anglorum, & pos-
sessiones affluentiori manu contulit; illud par-
uum quod remanserat (ita Mathæus Paris)
sub iugo posuit perpetue seruitutis. Ex quo
cis Normannorum aduentum præter
ipsum Regem non fuit in Anglia is, qui
Allodij, ut loquuntur, iure fundum posside-
derit

Gervasius
Tilb. de
sacc. cap.
32.

derit; cum scilicet alijs ad vnum omnes
fiduciariorum probe dixero dominos, supe-
riorem Investitura auctoritatem, interposita
fide perpetuo agnoscunt. Episcopus &
Abbas unus (anchora est quem dicit Mat-
thæus) quæ Barones tenebant, & ceteros ab
omni servitute seculari libertatem habuerant,
sub servitute statuit militari, inuoluntis singu-
lorum Episcoporum & Abbatum pro voluntate sua,
quos milites sibi, & successoribus suis hostilitatis
tempore voluit à singulis exhiberi. Agraria ad
eam formulam lege læta decrevit subiectum
sibi populum (copiam facit Gervasius Til-
burientis) sibi scripto legibusque subij-
cere; propositis etiam legibus Anglicanis,
secundum tripartitam eorumdem distinctionem,
hec est Mercenlogia (i. Merciorum lex:
huic parebant Comitatus Glocestria, Wi-
gornia, Herfordia, Warwicia, Oxonia,
Cestria, Salopia & Staffordia) Danlogia
(i. Lex Danorum, cuius sequebantur nunti
Eboracensis, Darbia, Nottinghamia,
Leicestria, Lincolnia, Northamptonia,
Bedfordia, Buchinghamia, Hertfordia,
Essexia, Middlesexia, Northfolcia, Suffol-
cia, Cantabrigia, Huntingdonia) Westsa-
xenlogia (i. Occidentorum Lex Saxonum,
ad quam reliquum quicquid erat è XXXII.
quorū solummodo Ethelredo habet Mal-
mesburiensis attingebat, nempe Cæntium,
Sufflexia, Surreia, Bercheria, Seinhætonia,
Wintonia

Wintonia, Somersetia, Dorsetia & Devoniam) quodam reprobandis, quodam non approbanti illis transmarinis Neustria (Normannia, quam Neustriam corruptè pro Westrichia, Occidentaliore videtur Francorum regno, & Rolloni à Carolo Simplicii in Gillæ filia dotem concessio antiquitus ferebant) quæ ad regni pacem efficacissimè tuendam videbantur, adiecit. Hæc ille à Tilburia. Verum minime apud scriptores raro, Victorem Gulielmum quasi putam putam novam undiqueque LL. induxisse faciem comminisci. Ad eod. in confesso oportet esse, sanxisse eum nonnullas (pars in Lambardi Archæonomia, pars hic subnexa); sed ita denum ut ab Anglia, potius quàm Normannia, suam fortioris denominationem; probe tamen dixeris eversam, secundum quod disputant I.C.ii, Anglicum Imperium. Adfectasse potissimum Danorum leges, (ex à Norwegienfium, quos ruitò Gulielmus sanguine contingebat, nequaquam ita dissimiles) lego Rogeri de Howeden Annalibus. Imperaturum atq; se his palam professum: Quo audito, max. universa compatriota, qui leges edixerant, tristes effecti, unanimiter deprecati sunt, quatenus permitteret leges sibi proprias, & consuetudines antiquas habere: in quibus vixerant patres, & ipsi in eis nati & nutriti sunt, quia dorum

valde sibi foret, suscipere leges ignotas, & iudicare de eis, quas nesciebant. Reges vero ad
 flecendum ingrato existente, tandem cum
 profecti sunt deprecantes quatenus pro anima
 Regis Edwardi, qui ei post diem suam concesserat
 coronam & regnum, & cuius erant leges
 nec aliorum extraneorum, exaudiendo concederet
 sub legibus perseverare patrijs. Unde
 Concilio habito precati Barones tandem ad-
 quievit. Ex illo ergo die vis auctoritate vene-
 rate per universam Angliam, corroborata, &
 observata sunt, præ cæteris patriæ legibus, leges
 Edw. Regis, quæ prius inventæ & constitutæ in
 tempore Adgari avi sui. At quid ergo? Om-
 nia num sub Gulielmo nova? Ut potis es
 non credere? Croulandensis Abbas. At-
 tuli mecum de Londonijs mecum in Monasterium
 leges æquissimæ Regis Edwardi, quas D.
 meus inclitus R. Gulielmus authenticas esse,
 & perpetuas, per totum regnum Angliæ in-
 violabiliter tenendas, sub pœnis gravissimis pro-
 clamârat, & suis Iustitiarijs commendârat,
 eodem idiomate quo edita sunt. Et in vitâ
 Fretherici Abbatis S. Albani. Post multas
 disceptationes præsentis Archiepiscopo Lan-
 francæ (Berkhamstediz agri Hartfordien-
 sis) Rex pro boni pacis iuravit super omnes re-
 liquas Ecclesiæ S. Albani, sacrisque sacrosan-
 ctis Evangelijs, ministrante iuramenta Abbate
 Fretherico, bonas & adprobatas antiquas reg-
 ni leges, quas sancti & p̃i Angliæ reges, eius
 Antecessores

Canonicus.

Antecessores, & maximè R. Edwardus statuta,
inviolabiliter observare. Magis autem mihiro,
quod prefationem ad Normannicas con-
suetudines Gulielmi le Rouille Alen-
conensis. Hincse consuetudinis Latorem
sue Datorum, S. Edwardum Anglia Regem
tur vulgaria illa Cronica, quæ Cronica Candi-
dorum intituatur: ubi de Gulielmo Bastardo
Normannia Duce alias Anglorum rege loqui-
tur, dicens, quid, cum predictus S. Edwardus se-
liberas heredes nullas haberet, Gulielmum re-
ge heredem instituit, qui demùm rex noster
Haroldus regni usurpatore hinc conditionem regni
habere potuit: est aut scilicet leges prius præ-
fata Edwardus servaret, qui quidem Edwardus
leges etiam Normannia deditas, etiam cum
Normannia ille fuisset nutritus. Vbi tandem
iocundò notatio sed novatione proculdu-
biò iuxta Talburiensem fuisse censendū, ca-
pitulationis admixtam, & cum Panegyri-
co hic verè nimium proloquere.

Firmatus senium Lutu, priscamq; reseruit
Caribem Leges, emendantque vetusta,
Accedunt quoque nova.

Hæc, cum alijs, quæ merito hæc loci ex-
pectanda, et tibi communicatas.

I. Fecit describi omnem Angliam (Turba
Monachorum æquè hic pollent, sed Flo-
rentium Vigorniensem adhibemus nunc
testem) quæ tota terra quisque Barones
suorum possidebat, quos feudatis milites, quos
carucas

Gul. le
Rouille.
Alenconien.

Claudian.
in 4. cons.
Henry.

Domes-
day.

al. l. 1. 2.
al. l. 1. 2.
al. l. 1. 2.

carum, quos villanos, quos animales, non
quantum viua pecunia quisque possidebat in
omni regno suo, à maximo usque ad mini-
mum, & quantum redditus quicquid possidebat
reddere poterat. Becularium isthoc imperio
in Archidia relatum, pro suo generalitate
omnia tenementa totius terræ integræ conti-
nente, Dominus, Iudicij, quasi in diebus
Dies, vocitatum. Ob hoc inquit Tilbertus
ensis, nos eundem librum Iudicarium nomi-
nantes, non quod in eo de propositis aliquibus
dubijs feratur sententia, sed quod à prædictis
Iudicis non licet illa ratione discere. Acci-
dat, Lector, si fastidienti tibi stomacho
non aduersetur, præ vetustate mihi non
contemnendi Roberti Glocestrensis poë-
tæ Historici de hoc libro cæsus hic, & à
delicatis nostratum Pamulij aliam
rhythmus.

The R. W. boy to witte the word of
his londe

Let enqueri Breitliche thorn at Enge-
londe,

Non mont plou lond, and non mont
hiden also

Wete in everich stre, and wat he wete
worth perced :

And the rents of each town, & of the
waters echone,

That wuth, and of wonds eke, that
there ne bileved none,

But

But that he wist wat hys were worth
of al Englonde ;

And wiste al cleue that worth thereof
ich understand

And let it write cleue inow , and that
scritt bide this

In the Treasorie at Westminster there
it put is.

So that vrs kinglys suth, when hys ran-
some toke

And redy wat sole might giue, hys soun-
deth in goz boke.

Præ succrescente in dies idomatis Anglici
politurâ sâtrude hoc est, & planè sordet.

Cæterum nec siemus inmemores, etiam
ipsa dolata & artificis accuratio-
ribus, quæ nondum vendere, seculis eandem
notâ, & par infortunium fortè subitura, &

Multa renascuntur quæ in cecidisse videntur,

Quæ nunc sunt in honore ;

vti ille Venerimus.

II. Chirographis chartas vocabant Nor-
manni, (ex Ingulpho loquor) & chartarum
firmitatem, cum cera impressam, per mini-
cinosq; speciale sigillum, sub inscriptione III.
vel IIII. testium astantium, conficere consue-
bant. At Edvardo Confessori suum
fuit sigillum, licet etiam à Normanniâ.
Namq; sub eo, Normanis introductis, An-
glicis ritibus dimittere ; & Francorum more in
multis

Hæret. art.
Poetic.

Lelandus.

*Math. Can-
tuar. in An-
tiq. Eccl'es.
Britan.*

*Tuin apol.
ant. Oxon.
lib. 1. 5. 31.*

multis imitari, Gallicum idioma omnes mag-
tes in sua Curia, tanquam magnum gentili-
um, legum, chartarum & chirographa sua inter
Francorum conficere; & propriam consuetudi-
nem in his & alijs multis erubescere recepe-
runt Angli, ut idem scriptor. Quin, si Le-
lando oculato credendum testi, fuit & sum-
mo illi Arthurum; quod se utiq; in Ec-
clesiâ Westmonasteriensi hæc vidisse inquit
inscriptione. PATRIVS. ARTHV-
RIVS. BRITANNIE. GALLIE.
GERMANIE. DACIE. IMPERA-
TOR. Sed à Normannis extra contro-
versiam Saxones accepisse. Indubitatum
conciliant fidem crucibus signata & testi-
um subscripta nominibus diplomata. Ce-
reo esse primum Henricum Belloclericum,
auctor est I. Rossus, vsus; Mathæus Can-
tuaricus Primum Edwardum primò di-
plomatus adpendisse, cum nimirum deces-
sore sinistro lateri adfigerent. Huiusmodi
Henrici I. in Anselmi gratiam memorat is
syngraphum; huiusmodi & Brianus Tu-
nus in sua, pro inelytissimæ Oxoniensis
Academix (Musæi & Ephemeri Angliæ,
summeq; mihi æternum venerandæ Ma-
tris) Antiquitate, Apologiam conspexisse se
ait, in Honoratissimi D. Lumlei Biblio-
thecâ, Gulielmi Normannorum Ducis
breuissimum ac minutissimum. Atqui de
Cereo primo, & primâ adfixione credat
Iudæus

Indus apella. Francorum Ceras immunc-
ra Procerum, (de cereis ut quid dicam)
Aurea Regum (Annorum nempe qui DC.
& DCC. intercedunt) habentur formata
ad scuta gentilitia, in exemplaribus, quæ
Franciscus de Rosieres primo Tomo Stem-
maton Ducum Lotharingæ est præfatus.
Neq; quod ita præcè eis erat in usu, Nor-
mannis potuit non esse. Liceat ex antiquo
Abendonienſi Regeſto adijcere. *Descrip-
tum quoddam Richardus Comes Cestrenſis* (flo-
riat sub Hen. I.) *ſigillo matris Ernæſtudin ſig-
nare conſtituit, cum (nondum : militari habi-
tu cinctus erat) littera qualibet ab eo directæ
materno ſigillo includebantur.* At quid au-
dio? An equeſtri dignitati Singulare ſunt
aureorum, ut olim Romæ, Annulorum im-
nam annuli ſigillis poſſimum (uti ex A-
teio Capitone ſeruat) deſtinati & inſculpti;
dicat, qui nouerit omnia. Phœbus. Ete-
nim ferrei ſeruis (ait ſanè L. Lipſius & ab
erutis in Bataniâ noſcit) & è vulgo mili-
bus ſignatori, ſunt ut Fl. Vopifci verba v-
tur, ſigillarij & plebeis patribus famili-
rum ſuere cum adiunctâ clauis adpenum &
vtenſilia obſignanda. At de præcè xuo il-
le Ateius. *Nec plus habere quam vnum li-
bat (annulum inquit) nec cuiquam niſi libe-
ræ quæ ſolæ fidei decoret, quæ ſignacula conti-
netur; ſed ius annulorum famulo non habebat.*
Ad præmercepſio.

III. Com.

Camden in
Ord. Angl.Marob. ſe-
tur. lib. 7.
cap. 13.Vopifc. in
Aurelia.
Lipſ. ad 2.
annal. To-
cit. num. 4.

Ingulph.

Malmesb.

lib. 2. cap. 8.

A. CH.

DCCCLXXX.

Guil. Ma-
gno. Can-
denus.

III. Conferbantur primo multa pradia
nude verbo, absq; scripto, vel Chartâ, tan-
tum cum Domini gladio, vel galeâ, vel cornu,
vel crâtera, & plurima tementa cum calcari,
cum frigili, cum arcu, & manilla cum sagit-
ta; sed hæc initio regni Normannici; posteriori-
bus annis immutatus est iste modus; vt In-
gulphus, Et Normanicum hæc ante impe-
rium. Edgari lituus dimidiatum sectus, &
Monasterio Glasconienti ad donationis testi-
monium datus fuit & hic testimonium. Atq;
Antiquarius Noster. Dusep (Bercherien-
sis agri) illi, qui de Dusep nominati, ad-
huc tenent per Cornu maioribus olim à Rege Ca-
nuto Danico donatum. Vetus iuxta item li-
ber. Flpbus Toraldi filius Eboracum diuerſis,
& Cornu, quo bibere consuevit; vino replevit,
& coram altari Deo, & B. Petro Apostolorum
principi omnes terras, & redditus secularibus
prohibuit. Quod Cornu, ait Camdenus,
ad patrum vsq; memoriam reservatum fu-
isse accepimus. Quam facilis & apicibus
iuris soluta, videre est, dominij fuit trans-
latio, simul & à perplexantium captiosa
malitiâ, turgescens ubusq; membranarum
fascibus, & polyptychis libera. Sed nimis
ille, Hegesandri vtar licet verbo, *Yuo-
Comendat* etiam eo xuo Godwinus
Cantij Comes et quam rota, vt inquit
Comicus, singularis versutior; Da mi-
hi (Archiepiscopo ait Cantuariensi)

Dole-

Boseham: Archiepiscopus admirans quid
sibi questione petijt, ait, do tibi Boseham.
Fiduciâ Doli continuo prædium Archie-
pisc. eo vocabulo in maritumis Suffexie,
velut hæreditatem sine sacris, adiit, &
cum testimonio suorum, Donatorem laudauit
Archiepiscopum ceram Rege, posseditque paci-
ficè. Olent (quæ supra) Feudorum apud
Obertum de Otto inuestituram, solenni
vetò in transferendo dominio riuui quo vi-
uus cespes, crescentisue ab antiquo iam nunc
exigitur arboris ramulculus quàm disparia.

IV. Anglorum Idiomata tantum (rursùm
Abbas Croulandensis) abhorrebant, quæ
leges terre, statutaque Anglicorum regum
Gallicâ lingua tractarentur. Vsq. n. ad
XXXVI. A. Ed. III. forensia negotia
disputabantur Gallicè. Poenitentiam in schi-
la principis literarum Grammatica Gallicè,
et non Angliæ traderebantur. Modus atque scri-
bendi Anglicus amitteretur, & modus Galli-
cus in chartis, & in libris omnibus admittere-
tur. Tantum hercè erat Gallici ignarum
esse sermonis, ut Vltianus Vigornienfis
præsul, imperante Guhelmo Refo, hoc
maximè nomine indignus, suâ spoliatus se
dignitate, cætera satis, ad ætatis illius
modum, doctus. De Gallica caractere
ita quem laudauit, Abbas. Manus Saxonica
ab omnibus Saxonibus, & Mercis, usque ad
tempus Regis Alfridi, qui per Gallicanos
Doctores

Lib. feud. 2.
tit. 2.

Stat. 36.
Ed. III. cap.
15.

Matth.
Paru.

doctores omnibus litteris apprime instructus
erat, in cunabulis chirographis usitata à tempore
domini Regis dicti desuetudine viluerat, &
manus Gallicana, quia magis legibilis, & aspe-
ctu perdislectabilis præcellerat, frequenter in
dies apud omnes Anglos comp. accebat. Verum-
tamen ut res erat, habitus esse patrum
memoria, idque à veteri instituto, lectiones
Anglo-Saxonice linguæ in Tam-
stociensi Cœnobio Devonie traditur.

*Polydorus.
Conuersu*

V. Ne turbarent novum regnum no-
turni tumultus, statuit, ut ad noctis soni-
tum, lumina atque ignium fulgores quo-
libet in tuguriolo paulo post crepuscula
disparerent.

VI. Cervum aprum, (sic Huntingdo-
nienlis, sed forte caprum) vel capreolum ca-
piendi oculi credebantur. Matthæus Paris.

VII. Si aliquis quempiam quicumque de
causa peremisset, capitalis (scribit Hunting-
donicus) sententiæ subiaceret.

VIII. Si aliquam (ita lego, non al-
quem, ut in vulgatis) vi oppressisset, genitali-
bus priuabatur. Vi? Certe sic est, &
mutui amplexus adulter nihilominus hanc
fortan dabat. Atque I.C. III. Albericum
Gentilem hic volo audias. Illud dicit, inu-
riam viro factam matrem, & non per vim va-
pta fuit, ut volens & errata, quendam ani-
mum aliam viro reddidit hic est, illic non est.

*Alberic.
Gentile
iure bell. li.
1. cap. 20.*

V. lib. 1. art. xix.

Doctores

Primos

Primos iam indicit Polydorus Vicecomes Officiarios, & XII-viralis iudicii incunabula, lapsus in viroque. Hoc vincit Ethelredi lex Lambardi verborum in explanationibus, & quæ à CLV. D. Edwardo Cok. Eq. Aur. decretoria feruntur arma. Illud quod ex Ingulpho superius, & alicubi sumus inferius adnotaturi. Postulatus in Areopago Mars cædis Hallirothij Nepotini F. (ob stupratam Aleippam filiam necuerat) indicantibus XII. Djs, sex est sententijs (nam in pari numero damnatis postponebatur) absolutus. Ad antiquiss. videlicet alibi, quàm apud nostros, XII-mi in iudicijs numeri usum, addo. Bene ponit in Anglia errare Italus: At cuius hæc dari fide nollem indignere.

IX. Constituit ut quater quædam in multas dies conventus celebrarentur eo loci quod ipse fieri iuberet quibus in cæuentibus Iudices sedibus discreti forum agerent, iusque populo dicerent.

X. Alias instituit Iudices, qui sine promotione iurisdictionem ac iudicia exercerent, à quibus, uti à suis Principibus, cuncti litigatores eo confluentes iura peterent, & ad eos suas controversias referrent.

XI. Praefectos alias constituit, qui maleficia vindicanda curarent: Hos Iusticiarios Pacis nuncupavit. Quod citerioris zui nomen esse certo certius iure autumavis: & liberant scriptorem externum data hospiti-

E

bus

*August. de
Civit. Dei,
li. 18. ca. 10
Pausan. At-
tica.*

Termes.

**Iustices
of Peace.**

bus (quippe aduersum quos Busridem agere plane barbarum) iura, ne illius in Gentis Anglicanae historia grauius impu-
sentur errores.

XII. De primitiis regni statu post Con-
quisitionem, (à patribus traditum ait in
Seaccarij dialogo Genuafus Tilburienfis)
Regibus de fundis suis non auri vel argenti
pendere, sed sola victualia saluabantur. Ex
quibus in usus quotidianos domus regia ne-
cessaria ministrabantur: & nouerant, qui ad
hoc deputati fuerant, quantum in singulis fun-
dis proueniebat. Ceterum ad stipendia, vel do-
nations militum, & ad alia necessaria de pla-
citis regni, vel conventionibus, & etiam ex Ci-
uitatibus vel Castellis, à quibus Agricultura
non exercebatur, pecunia munerata succresce-
bat. Toto igitur Willielmi Primi tempore per-
seuerauit hac institutio, usque ad tempora re-
gis Henrici F. eius, adeo ut viderim ego ipse
(Genuafus regnante floruit Henrico II.)
quosdam, qui victualia, statutis temporibus, de
fundis regis ad curiam deferrebant. Ceterum
quoque habebant Officiales domus regia, à qui-
bus Comitatibus triticum, à quibus di-
uersae species carniam, & equorum pabu-
la debebantur. His vero soluti secundum
constitutum modum cuiusque rei, regis Officiales
computabant Vicecomitibus redigentes in sum-
mam denarium: pro mansura videlicet tri-
tici ad pascua Comitum solidum L. 3 pro car-
pere

pore bani paschalis solidum 1.; pro arieta vel
oue IIII. denarii; pro prebenda XX. equo-
rum similiter IIII. denarii. Succedente vero
tempore, cum idem Rex, in transmarinis &
remotis partibus, secundis tumultibus bellicis
operam daret, consilio, ut foret sibi summa
necessaria, ad hoc implenda, numerata pecunia.
Confluebat interea ad Regem Curiam querula
multitudo Coloniarum, vel quod grauius sibi vi-
debatur, prateritis frequentius occasibus,
oblata remuneribus in signum deservientis Agri-
culturae. Innumeri enim molestis premibus
occassione victualium, qua per plures regni par-
tes a sedibus propriis deferabant. Horum igitur
querelis inclinatns R., desinito magnatum con-
silio, destinavit per regnum, quos ad id pruden-
tiores & discretiores cognoverat. Hi circum-
euntes, & oculata fide fundos singulos perla-
strantes habita estimatione victualium qua do-
his soluebantur, redegerunt in summam dena-
riorum. De summa vero summarum, qua ex
omnibus fundis surgebat in una comitatu, con-
stituerunt Evesmitem illius Comitatus ad
Scaccarium teneri addentes ut ad Scalam
solueret. Solutionis autem modus, ponde-
ris, & metalli opera Chemicâ examini, Fu-
sor, & Miles Argentarius fufus apud met-
ipsum enarrantur.

XIII. Ut Cantium, que tanquam An-
glie Clavis habetur, sibi firmius retineret (ad-
tatur Ch. G. Canadensis) Consabilem

Castro Doverensi, eundemque Limenarcham
portabui, ex veteri Romanorum instituto,
profecit. Hi sunt Hastings, Dover, Mith,
Humney, & Sandwich, quibus Win-
chelles, & ibi vi præcipua, & alia oppidula
ut membra adiunguntur.

XIV. Gulielmo iam extremam ut
imponam manum, ex Archivis hauri inter
postremas censendam addo. Willielmus
Dei gratiâ Rex Anglorum, Comitibus, Viscoun-
tibus, & omnibus Francigenis, & Anglis,
qui in Episcopatu Remigij terras habent, salu-
tem. Remigius hic primus erat, qui Dorce-
striâ Lincolniam sedem transmisit Episco-
palem. Sciatis vos omnes, & ceteri mei fide-
les, qui in Anglia manent, quod Episcopales
leges, quæ non bene, nec secundum Sanctorum
Canonum præcepta, usque ad mea tempora in
regno Anglorum fuerunt, communi consilio
Archiepiscoporum, & ceterorum Episcoporum,
& Abbatum, & omnium Principum Regni
mei emendandas iudicavi. Propterea mando,
& regiâ auctoritate præcipio, ut nullus Epis-
copus vel Archidiaconus de legibus Episcopa-
libus amplius in hundredo placita teneant. Nec
causam, quæ ad regimen animarum pertinet, ad
iudicium secularium hominum adducant, sed qui-
cunque secundum Episcopales leges, de quacun-
que causâ, vel culpa interpellatus fuerit, ad lo-
cum, quem ad hoc Episcopus elegerit, & nimi-
nauerit, veniat, ibique de causâ suâ respondeat.

A.M. LXVI.
Inrot. chart.
2. Rich. II.
pro decan.
& capit.
eccles. Lin-
coln.

& non secundū hundredum, sed, secundū Canones & Episcopales leges, rectum Deo, & Episcopo suo faciat. Comitibus etenim, Saxonico florente Imperio, illis rusticis Aldermanus & Episc. hic ad diuina, ille ad humana iura, ut ex Edg. legib. constat, interesse soliti.

Emoruum excepit Gulielmum filius natus secundus Gulielmus cognomento Rufus. Omnis iam legum (Florentius Vigornienfis) filius iustitia, causisq; sub iustitio positus, sola in principibus imperabat pecunia.

Ipsaq; maiestas auro corrupta iacebat.

XV. Primitiarum, siue ut vulgò Annatarum, ius quod à vacantibus Cœnobijs & Episcopis Reges nostri vendicârunt, (vendicabant autem antiquitus Pontifices Romani; Vestigal, quo iure mixum Basilienfis Synodus, & quali Theologorum atque I. C. torum sententiâ Franciscus Duarenus in sacris Ecclesiæ ministerijs edocebit) suam à Rufo traxisse originem vult Polydorus. Meminere certè Chronologi, cum extremum exhalaret spiritum, Episcopia Cantuariense, Wintoniense, & Sarisburiense XII. insuper Monasteria præsolibus orba fisco inseruisse.

XVI. Publico (idem auctor est) edicto vetuit vnumquēque sine comitatu suo ex Anglia egredi. Vetuisse Anselmum, ne Urbanum PP. inuideret, legimus, vniuersos hoc complexum edicto, quam apud Poly-

Leg. Edgar.
cap. 5.

Petron. Ar-
bit.

Basil. concil.
sess. 21.

Duaren. de
Bens. lib. 6.

cap. 3. vide
Platinum

in Ioanni
xxij. vitâ.

dorum, legendo me comperisse diffiteor.

XVII. *Venationes* (inquit G. à Malmesburiâ) adeò prohibuit, ut capitale esset supplicium prendisse Cernum.

Diris monstratum fatis Gulielmum secutus est frater eius *Henricus* ob singularem, quæ pro regio fuit nomine, eruditionem, *Bello-clericus* dictus. Instaurando quæ à Iustitiæ erant longè lapsa terminis, novas, inauditas & quas exercebat atrocissimas iniurias *Ranulphus Dunelmensis* possideà Episcopus (Is totius regni erat placitator & exactor) salutaribus molliendo medicamentis incubuit Reipub. Ad Vicecomites rescissorias, ut reduce scilicet Cives potirentur libertate, dæ litteras. Eccarum, apud *Matthæum Paris*, Apographum.

HENRICVS Dei gratiâ Rex Angliæ, Hugoni de *Wocland Vicecomiti*, & omnibus fidelibus suis, tam Francis quàm Anglicis in *Heresfordsyre* Salutem. Sciatis me Dei misericordias, & communi consilio Baronum regni Angliæ, regem esse coronatum. Et quia regnum oppressum erat iniustis exactionibus: Ego respectu Dei, & amore, quem erga vos omnes habeo, Sanctam Dei Ecclesiam liberam facio, ita quod nec eam vendam, nec ad firmam ponam, nec mortuo Archiepiscopo vel Episcopo, vel Abbate, aliquid accipiam de dominio Ecclesiæ, vel de hominibus donec successor in eam ingrediatur.

ingredietur. Et omnes malas consuetudines, quibus regnum Anglia iniuste opprimabatur inde aufero, quas malas consuetudines in parte hęc pono.

XVIII. Si quis Baronum meorum, Comitum, vel aliorum qui dā me tentat mortuum fuerit, haeres suus non redimet terram suam, sicut facere consuevit at tempore patris mei, sed infra & legitimā reclamatione releuabit eam. Similiter & Homines Baronum meorum legitimā & infra reclamationis releuabunt terras de domini sui. Saxonis paret temporibus Herentum nomine apparatus bellici (hepē in exercitiis) Dominis tributum, & quod hęc nostrā memoriā Gallicē Bellef dicitur (prestationem ad recognoscendum dominum aie Henricus à Bractonā) veteris Hereonifere imaginem. Constetura est & in O. Lambardus, Normannos victoris Angliā velle, atq; spoliatis de iuribus Herentum remissis, atq; in seruā pactionem euegisse. Ad stipulatur quod in Angliā Notitiā de Bercheriz Prouincie Nobilibus memoratum. Tamen, vel Miles Regis Domini moriens pro reclamatione dimittet haec omnia arma sua, & equum valentem cum sella, & aliam sine sella. Quod si essent alii canes vel accipiter presentabantur Regi, vi, si velle, acciperet. Et in antiquā Conradi I. Imp. Germanorum sanctione. Si quid beneficiario militi humanitus contigerit, habeat

Caust. leg.
cap. 69. &
Ed. Confess.
Brach. lib.
2. cap. 35.
Eiusdem
in Nouell.
Leo. 13. Ha-
drian. verb.
Fendal. Re-
lea.

Carol. Sigon.
dereg. Ital.
lib. 3.

7. Hoteman.
centum. ad 3.
lib. Feud.
Mariana
hist. Hispan.
lib. 5. cap.
II.

hæres beneficium, seruatō vsu maiorum Palatiorum in dandis equis, & armis suis senioribus. Seniores vulgaribus Hispanicā, Italicā, et Gallicā linguis Dominus sonare, idq; ab imperio Caroli Mag. in vlu obseruat Ioannes Mariana. Verū à Feudistis licet hæc verberis.

XIX. Si quis Baronum, vel aliorum hominum meorum (ad Henrici Chartam redeo) filiā suā tradere voluerit siue sororē, siue nepotē, siue cognatū necum inde loquatur. Sed neq; ego aliquid de suo, pro hac licentia, accipiam, neq; defendam ei, quin eam deo excepto, si eam dare voluerit inimico meo.

XX. Si mortuo Barone, vel alio homine meo filia hæres remanserit, dabo illam cum consilio Baronum meorum cum terra sua.

XXI. Si mortuo marito, uxor eius remanserit, & sine liberis fuerit, dorem suam & maritagium habebit dum corpus suum legitime seruat, & ego non dabo nisi secundum uelle suum: & terre liberorum custos eris siue uxor, siue alius propinquior, qui iustus esse debes.

XXII. Precipio ut homines mei similiter se contineant erga filios, & filias, & uoces hominum suorum.

XXIII. Menetagiū commune quod capiebatur per Ciuitates, vel Comitatus, quod non fuit tempore Edwardi R. hac ne amodo fiat omnino defendo.

XXIII. Si quis Baronum vel hominum meorum infirmabitur, sicut ipse dabit vel dare iusserit

insserit pecuniam suam, ita datam esse concedo; quod si ipse preuentus, vel armis, vel infirmitate, pecuniam suam nec dederit, nec dare disposuerit, vxor sua, siue liberi, aut parentes, et legitimi homines sui pro anima eius eam diuidant, sicut eis melius visum fuerit. Et Canuti legibus. Dominus iudicio suo vxori, liberi, & cognatione proximis iuste distribuito. Nunc autem temporis, & iam diu fuere eorum, qui intestati deficiunt, bonorum, quasi Diribitores Ecclesiastici. Et Ordinarius in sua quouis Episcopus diocesi Index huius rei preest. Regio & Magnatum consensu Iurisdictionem hanc & de testamentis Ecclesie ab olim mandaram, ait in priscâ constitutione Ioannes Stratfordus Archiepisc. Cantuariensis, inq; annalibus Iuris nostri adseritur. Ceterum, cuius nam Regis tempestate, nec ille narrat, nec ego (prout in Prouinciali Gulielmus Lindwood siue à Tiliacconemore fatetur) comperio. Notissimum est iure explorato, Testamenta foro ecclesiastico, etiam Hen. II. Rege (testis Ranulphus de Glanvilla,) contra quam Diualibus Romanorum consultis est prospectum, aperiri solita. Et ante Ranulphum, si cum adeas, forsan videbitur; quamuis, metipsum apud, regium habeas rescriptum ad Vicecomitem quod iuste et sine dilatione faciat stare rationabilem diuisam N. i. vt iure suo ope Vicecomitis vtatur

E s

frutatur

Canut. cap. 68.

2. Ricb. 3.
 tis. Testa-
 mnt. 4. Lind.
 prouinc. Cō-
 stit. de te-
 stam. c. sta-
 tutum. & de
 immum. ec-
 cles. c. acci-
 dis verb.
 abolim.
 Glanvil. lib.
 7. cap. 8.
 C. de testam.
 l. consulta
 diualia.

fruaturl egatarius. In callem regredior.

XXV. Si quis Baronum vel hominum meorum forisfecerit, non dabit vadium in miseria pecunia sua, sicut faciebat tempore fratris, vel patris mei; sed secundum forisfactura modum: nec ita emendabit, sicut emendasset retro tempore fratris mei, vel patris.

XXVI. Si perfidia vel scelestis conuictus fuerit, sicut culpa, sic emendet.

XXVII. Forestas communi consilio Baronum meorum in manu mea ita retinui, sicut pater meus eas habuit.

XXVIII. Mililibus qui per loricas terras suas defendunt (i. per eos de Hauberke ut praestò sunt Dominis loricati aut cataphracti) Terras dominicarum carucarum suarum quietas ab omnibus geldis, & omni proprio dono meo concedo, ut, sicut tam magno gravamine alleviati sunt, ita equi & armis bene se instruant, ut apti, & parati sint ad servitium meum, & ad defensionem regni mei.

XXIX. Legem Regis Edwardi vobis reddo, cum alijs emendationibus, quibus pater meus eam emendavit. Ex à Lambardo sunt editae. Haftenus ex Regijs illis & vniuersalibus literis.

XXX. Rapinas Curialium, furtiva, supra edicto compescuit: deprehensis oculorum testibus euelli precipiens. Suppeditat Malmesburienfis. Verum capite & suspendio Fures (alias quam suos voluit lepidissimus simulac

Notum.
Fend. Haubertic. in
diction.

mulæ elegantissimus Thomas ille Morus
 Vtropiensis) plexisse, auctores sunt Floren-
 tius Wigorniensis, & Rogerus de Houe-
 den. Ast in Malmesburiensis fidem impel-
 lor; non Viri solum auctoritate, præ cuius
 rosetis (si doctrinam illius æui trutines) ex-
 teræ turbæ est humilis saluica, verum eti-
 am Anonymi Monachi, qui libello de mi-
 raculis S. Thomæ Cantuariensis Eilw-
 dæ infimæ sortis hominem à Kingstwe-
 ston in Bercheriâ recenset furti, (nempe
 Rusticarum par chirothecarum & cotem e-
 rat furatus) regnante Hen. II. damnatum;
 luminibus, & pudendis, pœnas dando, or-
 batum; supplicem ad S. Thomæ cineres,
 restitutionem & non comparentium mem-
 brorum facultatumq; in integrum esse nac-
 tum. Hæc forsân in *et. dicitur de Malmesb.*
Iphis & Ianthis cū hâc contendat fabula,
 atq; illa Cenzi; ad rem nostram scriptor
 fatus est fidus. Sed primis Normannorum
 temporibus laqueos video malum Furti.
Abbatibus ipsius ecclesiæ licet ubiq; latronem,
vel furem de suspendio liberare, si forte super-
venerit. Verba sunt Diplomatis, quicum G.
 Normannus Monasterium S. Martino iux-
 ta Hastings in maritimis Suffexiæ ad ex-
 piandam Hæraldi eadem sacrauit, & sin-
 gulario circummœnitus est iure.

XXXI. *Contra trapezitas, quas valgo*
monetarios vocant, præcipuum suū (Malmes-
buriensis

Morus in
Prop. li. 2.

De mirac. S.
Thom. ap.
For. hist. ec-
cles. lib. 4.

et in
lib. 3. cap. 23.

Gali. Gene-
tic. de d. lib.
Norm. lib.
7. cap. 23.

Festus &
latro,
latro
Hebraice.
Bodin. de
rep. lib. 6.
cap. 6.
Dist. 35. c. 4.
ff. Ad leg.
Corn. de si-
car. l. 4. §.
vlt. Bract.
lib. 3. tract.
2. cap. 23. &
Stamf. plac.
Coron. lib. 1.
cap. 28.

burienfis iterum) diligentiam exhibuit, nul-
lum falsarium quā pugnam perderet impuni
abire permittens; qui fuit intellectus falsitatis
sua commercio satius irrisisse. Is tamen qui ad
Florentium Wigornienfem adnectit sup-
plementum, & Gulielmus Gemeticenfis
produit, Moneta adulteratoribus partes
illas, quæ ad speciem nempe propaga-
tionem, Galeno sunt principes, insuper præ-
truncatas. Quibus accedit Houedenus.
Monetarij, scriptis ille in Henrico I. iubente
regem comprehensi, dextris amputatis, emenda-
luntur. Ne vipotē tam nefarij criminis Reo
Ipse gentis, aut Reipub. ab ijs, qui scelestos
genitorum traducunt mores, restaret me-
tus. Laqueo & furcis iam nunc, & ab æuo
prisco pensatum hoc læsæ maiestatis delictum;
atq; illud etiam non solum Angliā
sed ubiq; ferme Gentium, Furti, maxime
Latrocinij, quod ab ijs, inquam, patratum
qui lateribus (hinc non Latinā modo sed
et sanctā linguā obtinet Latro nomen) vi-
torum struunt insidias. Et Castratio her-
clic antiquis velut Mors putabatur. Qui vi-
rilia sibi præciderit (vt Talmudistæ qui
cælibatui se mancipant) homicidam no-
tant Apostolorum Canones, qui alteri, lege
tenetur Corneliā de sicarijs, idq; olim apud
Anglos.

XXXII. Statuit, vt nullus obolus, (Ho-
uedeni verba) quæ & rotundas esse iussit,

aut

aut etiam quadram si integer esset, respueretur.

XXXIII. Mercatorum falsam vnam
(Monachus Malmesburienfis) castigavit,
brachij sui mensurâ adhibita, omnibusq; per
Angliam propositâ.

XXXIII. Corialibus suis, ubiq; vil-
larum esset, quantum à Rusticis gratis accipere,
quantum & quata pretis emere debuissent, e-
didit. Transgressoris vel graui pecuniarum mul-
tâ, vel vita dispendio afficiens.

XXXV. Allaborat enixè à Pontificijs
Anselmus Cantuariensis Antistes, atq; ex-
torquet demum, ut ab eo tempore in reliquum
(factur post alios in Florilego) nunquam
per donationem baculi pastoralis, vel annuli
quisquam de episcopatu, vel Abbatia per re-
gem, vel quamlibet laicam personam inuestire-
tur in Anglia: (adiungas ex Malmesburi-
ensi) ratento tunc Electionis, & regalium pri-
uilegio. Aeris de hac re inter Regem & An-
selmum dimicatio; necnon Paschalem &
Calixtum PP. PP. inter & Henricum, sub
id tempus, Imperatorem. Sui Vtriq; sal-
tem adiuuantes cesserunt iure; Scenæ
noster pro re natâ inferuens. Nam denato
suffecum Anselmo Rodolphum per dnu-
lum & baculum pastorem inuestiuit.

XXXVI. Nocturnas facies, quas Pri-
mus Gulielmus veterat, restituit; quippe
cui iam firmato regno minùs formidan-
das.

XXXVII.

Stantur &
v. Malmesb.
lib. 5. de
gest. reg. fol.

80.

XXXVII. Ad constandam Matilde Regiæ filiz, Henrico Imperatori desponsata, dotem, III. Solidorum *Hila* pendebat vnaquæq; vectigal. *Secuti* (commentus est hîc Polydorus) *sunt istud institutum querendarum dotium ad collationem filiarum ceteri deinde reges; adeo posteritas suorum commodorum tenax semper fuit.* Subsidiariæ ad locandas Dominorum filias pecuniæ à beneficiarijs numeratæ ius vetustiore repere originem, vix hærendum. Neq; à Romuli patronorum & Clientum mutuâ necessitudine, aut Suetonij Caligulâ vellem; à priscais Normannorum potius Consuetudinibus Henrico antiquioribus. Vbi triplex illud *Auxilij* nomine Tributum explicatur, quod in publicæ libertatis gratiam diploma à Ioanne Rege datum his memorat verbis. *Nellam Scutorium, vel auxilium ponam in regno nostro, nisi per communes consilium regni nostri; nisi ad corpus nostrum redimendum, & ad primogenitum filium nostrum militem faciendum, & ad primogenitam filiam nostram semel maritandam.*

Fides.

*Spec. Inst.
cap. des ar-
ticles. &c.*

XXXVIII. Henrico adscribunt nonnulli legem, quam *Curtoise d' Angleterre* dicunt I. C. ti. Hâc Vir susceptâ prole coniugis demortuæ heredijs fruatur, in humanis scilicet dum egerit.

XXXIX. Suas afflictis Naufragis restitui sanxit res, si quod in periclitante naui animal

animal Neptuni euaserit furorem. Fisco nempe antea hæc acquisitum, quicquid infortunio naufragij in littore expositum; extra quàm ratem ipsi, Stato tempore, refecerant naufragi superstites. Ita Chronica Monasterij S. Martini de Bello. Ius dicitur hoc *Wrethum*, si maius *Varethum*, mares. Iuri quo concors modo Gentium minùs quæro. Antiquior ille mos quasi Concors Normannicæ Consuetudini. Ad emendatius Henrici Exemplum iam nunc Forenses nostri (idq; recentior Ed. I. lex) definiunt. Censent & inter antiquissimos regni mores. Frustranè ideo statuit *Richardus*, an retulit *Houedenus*? Si in navi mortuus fuerit naufragus, filij, vel filia, fratres, vel sorores eius habeant res suas, secundum quod ostendere poterunt se esse propinquiores illius heredes. Vel si defunctus nec filias, nec filias, nec fratres, nec sorores habuerit Rex catalla sua habeat. An Messanæ quod in procinctu edixit tempore terminatū aut loco existimes? Certè in Archiuis aliàs tantundem.

XL. Vt Balduini Comitis Flandrensis, & Ludouici Franciæ Regis (qui militari se manu prærepturos Henrico Normanniæ Ducatum mutuis ad inuicem obstricti cum Andegauense iuramentis conspirassent) impetus nervoso sustineri posset exercitu, *primùm omnium populo imposuit* (Polydorus adleru) *grauis tributum, causa noui belli*

Wreth.
Lamb. Iti-
nerar. Conc.
West. 1.
cap. 4.

Pat. 46.
Ed. 3.

belli gerendi, quod apud posteriores reges in consuetudinem venit. Postremus è virili stirpe fuit is Normannorum, & quoad suscepi rationem operis de eo postremum hic agimus.

Ancilibus, uti olim, nisi conditis Hymenæus, ita, præterquam repositis armis, leges silent. Isti hanc, si vñquam aliàs, regnante Stephano Blefenfi Comite ex Adelâ sorore Henrici Nepote usquequaq; sensit Angliâ antipathiam. Nec regnandi solum causâ ius idq; iurandum violavit, sed etiam salutatus, ab ijs qui Matildæ germanæ Henrici hæredi perfidè aduersabantur, Rex aucto imperavit scelere. Etenim omnia ita perperâ mutavit, quasi ad hoc tantum (Malmesburienfis loquitur) iurasset, ut prævaricationem sacramenti se regno toti ostenderet. Verum an ut ille

*Onid. Art.
lib. 1.*

periuros meritò periuuria fallunt? Tralatitia sunt in quæ iuravit, & quibus genitorum magis habentur rata, quam conceduntur noua. Attamen nec defunt, & quæ transcriptu digna.

XLI. *Castella per singulas provincias (Nubrigenfis tradit) studio partium crebro surrexerant, erantq; in Angliâ quodammodo tot reges, vel potius tyranni, quot Domini Castellorum, habentes singuli percussuram proprii munismatis, & potestatem subditis regio more discendi iurâ. Dilaceratum planissimè regnū,*

&

& maiestatis ius, quod à rudendis num-
mis hanc minimum sibi conciliat splende-
ris. Pernouerim licet ante Nonnannos
vrbe Rossensi, Cannariâ, alijsq; in ciui-
tatibus & oppidis fuisse Archimandritis &
Episcopis iure priuilegij monete percuf-
sores.

v. Leg. A-
thelstan.
14.

XLII. Proximus à Rege præsult The-
obaldus Cantuariensis Archiepiscopus cõ-
cilio Londinensi, (interfuerit & regij Pro-
ceres) quod nouis appellatiuibus infrendit.
*In Angliâ namq; (Henricus ut Huntinda-
blentis) appellatiuibus in vso vniuersis, dum
ecce Henricus Wintoniensis episcopus, dum lega-
tus esset, inde se crudeliter introfit. Quæ
itaq; Cardinalis Bellarminus, de Arcadica
iuris æcumenici Promocandia Romanum
Pontificem ætate, à Sardicensi auspiciatus
synodo conscripsit, nostrum hoc regnum
multis parafangis facto nemiquam viden-
tur attingisse.*

Bellarmin.
lib. 2. de
Rom. Pon-
tificis cap.
21.

XLIII. Tempore Regis Stephani (Poli-
cratico Ioannis Sarisburiensis) à regno ius-
sa sunt leges Romane, quas in Britanniam Do-
minus venerabilis Patris Theobaldi Britannia-
rum Primatis assererat. Ne quis liberos etiam
retineret, edicta regia prohibitum est. Siqui-
dem leges Imperij intellexerit (ego magis
Pontificia decreta) non ita abs re fuerit ex
tabulis Parlamentarijs ista recentioris xui
adnectere. Accusatis (in Ordinum comitijs

Policratie.
lib. 3. cap.
22.

The Par-
lament
that
wrought
wonders.

Rit. Par-
lam. II.
Rich. I.

à Richardo Burdigalensi habitis, (que stu-
penda dicuntur effecisse) Alexandro Beuili
Cantuariensi antistite, Roberto Here Du-
ce Hibernie, Michaeli Dole Comite Suf-
folciæ, Thomâ Duce Glocestrensi, Ri-
chardo Comite Arundeliæ, Thomâ de
Belle-campo Comite Warwicensi, alijs quod
induti administrationem Regni faciliorem re-
gis delinquendo adolescentiam mutuas in pri-
uatam rem præ publicâ traderent operas,
ipsam rerum summam pienè interuocant.
Consultantur Iuris nostri periti & Con-
siliis Romanorum, de accusationis formulâ
quam uno respondent ore LL. normæ esse
disparem; At verò excipiunt Parliamenti
Baronès, se sua auctoritate nullis adstrictos
legibus dijudicaturos, nec Romani Iuris
ductos apicibus PER. CE. QUE. LA.
ROYAUME. D'ANGLYTERRE. N.
ESTOIT. DEuant. CE. HEVRES.
NY. A. L'ENTENT. DE. NOSTRE.
DIT. SEIGNEVR. LE. ROY. ET.
SEIGNEVRS. D'Y. PARLEMENT.
VNQUE. NE. SERRA. RVLES. NE.
GOVERNES. PER. LA. LOT. CI-
VILLE. & Rei pœnis addicuntur exilij. Sed
hic Stephano terminus.

Cessit ille morti. Antè se hæreditati
serò demùm immiscuit Henricus Galfredi
Plantagenitæ Comitis Andium & Matil-
de Ang. Filius. Excis & solo complanatis,
quæ

quæ numerosè ad M. C. XV. Stephano Rege constructa fuerant, castellis, & in suos cancellos iure Maiestatis redactio, Aui leges firmavit. Porro Clarendona (agro in Wiltonienſi iuxta Sarisburiam) præſidente Joanne de Oxonia, de mandato ipſius Regis, præſentibus etiam Archiepiſcopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Comitibus, Baronibus & Præeribus regni, recognoscuntur aliz, totis primùm viribus ferram reciprocantibus, hâc regijs, illâs Pontificijs, qui minimè ſibi competens ſeculare forum cauſificabantur præterentes immunitatis priuilegia. Aſt in caſſum: Nam huiuscemodi ſonâre conſtitutiones.

XLIV. De aduocatione & præſentatione Eccleſiarum ſi controverſia emerſerit inter laicos, vel inter laicos & clericos, vel inter clericos, in Curia domini R. tractetur & terminetur.

XLV. Eccleſia de ſeudo D. Regis non poſſunt in perpetuum dari abſq; aſſenſu & conceſſione ipſius. Et Saxonica ætate hæredia, niſi impetratâ Regis gratiâ, Cœnobijs addicere nequaquam fuiſſe videtur fas: liber enim antiquus Abindoniensis. Quidam miniſter Eſthelredi regis, dictus Wiſſricus Spot conſtruxit Abbatiam de Burton, (in prouinciâ Staffordienſi) deditq; ei omnem hereditatem paternam appreciatam DCC. libris; & ut hæc donatio rata haberetur,

Camdenus

A. CIOV.

ritur, dedit Ethelredo regi CCC. Mancas
auri pro eius confirmatione, & unicuique Epi-
scopo V. Mancas, insuper Alfrico Archiepisco-
po Cantuarię villam Dumbletonam.

XLVI. Clerici reclusi, & accusati de
quacunque re, summoniti à Iustitiâ regis ve-
niant in curiam ipsius, responsuri ibidem de
hoc, unde videbitur quod ibi sit respondendum:
ita quod Iustitia regis mittat in Curiam S. I.
ad videndum quâ ratione ibi res tracta-
bitur.

XLVII. Si Clericus convictus, vel con-
fessus fuerit, non debet eum de cetero Ecclesia
tueri.

XLVIII. Archiepiscopi, Episcopi, &
personis regni non licet exire regnum absque
licentiâ D. R. & si exierint, si regi placuerit,
asscurabunt eum, quod nec in eando, nec in re-
deundo, vel moram faciendo, perquirant malum
sive damnum D. Regi. Huc referas, an cum
Polydoro ad Rufum, an posteriora ad tem-
pora rescriptum quod in Regesto, N^o
EXEAS REGNUM, habetur, hant ita
multum interest, nec quæstionem accura-
re pretium erit operæ. Quis a. in n^o tam
a. d. l. u. verum potis est elicere? nec ad in-
accessa abutor otio.

An sit & hic dubio, sed & hic tu augur esse:

Ex Ioannis Magnâ, quam perhibent,
Chartâ & componas tu hanc obrogatio-
nem. Liceat unicuique de cetero exire de reg-

Metamor.

10.

no nostro, & redire saluo, & securo per terrā, &
per aquā, saluā fide nostrā, nisi in tempore guerra
per aliquod breue tempus propter communem
utilitatem regni; exceptis imprisoriis, &
utlagatis secundum legem regni, & gente con-
tra nos guerrina, & Mercatoribus, de quibus
sic sicut supradictum est. Ad Henricum re-
bito.

XLIX. Excommunicati non debent
dare vadium ad remanentiam, nec prestare in-
ramentum, sed tantum vadium & plegium,
standi iudicio Ecclesie ut absoluantur.

L. Laici non debent accusari ni-
si per certos & legales accusatores & testes,
in presentia Archiepiscopi, vel Episcopi, ita
quod Archidiaconus non perdat ius suum, nec
quicquid quod inde habere debeat.

LI. Si tales fuerint qui culpantur
quod non velit, vel non audeat aliquis eos ac-
cusare, viccomes requisiti ab eo faciat iurare
XII. legales homines de vicinets, seu de villa
eius Episcopi, quod inde veritatem, secun-
dum conscientiam suam manifestabunt.

LII. Nullus qui de Rege tenet in Capite,
nec aliquis dominicorum ministrorum eius ex-
communicentur, nec terra alicuius eorum sub
interdicto ponantur, nisi prius Rex, si in terra
fuerit conveniatur, vel Iustitia eius; si fuerit
extra regnum, ut rectum de ipso faciat, & ita
ut quod pertinebit ad regiam Curiam ibidem
terminetur, & de eo quod spectabit ad Eccle-
siasticam

7. Reg. Ho-
moden. fol.
303.

Co. prefat.
ad lib. 6.

fasticam Curiam ad eandem mittatur, & ibi-
dem tractetur.

LIII. De appellationibus; scilicet enterse-
runt, ab Archidiacono debent ad Episcopum,
& ab Episcopo ad Archiepiscopum, & si Ar-
chiepiscopus defuerit in Iustitiâ exhibendâ ad
D.R. perueniendum est postremum, ut ipsius
præcepto in Curia Archiepiscopi terminetur
controversia, ita quod non debet ulterius pro-
cedere absque assensu D. Regis. Hâc iam pri-
dem usus est V. CL. D. Ed. Coke, Eq. Aur.
ad iurisdictionem Regis Ecclesiasticam,
ceu non arrogatâ recentèr, adstruendam.

LIV. Si calumnia emerſerit inter Cle-
ricum & Laicum, vel inter Laicum & Cleri-
cum de vilo tenemento, quod Clericus ad Eccle-
siam velit attrahere, Laicus verò ad Laicum
seu feudum, recognitione XII. legalium hominum,
per Capitalem Iustitiâ Regis considerationem,
terminabitur, utrum tenementum sit pertinens
ad elemosynam, siue ad feudum laicum coram
ipsa Iustitiâ Regis. Et si recognitum fuerit ad
elemosynam pertinere, placitum erit in curia
Ecclesiasticâ, si verò ad laicum feudum, nisi
ambo tenementum de eodem Episcopo, vel Baro-
ne aduocauerint, erit placitum in Curia Regiâ.
Sed, si uterque aduocauerint de feudo illo eun-
dem Episcopum vel Baronem, erit placitum in
Curia ipsius; ita quod propter factam recogni-
tionem seisinam non amittat, qui prius seisinus
fuerit, donec per placitum discretio fiat.

LV.

L V. Qui de Civitate, vel Castello, vel Burgo, vel Dominico manerio D. R. fuerit, si ab Archidiacono, vel Episcopo super aliquo delicto citatus fuerit, tunc debeat ei respondere, & ad citationes eorum satisfacere velaverit, bene liceat eum sub interdicto ponere, sed non debet excommunicari. (Excommunicationem, quæ maior dicta, à communionem fidelium submovet, interdictum à divinis officijs & Sacramentorum usu tantummodo, ut minorem excommunicationem, separare ex Pontificio iure opportunum adnoto) priusquam Capitalis Iustitia D. Regis villa illius conveniatur, ut iustitiet eum ad satisfactionem venire, & si Iustitia Regis inde defecerit, ipse erit in misericordia D. R. & exinde poterit Episcopus eum accusatum Ecclesie iustitiæ coercere.

LVI. Archiepiscopi, Episcopi, & universæ personæ regni qui de Rege tenent in Capite, & habent possessiones suas de D. R. sicut Baroniam, & inde respondent Iustitijs & ministris Regijs, & faciunt omnes rectitudines & consuetudines regias, sicut Barones ceteri, debent interesse iudicij Curie D. R. cum Baronibus suis usque ad dominationem militum vel ad mortem.

LVII. Cum vacaverit Archiepiscopus, vel Episcopus, vel Abbatia, vel prioratus de dominio R. debet esse in manu ipsius, & inde percipiet omnes redditus & exitus sicut dominicus, & cum ventum fuerit ad consulendam Ecclesiam, debet

debet D. R. mandare potiores personas Ecclesie, & in Capellâ ipsius regis debet fieri electio assensu D. R. & consilio personarum regni, quas ad hoc faciendum vocaverit, & ibidem facies electus hominum, & fidelitatem D. Regi, sicut ligio D. de vitâ suâ, & membris, & de honore suo terreno (SALVO ORDINE SVO) priusquam sit consecratus.

LVIII. Si quisquam de proceribus defortiauerit Archiepiscopo, Episcopo, vel Archidiacono de se, vel de suo, iustitiam exhibere, Rex debet iustitiare.

LIX. Si forte aliquis defortiauerit domino R. reftitudinem suam, Archiepiscopus, Episcopus, & Archidiaconus debent eum iustitiare, ut regi satisfacias.

LX. Catalla eorum qui sunt in forisfacto regi non detineat Ecclesia vel comitatum contra iustitiam regis, quia ipsius regis sunt, sine in Ecclesijs, siue extra fuerint inuenta.

LXI. Placita de debitis, qua fide interposita debentur, vel absq; interpositione fidei fiat in curiâ regis.

LXII. Fily Rusticorum non debent ordinari, absq; assensu domini, de cuius terrâ nati dignoscuntur.

Discrepant nimum, fateor, ab his constitutiones Clarendonenses in Matthæi Paris maiori historiâ editæ, eas dico mutilatas, & nonnullibi fatiscensibus interstitijs

tij, disunctis commissaris, & interdo
sermone deprauitas, quantum infortunium
incurrit librariorum adscribo. Vindicatas
autem, vt videre hic licet, & redintegratas
calx libelli M. S. vulgò Quadrilegi (Vita
nempe est Thomæ Cantuariensis Archie-
piscopi, ex Huberto de Boscum, Ioanne
Sarisburiensi, Willielmo Cantuariensi, &
Alano Abbate Theocessburiensi in vnum
volumen digesta) nobis impertinit. Dissi-
dia Regem inter & Thomam Cantuari-
ensem hinc oriunda non est huiusce per-
stringere instituti; historici satis propa-
lant. Liceat interim Poëtam nostrum
Glocestrensem in scenam redire, & æquis
excipiantur auribus prisce idiomatis versus,
rem quam præ manibus habemus com-
plexi.

No man ne might thenche the loue
that there was
Betwene the K. y. and the good man
S. Thomas;
The diuel had enui therto, and sed bi-
tween them fey,
Alas, alas thulke stond, vor all to
well it greu.
Nor there had ere the kinges of Luther
dede
By W. Bassard, and his son W. the
rede.

F

That

That Luther lawes made thou, and
 held in al the lond.
 The K. nold not beleue the lawes
 that he fond,
 He that his elderne hulde, as the
 godeman S. Thomas
 Thought that thing age right neuer
 lawes.
 He sothnes and custom mid strength
 by thold,
 And he wist that bre. dere. Lourd in
 the Gospel told
 That he himselfe was sothnes, and
 custom nought,
 Thernore Luther customes he nould
 graunt nought,
 He the K. nould bileue that is elderne
 ad thold,
 So that conteke sprung bituene them
 manifold.
 The K. drou to right lato mani Lu-
 ther customes,
 S. Thomas they withsed, and gran-
 ted some.
 The Lawes that icholle now tell he
 granted be.
 For a puma hath a sone to clergidra
 He ne sail without is lourds icrowned
 nought be
 For puman ne mai nought be made
 agen is lourds will free.

Nations

Nationos, seu glebæ adscriptitios ille. *Pu-*
men indigitat. Nos ingenuos plebeios, si-
 mul & seruos, velut ignobilitatis notâ,
Promen : & qui ex eo sunt numero *Ma-*
riti, *Gommen* : (*Gomman* enim, non
Goodman, vt vulgus, veteres Teutoni
 virum coniugem vocitabant :) Voces,
 mihi vt persuasissimum, ex Latinorum *Ho-*
mines fictæ, quod ipsam Ennius & Festo
 Opuscè *Hemines*, & linguâ nostrâ propius
 adest. Pœtæ sanè, & ipsi *trivis* valde ad-
 stipulatur quorundam Iurisperitorum
 nostratium placitum *Hemines* & *Nationos*
 antiquis litigantium instrumentis æquipol-
 lentia (sed malè) sentientium. Clarendo-
 nenses *Rusticos*, quos iste *Pumen*, annun-
 ciant : & *Rustici* ac *Villani* (ij Anglis serui)
 antiquitus synonyma. Quod .n. Henricus
 Londres Archiepiscopus Dublinensis *Ru-*
sticorum Tenentium chartas sublektâ fide
 flammis damnarat, *liberi tenentes* vocabant
 eum, vt annalibus legitur in Hibernicis,
Scorchbillein quasi tu dicas Villanorum
 incendiarium. Intemperium nec duxe-
 rim hoc loci comminisci hallucinatum
 Thomam Spottum Monachum Cantua-
 riensem, qui prius seruitutis Anglos antè
 Normannorum victoriam scribit nescios.
 Conuincitur .n. cum ex Ancillâ Andene-
 renâ Regis Edgari amasâ, tum ex obli-
 gnatis Inæ LL. tabulis, & quibus nimi-

40. affis. pl.

21. et 32. Ed.

3. tit. Barro

261.

Hemines, et

qui ad ho-

minum ad-

scripti con-

iugata. Ca-

iacum lib.

8. observat.

cap. 14. et

ad. 1. 1. 1. 1.

mancipium

inversa no-

tationis sen-

tentia.

Eustath. ad*Iliad.* 8.*Annal.* Hi-

bern.

M. CC. XII.

sub Hen. 3.

Malmesb.

lib. 2. de gest.

reg. cap. 8.

Legulphus

fol. 519.

Malmesb. 1.

gest. Pontif.

rum Toraldus de Bubenbale Walga-
tum Croulandensem Cœnobiarcham
donauit, inque ijs quamplurimis seruis,
cum totis sequelis suis. Habe, & ex Londi-
nensi synodo, præfide Anselmo, (cū
nempe de seruis hīc mentio.) Ne quī illud
nefarium negotium quō hactenus in Angliā
solebant Homines, sicut bruta animalia, remun-
dere deinceps presumant. Sed inuerecundē
Pœtam interpellamus; in eum est redau-
spicandum, resoluit iterum ora.

Another thing he granted eke as re-
mōw nouise;

Puf a man of holi Chirch hath eni lay-
fer,

Parson, other what he be, he shall do
theruoz.

Kings seruice that there valth, that
is right ne be bozloze,

In plaiding and in assise be and in
iudgement also.

Wote war man shall be bilmed, other
to deeth ido.

He granted eke puf eni man the Kings
traitoz were,

And eni man is chateur to holi chirch
here

That holi chirch ne solde nought the
chateur there let

That the k. there other is as is owne
is no wette.

Wor all that the felon hath the Kings
it is

And eche man mai in holi church is
owne take twis.

He granted eke that a chirche of the
Kings se

In none stede ene and euer ne sold
igive be

As to hous of religion, without the
Kings leue,

And that he other the patron the gift
first gaue.

S. Thomas granted well these and
other mo

And these other he withsede that did
him well woe.

I. Paf bituene twei leud men wers eni
Arising,

Oher bituene a leud and a clerc, for
holi chirch thing

As boi vounson of chirch what; sold
the chirch giue,

The K. wold that in his court the ple
sold be drine;

Woz as much as a leud man that the
o parri was

Chanliche was vnder the K. & vnder
no bishop nas.

Quod hic noster Lendemen, vulgo
Iuris interpretes & nostri & Canonici

*Cæs. Germ.
ad Arat. in
Aquario.
Pindar. O-
lymp. 9.*

*Lips. Polier-
cet. lib. 1.
dissert. 2.*

*Chauc. in
Prolog. et
apparitoris
fabulâ.*

*Pet. Blefens.
app. ad In-
gulph.*

Locus. Leudes enim (ut Aiac deductus
apud Cæsarem Germanicum ad Arati
phænomena post Pindarum *αἰὲν ὡς ἔστι*,
i. *Lapis* durum genus hominum & promif-
cium denotat) gregem imperitam sonat,
multitudinem, & qui ad sacra non electi.
Fusè istud in Pollorceticis Iustus Lipsius
Leodij Eburonum Metropolis scrutando
originationem, Ad nostram quod attinet
linguam comprobant I. Gowerus, & Gal-
fredus Chaucerus instauratores eiusdem
metrici: ita Galfredus

*No wonder is a leude man to rust
If a þrist be foule on whom we
trust.*

Veruntamen literaturæ expertem, quàm
sacris nondum initiatum significare docet,
quod is alibi

*This euery leud Clerk and þriston
Can say ————— & siam
laicos, quàm literatos habet Petrus Blefen-
sis, alij. Atqui, non consulat mali Chauce-
cerus quod Glocestrensis hic cedat
Musis.*

*II. Another was that no clerc,, ne bi-
shop nath mo,
He wolde without kings leue out of
the lond go.*

*And than hi wolde surre by the boke
þwis.*

That

That hy ne sold purchas no uel the
R. ne none of is.

III. The thrid was put ent man in
mauling were I brought,
And suth come to amendment, ne age
were nought

That he ne suore by the boc, ac be-
rowen and solde

To stand to that holy Chirch there of
him toke wold.

IIII. The verth was that no man that
of the R. huld ought

In cheffe or in ent scrutle in mauling
were brought,

Bote the wardeins of holy chirch that
brought him thereto,

The R. sede or is bailifes wat he ad
misdo.

And loke verth were thei to amend-
ment it bring.

And bote hy wolde by their leue do the
mauling.

V. The hift was, that bishoppes and
Abbeis also

That bacans were of pvelas in the R.
hand were ido.

And that the R. sold all the land as is
pone take.

Woxt at last that him lust ent pvelat
there make.

And than thulke pvelat sould in is cha-
pel

pel ichose be.
Of is clarkes which he wold to such
prelace bise.

And than wan he were ichose in is
chapel right pere,
Homage he solde him do ar he confir-
med were.

VI. The first was yuf ent play to cha-
pels were by law,

And ent man made is appale, yuf me
bnde him unlaw,

That to the Bishop from Ercebeke
is appale sold make,

And from Bishop to Ercebisshop and
with none other take,

And but the Ercebisshops court to right
him wold bying,

That he sold from him be elithe bfuore
the King.

And from the K. non other mo so that
attan end

Platning of holi church to the K. shold
wend.

And the K. amend solde the Ercebis-
shops dede,

And be as in the Popes bnde. and S.
Thomas it with lede.

VII. The seuethe was that plaiding
that of det were

To yeld wel thore truth yflight, and
nought shold nere

Withet

Withe thou truth it were, that ple
 sold be thought

Witore the R. and is bailles and to
 holy churche nought.

VIII. The eighth that in the lond ci-
 tation none were

Thou bull of the Pope of Rome, and
 clene beleued were.

IX. The nithe was that Peters pence
 that me gaderech manion,

The Pope nere nought on isend, as
 the R. echone.

X. The tethe was put eni Clarke as
 felon were itake,

And boz felon isroued and ne might it
 not forsahe,

That me sold him verst disordein and
 suth thou there law,

Ind thou iudgement of the land hong
 him othe to draw.

Woz these and boz other mo the Gode-
 man S. Thomas

Flew verst out of England and she
 martred was,

Woz he sei there nas botte o way other
 he must stiffe be,

Otheer haly churche was isent, that of
 right was so fre.

In leges, quas indicant, Clarendonenses,
 vocato in concepta verba Deo, Ordines

regni (Zerouarium) iurârunt, et cum eis
 Præful Cantuariensis. Missi ad Alexan-
 drum III. PP. legati, ut fieret atq; is fun-
 dus, sanciretq; firmatas. Verum hoc tan-
 tum absuit, ut non cleri duntaxat nimio
 derogatum prætenderet immanitati, as-
 sensumq; prorsus detrectaret, sed soluto
 etiam, impetrante Thomâ, quo obstrictus
 erat ligamine velut impius, & S. B. aduer-
 sas damnaret. Henricus quam primùm
 resciderit iniquissimo, uti par erat, tulit ani-
 mo, in Romani fori insolentiam, & Can-
 tuariensis perfidiam meritissimò grauitèr
 infrendens. Mandatq; confestim Prouin-
 ciarum Vicecomitibus literæ; Si aliquis
 Clericus, vel Laicus in ballnis suis Romanæ
 Curiam appellauerit, eum capiant, & firmiter
 teneant, donec voluntatem suam Rex præcipiat:
 & omnes redditus clericorum Archiepiscopi, &
 possessiones assiant in manum regiam, & om-
 nium clericorum, qui cum Archiepiscopo sunt,
 patres, matres & sorores, nepotes, & neptes
 ponant per saluos plegios, & catalla eorum, do-
 nec voluntatem suam rex præcipiat. Ex Mat-
 thæo Paris sum loquutus. Penam vides
 hinc, vbi non est noxia. Propinquos, adfi-
 nes, consanguineos pertingit. In diuer-
 gente post Augustum Romano imperio
 minimè rarum. Atqui peccata suis teneant
 auctores (rescripsit Eutychemo Præf. Præf.
 Arcadius & Honorius AA) nec vitius
 progre-

C. de pœnis
 l. 22. sancti-
 mus.

progreſſatur vitæ, quam reperitur delictum.
Angliæ ius vſurarium, quo, præter ad-
empta ſanguinis & Nobilitatis iura ciui-
lia, atrociffimis à parentū ſceleribus Capite
demittorū nulli ſubiciunt poſteri, aut gen-
tiles pœnas. Sed & in, quas memoravi, li-
teris, minabatur.

LXIII. Si quis inuentus fuerit ſeruus li-
tas D. PP. vel mandatum, aut Thome Ar-
chiepiſcopi continent interdictionem Chriſtiani-
tis in Angliā, capiatur, & retineatur, & de eo
ſicut de Regis traditore et regni (Teſtis adſtat
Rogerus de Houeden) ſine dilatione iuſtitia
fiat.

LXIII. Londiniſis, & Norwicheſis Epiſ-
copi ſummeantur, & ſine curia iuſtitiaris
R. ad rectum faciendum, quod contra ſtatuta
regni intendunt terram Comitum Hugonis, et
in ipſam ſententiam anathematis intulerunt.
Hugonis Bigod Norfolciæ Comitum.

LXV. Deſcripti S. Petri ſcholaſtes et cu-
ſtodiantur. Tribunal eſtath (ſue eleemo-
ſyna) ab Inā Occidentum Saxonum Rege
primò conceſſum; Kl. Aug. quotannis exi-
gendum à quotquot habuerint XXX. dena-
riatus (vti legibus habetur Confefſoris)
vina pecunia in dono ſua. Vſq; ad Henrici
VIII. liberum & à Pontificiā tyrannide
vindictatum imperium (id circa tempus, hoc
nomine fuit in Angliā Quæſtor Polydo-
rus Vergilius) ſtatā tempeſtate ſolueban-
tur.

*Post. In hist.
eccles. Ed. II.
rescript. dat.
X. Kl. May.
ap. Petrum
urbem Pon-
tificat. 2.*

tur. Antiquam eorum ex rescripto Grego-
rij PP. ad Archiepiscopos Cant. & Ebor.
Edwardo II. Rege visum est rattunculam
adponere.

Sterlingor. lib. Solid. Dioces. lib. Solid. den.

Cantuariens. viij. xviij. Winton. xviij. viij.

Landinens. xvi. x.

Reffens. v. viij.

Northwicens. xvi. x.

Elkens. v.

Lincoln. xviij.

Exetrens. x. v.

Cestrens. viij.

Crescit ad CCC. Marcas & semissem.

Frustra expectes hic eodem Thomæ,

purgatum Crimine Henricum, hanc æquis

conditionibus absolutum.

Capitulum Cymbæ vela minora nia.

Non ita multo post, Northamptoniz con-

ueniunt Rex & Barones. De legibus, &

administrandâ iustitiâ tractatur. In sex de-

num prouincias partito regno, lecti è In-

risperitis qui Tribunali in quauis præessent

Itinerantes Iustitiarj mandantur. Horum

ex Houedeno Becam tibi nomenclatu-

ram.

Hugo

Winton. xviij. viij.

Exetrens. x. v.

Wigorn. xviij. viij.

Hereford. xviij. viij.

Bathon. xviij. viij.

Eboracens. xviij. viij.

Saluburinis. xviij. viij.

Hugo de Cref.	{	Norfolcia.
Walt. F. Ro-		Suffolcia.
berti.		Cantabrigia.
Rob. Mautel.		Huntingdonia.
		Bedfordia.
		Buckinghamia.
		Essexia.
		Hertfordia.

Hugo de Gun-	{	Lincolnia.
demilla.		Notinghamia.
Willielmus F.		Derbia.
Radulphi.		Staffordia.
Williel. Basset		Warewico.
		Northamptonia.
		Lecestria.

Robertus 7.	{	Cantio.
Bernardi.		Surria.
Richardus		Southamptonia.
Gifford.		Sussexia.
Rog. F. Met-		Bercheria.
frat.		Oxonia.

W. F. Stephan.	{	Herefordia.
Bertam. de		Glocestria.
Herbun.		Vigornia.
Tursta. F. Sim.		Salopia.

Rad.

Rad. F. Ste-
phani.

W. Rufus.
Gilbertus
pard.

Wiltoniâ.

Darsetiâ.

Sumneretiâ.

Deuoniâ.

Cornubiâ.

Robertus de
Wals.

Rad. de Glan-
ville.

Rob. Pakenot

Eboraco.

Richmondiâ.

Lancastriâ.

Coplandiâ.

Westmerlandiâ.

Northumbriâ.

Cumbriâ.

Hos sacramento adiecit, quod ipsi bona fide &
sine malo ingenio, eodem vtor auctore, sub-
scriptas assisas custodirent, & inuisibiliter ab
hominibus regni facerent custodiri. Insigni-
tas eas hoc titulo commemorat.

ASSISE HENRICI

Regis factæ apud Clarendon

& renouata apud Nor-
thampton.

LXVI.

Siquis retatus fuerit, coram
Iustitijs D. Regis de Mordro
vel Latrocinia, vel rabiâ,
vel receptatione hominum tale facientium, vel
de falsoneriâ, vel iniqua combustionem, per sacra-
mentum

mentum XII. Militum de hundredo, & si
 militer non adfuerint; Per sacramentum
 XII. liberorum & legalium hominum, & per
 sacramentum IIII. hominum de vnaquaque
 villa hundredi eat ad iudicium Aqua, & si
 perierit, alterum pedē mittat. Milites fortē
 beneficiarij, qui desiderantur hic, si manū
 Feudatarij, inter quos, & qui stipendijs,
 siue, vt est in Feudorum libris, solidatis
 militabant, Sclavij forsan Cæsari, & Nicolao
 Damasceno; Seruientes Mo-
 nachis nostris, Bractonz, Ottoni Frisingensi,
 & Radenico in legibus Barbarossæ
 castrensibus gliscit discrimen; vtrisque in-
 fra Equitum auratorum decus longè sit.
 Probè aut teneo & Auratos Equites ad
 ad XII-vitalia non nulla iudicia olim, &
 iure nunc certissimo euocatos. Ad magnam
 inquit, Regis Assisam, & ad contestatam li-
 tigante altrinsecus Barone Parlamentario
 litem. Ad illam, quod honoratissimum sit
 iudicij genus, & victo peremptale. Ad
 hanc, vti paritas sit nominis ab aliquo
 saltem Iudicum (nam XII-Viri Iudices
 sunt Facti) & inlustriore siue Reo, siue
 Actore. Parlamentarij. n. Maiores Nobi-
 les, in quos à Baronis Archiepiscopi, &
 Episcopi, (olim Cœnobiarchæ plurimi)
 Duces, Marchiones, Comites, Vicecomi-
 tes, & Barones, ordine licet & titulis dis-
 criminantur honoratijs, quā nihilominus
 Regni

Cas. comm.
 li. 3. Ashm.
 lib. 6. dipu-
 seph.
 Feud. lib. 2.
 tit. 20.
 Otto Frin-
 sing lib. de
 Frederic. 1.
 Radenic. lib.
 1. cap. 26.
 Bract. lib.
 5. de Esso-
 nys cap. 10.
 vt 26. Ed. 3.
 fol. 57. a. 30
 Ed. 3. fol. 2.
 6. v. 17. Ed.
 2. tit. 21.
 talut 69.
 13. Ed. 3. lit.
 Challenge
 115. Plb.
 Comm. fol.
 117. 8 Hen.
 6. fol. 10.

Reges sunt tantummodò Barones, Ampliſſi illi interſunt Comitibus. Et qui pro arbitratu regio adceſſi, ad literatum, quod aiunt Forenſes, Summiſſionis morem Chenaſters ſalutantur, non Barones. Dignitatis n. eſt nomen illud, n. a. r. q. u. o. m. i. s. magis hoc priſcè. Quod cuiſcemodi duntaxat reſcripta ad uſque Rich. II. (is Ioannem de Beauchamp de Holt Baronem de ſt. Berminſter diplomate priuſ creauit) contulère; vtracq; in uſu nunc eſt ratio.

L. XVII. Apud Northampton additum eſt pro rigore iuſtitie. (memineris quod proxima ſeſſione) quod dextrum ſimiliter pugnam cum pede amittat, & regnum abiuret, & infra xl. dies à regno exiles, (xl. dierum gratia eſt, ita Bractona, indultum, vt querantur interim ad comitatus amicorum ſubſidia.) Et, ſi ad aquam mundus fuerit, immanes plagas, & remaneat in regno, niſi retatus fuerit de mardo, vel aliqua turpi ſelonia, per commune comitatus & legalium militum patrie, de quo ſi predicto modo retatus fuerit, quomodo ad aquam mundus fuerit, niſi hilominus infra xl. dies à regno extat, et cut alla ſua ſecum aſſortet, ſa. n. d. i. u. r. e. Dominorum ſuorum et regnum abiuret in miſericordia domini Regis. De iudicio Aquæ et Ignis, ſeu, Ordalijs hinc pauca. Saxonicis fuiſſe probas liquet, diuino temerè nitras miraculo. Ad ſacra quam propheta

Bract. tract.
de Coronâ
lib. 3.

prophana attinent; ex quo priore libro
 præteriuimus, & visus iste locus, quo moni-
 tum volui de eis lectorem, nec inopportu-
 nus. *Tenetur se purgare is qui accusatur* (seri-
 bit Rannulphus de Glanuilla) per Dei Ju-
 dicium, scilicet per calidum ferrum, vel per a-
 quam pro diuersitate conditionis hominum: per
 ferrum calidum, si fueris homo liber, per aquam
 si fueris Rusticus. Massam ferream canden-
 tem vno & altero, vt plurimum, passibus
 incedens Reus manu ferebat, aut nudis pre-
 mebat plantis ignitas (atque eos Franco-
 rum iuxta, & Longobardorum leges no-
 uem) vomeres. Tot pressis mire purgata
 est, & apud historicos Nobilis, Emma Con-
 fessoris mater læsæ cum Aldwino Winta-
 niensi Episcopo pudicitie infirmata, ab impactu
 calore incolumis & insans. Aquei Orda-
 lij genus erat duplex; frigidæ, & feruentis.
 In frigidam (vti nonnulli hodie vene-
 cæ) iniectus est Reus, qui fundo paucillum
 non subsiderit, sceleris damnabatur con-
 sciis, vt quem elementum regenerationis
 symbolum in saum non admitteret gre-
 mium: in feruentem cubito tenus brachiis
 immersum ad eam modum Veritatis Index;
 & immisæ in æstuantem lebetem ondâ
 manu Ælstanus Abendonensis Monachus
 postillâ antistes Shirburnensis suo se ostē-
 tauit Abbati. Quod verò tantummodò
 Rusticis aiant aqueum (nam terrestri &
 ignobili

Glanuilla.

lib. 14. cap. 1.

Polyd. lib.

lib. 2. c.

Mattha.

Park. lib. 1.

tu. Rel.

Cant. Ar.

thopst.

Malmeſb.

lib. 2. de geſt.

Pontif.

Lactantius

inſtitut. 7.

de diuin.

prim. cap. 9.

Hoveden. li.

2. annal.

Cæſ. Rhodog.

antiq. lect.

lib. 17. c. 21.

Sophocles in

Antigone.

Ariſt. 2. de

Cælo.

Iliad. 3.

Deutero. 4.

Zanch. lib. 1.

de nat. Dei.

cap. 6.

Reuchlm. de

verb. mirif.

lib. 2.

cap. 16.

Pſalm. 104.

Epist. ad He.

bra. cap. 1.

7. 7.

ignobili naturæ Aqua, Cœleſti Ignis adſcribitur, à cuius proprio homini uſu immortalitatis Animæ duxit argumentum Firm. Lactantius) competiſſe, uſque adeò verum eſſe negat exemplum Ioannis Senis Nobiliſ et Diuitu, qui ſub Henric. I. cum, imputat à Fratriſ Comitiſ de Per- varijs cede, a quo ſe non expediret iudicio, pœnas dedit patibuli. Vndenam uterque in Chriſtianor diuinitus moſ, mei non eſt accuratiuſ ſectari. Ignem memini antiquiſ Aſyreniſ; atque eſt in Sophocliſ Antigone, qui ultro

ut Polyniciſ ſepulchræ inſontem ſe præbeat, Creonti eſt profeſſuſ. Dogma Pythagoricuſ, quî Iouiſ Carcer in ipſo Vniuerſi centro collocatur igniſ, eorū qui hunc vniuocè Solem

refragante ſcribit Lycro voluit, tacituſ omitto; neque tamen omittam verè Sanctiſ bibliſ in ipſo nomine I. Igniſ velut re, quemadmodum ait I. Reuchlinuſ, diuinitate conſentanea D E V M O P T. M A X. mortaliſ ſe ingeniſ oſtendiſſe, & D. Pauluſ ad Pſalmographi mentem inſi- galy indiget aſſe miniſtroſ D E I. Atque S. literiſ, malè interpretando, abuti nimis antiquuſ, & nimis & nimis ſam frequenſ Imperiuſ.

Decret. tit. de
vulgar. pur-
gat. caus. 2.
quæst. 5.

Bract. lib. 3.
traff. 2. cap.
10 et Ca-
nut. leges.

clerice Antiquitatibus. Vtraq; cum altera
illo Monomachia (nam inter Ordalia
atq; hæc censita) Rom. Eccles. impia visa,
& diu est, quod intervulgares purgationes
antiquata. At verò Dicit Patrijs me redon-
nem & Northamptoniam rebitem.

LXVIII. Nulli liceat neq; in Burgo, neq;
in villa hospitalli aliquem extraneum, ultra ve-
num noctem, in domo sua habere quem ad rec-
tum tenere voluerit, nisi hospitatus ille ratio-
nabile essonum habuerit, quod hospes domus
monstret vicinis suis, et cum recesserit, coram
vicinis recedat, et per alium. Pertinet huc il-
lud Bractonæ. Dicit poterit de familia alicu-
ius qui hospitatus fuerit et alio per tres noctes,
quia prima nocte dici poterit *Uncuth* s. igno-
tus, secunda verò *Gust.* i. hospes, tertia nocte
Hogenhine (lego *Hawan Han*) i. Græcè
hogenhine s. iunior, Latine Familiaris.

LXIX. Si quis scilicet fuit de murtro,
vel de latrocinio, vel roberia, vel falsimonia, &
inde sit cognoscens, vel de aliqua alia feloniam
quam fecerit coram preposito hundredi, vel
Burgo, & coram legalibus hominibus, id postea
coram Iustitijs negare non poterit. Et si idem
sine seisinâ (cum seisinâ hoc loci idem quod
invenimus, vernaculè *tahen with the man-
ner*) coram eis aliquid huiusmodi recognoverit,
hoc simul coram Iustitijs negare non poterit.

LXX. Si quis obierit francus tenens, ho-
redes ipsius remaneant in tali seisinâ, qualem
pater

pater suus habuit die quâ fuit vivus & mortuus de feodo suo, & catalla sua habeant unde faciant & Divisam defuncti, & dominum suum postea requirant & faciant de relevio, & alijs, quæ eis facere debent de feodo suo.

LXXI. Si heres fueris infra ætatem, Dominus feodi recipiat homagium suum, et habeat in custodia illum quamdiu debuerit; alij Domini si plures fuerint homagium eius recipiant, & ipse faciat eis quod facere debuerit.

LXXII. Rex defuncti habeat Dotem suam, & partem de catallis eius, quæ eam contingit. Superiori fortassis seculo Vxor & liberorum Legitima Triens (vtriusq; si extitissent; semis Vxori, si nulla proles; proli tantundem vxore non superlute) generatim æquæ Anglis atq; Falcidia Quadrans olim & Iustiniani Novella postmodum Romanis. Video n. eundem Normannis, Attrebatijs, Hibernis, circumiacentibus morem. Glanvilla, Bractona, Regestum Breuium, Guilielmus Lindwood, præter annales Iuris nostri, sunt visendi.

LXXIII. Iustitia capiant fidelitates D. Regis infra Clausum Pascha, & ad ultimum infra clausum Pentecostes; ab omnibus videlicet Comitibus, Baronibus, Mililibus, & libere tenentibus, & etiam rusticis quæ in regno manere voluerint, & qui facere voluerit fidelitatem, tanquam inimicus Domini Regis capiatur.

LXXIII. Habent & iam Iustitia precipere,

peru, quod omnes illi, qui mandum fecerunt homagium & ligantiam D. R. ad terminum quem eis nominabunt, veniant & faciant Regi homagium & ligantiam sicut ligis domino.

LXXV. Iustitia faciant omnes iustitias, et refectiones spectantes ad D. Regem et ad Coronam suam per Breue D. Regis vel illorum, qui in loco eius erunt, de feodo dimidij militis & infra (Feudum Militis, in vetusto, sed longe plus iusto ostendente antiquitatem, libello de modo Tenendi Parliamenti dicitur XX. librata terra, verum ad D. C. LXXX. iugera censetur prefixus Rubro libro Scaccarii numerus) nisi tam grandis sit querela, quod non possit deduci sine domino Rege, vel talis quam Iustitia ei reponens pro dubitatione sua, vel ad illos qui in loco eius erunt. Intendant tamen pro posse suo ad commodum D. Regis faciendum.

LXXVI. Iustitia provideant, quod castella diruta prorsus diruantur, & diruenda bene prosternantur. Et nisi hoc fecerint, D. Rex Iudicium Curie sue de eis habere voluerit sicut de contemptoribus precepti sui.

LXXVII. Latro, ex quo capitur Vicecomes, tradatur ad Custodiendum, & si Vicecomes absens fuerit, ducatur ad proximum castellanum, & ipse illum custodiat, donec illum liberet Vicecomes.

LXXXVIII. Iustitia faciant quicquid per consuetudinem terra illius, qui a Regno recesserunt.

runt. Et nisi redire voluerint infra terminum
nominatum, & stare ad rectum in Curia Regis
postea relinquantur & nomina velatorum asse-
ratur ad Pascha & ad festum S. Michaelis ad
Seaccarium, & amende mittantur D. Regi.
Northamptonie isthuc.

LXXIX. Quod de sacro Clericus
(Hugoni à tit. S. Michaelis à Petra Leonis
Cardinali legato, qui dilatarum rem pon-
tificiam adpulerat, R. concessit) non traha-
tur ante Iudicem secularem personaliter pro
aliquo Crimine, vel transgressione, nisi pro fore-
sta & laico fundo, unde Regi vel alij D. seculari
labum debetur seruitium.

Matth. Pa-
ria.

LXXX. Archiepiscopatus in super, episco-
patus, vel Abbatia non veniantur in manu Re-
gis ultra annum; nisi pro causâ evidenti, vel
necessitate urgente.

LXXXI. Interfectores clericorum convicti
vel confessi coram Iustitiario regni, presente
episcopo, puniantur.

LXXXII. Clerici Duellum facere non co-
gantur.

v. Britton.
cap. 4. Ap-
peales. et
Temp. Ed. 1.
tit. quod
permittat.
9:

LXXXIII. Statuit apud Wyndesore
quod quicumq; satisfecerit ei de forestâ sua se-
mel, & de venatione suâ, de ipso salui plegij
capiantur (ex Honedeno transcribimus) &
si iterum satisfecerit, similiter capiuntur de ip-
so salui plegij, si autem tertio idem satisfecerit,
pro tertio satisfacto nulli plegij capiuntur, sed
proprius corpus satisfactorum.

Benefi-

Beneficiarijs & ad capitis censum pro-
letarijs quoniam etiam habentur hae leges Mi-
litares.

XXCIII. Qui habet feudum vni-
us militis (quem dixi Houedenus) habeat lo-
ricam, et Cassidem, et clypeum, et lanceam; et
omnis miles habeat tres loricas, et Cassides, et
clypeos, et lanceas, quos habuerit feuda mili-
tum in domino suo.

XXCV. Quicumque liber laicus habuerit
in Catallo, vel in redditu ad Valentiam XL
Marcarum habeat lorica, et cassidem, et
clypeum, et lanceam.

XXCVI. Quicumque liber laicus habuerit
in catallo ad Valentiam X. Marcarum habeat
Halbergellum, et Capelet ferri, et lan-
ceam.

XXCVII. Omnes Burgenses, et tota Com-
munia liberorum hominum Manbaig, et
Capelet ferri, et lanceam.

XXCVIII. Nullus, ex quo haec arma ha-
buerit, ea vendat nec inuadiet, nec praestet (i.
commodato det) nec aliquo alio modo a se a-
lienet, nec Dominus suus ea aliquo modo ab ho-
mine suo alienet, nec per forisfactum, nec per
donum, nec per vadium, nec aliquo alio
modo.

XXCIX. Si quis arma haec habens ob-
ierit, remaneant heredi suo, et si heres de tali
statu non sit quod armis uti possit, si opus fue-
rit, ille qui eum habuerit in custodia habeat si-
militer custodiam armorum, et inueniat homi-
nem

ueni qui armis uti posset in seruitio D. Regis si
opus fuerit donec bares de tali statu sit quod
arma portare posset et tunc ea habeat.

XC. Quicumque Burgensis plura ar-
ma habuerit, quam cum habere spectauerit, se-
cundum hanc Assisam ea vendat, vel det, vel sic
à se alimet alicui homini, qui ea in seruitio Do-
mini Regis in Anglia retineat.

XCI. Nullus eorum plura arma retineat
quam cum secundum hanc Assisam habere spec-
tauerit.

XCII. Nullus Indam lyricum, vel haban-
gellum penes se retineat, sed ea vendat, vel
det, vel alio modo à se remoueat, ita quod re-
maneat in seruitio Regis Anglie.

XCIII. Nullus portet arma extra Angli-
am, nisi per preceptum D. Regis, nec aliquis
vendat arma alicui, qui ea portet ab Anglia,
nec introdat, nec alius ea ab Anglia parat.

XCIII. Suspecti qui sunt opulentie,
se prestitis sacramentis liberant. Iurisdic-
tio ad hanc rem Iustitiarij data. Hisce mi-
nus obsequentes si qui fuerint, Rex capiet se
ad eorum membra, et nullo modo capiet ad ipsas
terras vel catalla.

XCIV. Nullus iniret super legales et li-
beros homines, qui non habet XVI. marcas
vel X. marcas in Catallo.

XCVI. Nullus, sicut seipsum et omnia sua
diliget, emat, vel vendat aliquam nauem ad
ducendam

docendam ab Angliâ, nec aliquis deferat, vel
deferri faciat maiorem extra Angliam. s.
struendis navibus materiam.

XCVII. Nullus recipiatur ad sacra-
mentum armorum nisi liber homo. Ut semel
de libero homine quid non abs re adferam.
Eos duntaxat priscum Angliæ ius isto dig-
natam est nomine, quotquot, siue avorum
imaginibus clari, siue e plebe ingenti, seu-
dum illud Rusticū non possidebant Sterco-
tio dicatum, atq; buri, plastro, traheâ,
et duris agrestibus arma, necessariò onu-
tum. Facit ad hæc Rustici vocabulum in
Clarendonensibus supra, & Glanvillæ lo-
cus in Ordalia relatus. Ut liquidius res ad-
feratur; contestatâ sub Ed. I. lite inter Jo-
annem Levinum actorem & Priorem Bern-
wellensem reum (vetusto è M. S. codice
deprompsi, & concordēs iuris nostri anna-
les, regionumq; rescriptorum syntagma)
Feudatarios ab antiquo, quod annis, domi-
nico corona (Ceteri ij, Pali, & Triptolemo,
non Martiaut Bellonæ, labore in orbem
actio, cottidiana solvant vota & bubulci-
tantur) liberorum hominum voce post re-
ciprocitas, & satis intensas altereationes
minimè comprehensos fori iudicio & de-
finitum. Finiuit & Libitina Henrici impe-
rium. Finiitis atq; etiam, quâ suppetunt
historiæ, illius sæ legibus conquiritas su-
premo & armaturâ cinctas præficio co-
hortes

Temp. Ed. 1.
tit. Attor-
ney 103.

Priscus Ger-
manis sem-
per liberi,
medij libe-
ri, et infimi
liberi, ve-
lus classes o-
rant minoris
Nobilitatis.
Nobilitatis
n: titulus
(ut ex vul-
gari nostro
sermone)
principibus
duntaxat
& Magna-
tibus tribue-
batur. Mnn-
ster. Cos-
mogr. lib. 3.

hortes limitaneas; utinam aduersus obsecratores satis subsidij.

Ceterum leges suis non sunt absq; Cōditoribus & Custodibus, aut frustra sunt; reliquum est igitur, ut summam de ijs perstringam. Condita vel vñ & consuetudine; diuturno n: vñ adprobata legis obtinent vigorem; aut legillatorum sanctione. Legis latores antiquitus *Sannothæi, Reges, Druides*, inquam Britannis. De *Sannothæis* quicquid occurrit suprâ. *Reges* neq; *Insulæ* neq; *Anglo-Britanniæ Monarchæ*. Vni etenim præfuerunt simul *Cantio Cyngetorix, Carulius, Taximagulus, & Segonax*; ad eum modum alij. Pluribus ita circò subiacuisse & Aristocraticæ gubernationi, iuxta quod *Polydorus, Ioannes Tuinus, David Pouclius* atq; alij edocuerunt, in quâ versamur partem obtemperasse, non est cur dubitemus. *Druides* vno, ut verisimillimum, destinato loco (ut iam nunc res forenses *Spiram, Westminsterium, Lutetiam Parisium* confluunt) explicatum nouasq; prout res exigebat, constitutum soliti congregari. Publicus continenter eorum confessus finibus erat, teste *I. Cæsare*, *Carnutum*, regione totius *Galliæ* mediâ. Existimant aliqui oppidum à *Metropli Carnutum* octauo distans lapide vulgò *Dron* designatum. Sustinuerè dum rerum summam *Saxones*, celebratis Ordinū

Polyd. hist.

Ang. 2.

Tuin. Comm.

de reb. Al-

bion. David

Pouclius E-

pist. Gal.

Flott-

wode.

Cæs. lib. 6.

Bell. Gall.

Paulus Me-

ruia.

comitijs ferebantur. In frontispicio LL.
 Inz (Plusquàm DCCCLXXX. annos
 est, quod is primùm regnavit:) Ic Ine
 mid godes gife West-Harna Cyn-
 ing mid getheat e mid lere Cenredes
 mines fadere hebbe e Erconwald mine
 biscops e mid callum minum, caldos
 mannum, e tham yldeslan Witan mi-
 nes theode be beodeth &c. i. Ego I-
 nas Dei gratia Westsaxonum Rex suasu &
 instituto Cenredi patris mei & Hedda &
 Erconwaldi Episcoporum meorum, & omni-
 um meorum Aldermanum, & nato ma-
 iorum Prudentum populi mei precipio, &c.
 Huius generis assatim in alijs. Pontifi-
 cum etiam & procerum synodos, et concilia
 pro regni negotijs congregata memorant in
 Chirographis Witiarius & Bertulphus
 Merciorum Reges DCCC. ferè ante
 annos. Et vetustis de Abendonâ liber.
 Hic sedes regia, huc cum de regni principis
 et arduis tractaretur negotij, concursus fe-
 bat populi. Accedat, quod de Edwardo
 A. ab instauratâ Salute DCCCCIII.
 Malmesburienſis. Congregavit Rex syno-
 dam senatorum gentis Anglorum cui præ-
 sidebat Pleimundus Archiepiscopus Cantuari-
 ensis interpretatus districtè verba Apostolica
 legationis. Appellabantur conentus hinc
 Saxonibus Widdena gemoder. i.

Ingulphus.

Camdenus.

Pro-

Prudentum congressus, & Vicil rinō-
 Ser. i. Magna comitia. Mutuato demum
 à Gallis Parlamantorum nomine quæ an-
 te Henricum. I. perrarò scribit Polydorus
 habita. Institutum haut immerito ab an-
 tiquis Germanis manasse visum. In ijs Ta-
 citus. De minoribus rebus Principes consul-
 tant, de maioribus Omnes; ita tamen, ut ea
 quoq; quorum penes plebem arbitrium est, a-
 pud principes pertractantur. Et habeo qui re-
 liquit scriptum quoniam nec fuerat Episcopus, nec
 Comes, nec Baro tamen tum Reges temerant
 parlamenta sua; atq; in Arthurio Diplo-
 mate Cantabrigiensi Academiæ: (nam
 per me licet, si poteris, cum Ioanne Caio
 des illi fidem.) Consilio et assensu omnium
 et singulorum pontificum, et principum istius
 regni decerni. Interfuere parliamentis sub
 Normannorum tempora quotquot XIII.
 feudis militaribus & III. vnus parte in-
 uenisti Barones; ab amplis prædijs ita
 dicti; vnde forsàn Ioannes Cochleius
 Moguntinus nuncupatoriâ ad celebra-
 tissimi nominis Thomam Morum episto-
 lâ Aurelij Cassiodori Chronico præ-
 fixâ Baronem Angliæ cum compel-
 lat. Cæterum Henricus III. extur-
 gescente nimium numero, illos solum
 modo edictione præcepit adfuturos, quos

Polidor. lib.
 11. hist.
 Angl.

Mod. tem.
 Parl.

Io. Caius in
 lib. I. An-
 tiq. Canta-
 brigiæ.

7. 12. Ed. 3.
 fol. 18.

August. de
Ciu. Dei lib.
2. cap. 21.

ip semet dignaretur rescripto. Augustissi-
ma nunc sedent hæc comitia, quæ mirâ,
& ad firmissimam Reipub. salutem con-
textâ Trium Ordinum, Regis, Magna-
tum, remq; plebis procurantium harmoniâ
ab Eruditiss. V. ad Ætolorum Panartolij a-
pud Liuium formulam Pananglium rectissi-
mè dicuntur. *Pt in fidibus, ac tibys, atq;
canto ipso, ac vocibus concentus est quidam*
(ait in Ciceronis libris de repub: Scipio)
*tenendus ex distinctu sonis, quem immutatam
ac discrepantem aures erudite ferre non possunt,
isq; concentus ex dissimillimarum vocum mode-
ratione concors tamen efficitur, et congruus;
sic, ex summis, et medijs, et infimis interiectis
Ordinibus, et sonis, moderata ratione ciuitatem
consensu dissimillimorum concinere: et, quæ har-
monia à Musicis dicitur in canto, eam esse in
Ciuitate Concordiam; ætissimum atq; plenum
omni in Rep. vinculum incoluntatis, eamq; sine
institiâ nullo pacto esse posse. Verum suffici-
ant hæc de Conditoribus.*

Ab his vix alios, ante Saxones, com-
perio Custodes. Sub eis variè partitos;
quorum neq; nomen neq; munus hæc-
tenus obsoleuere. Explent numerum (vt fa-
stigia carpam) Rex, Constabularius, Can-
cellarius, Thesaurarius, Anglia Aldermanus,
Aldermanni prouinciarum, et Graues. Deinci-
pes, & obscuræ famæ prætereo; de cæte-
ris strictim dicturus. Rex nunquam non
inter

inter Heptarchas vnus, qui Monarcha To-
 tius Angliæ (vt Beda testis) habebatur.
 Insignis iam excelso primum imperio
 Ella Rex Australium Saxonum (ita Ethel-
 wvrdus) qui possessor tanta ditimus fue-
 rat, vt Echright; secundus fuit Ceulic Rex
 Occidentalium Anglorum; Tertius Ethelbriht
 rex Cantuariorum; Quartus Redwald Rex
 Orientalium; Quintus Edvina Rex Northym-
 briorum, sextus Oswald, septimus Oswig, fre-
 ter Oswaldi post quem Oswig Echright, Hu-
 ius in Occidentum Saxonicum regnum alia
 maxime concesserunt. Constabulariatum
 officium (quod in Edwardo Buchingha-
 miz Duce sub Hen. VIII. maiestatis cri-
 mine postulato, & capite plexo disparuit)
 vltimi Saxonum anni viderunt. Traditur
 a Richardo Eliensi Monacho, *Elfricus flal-*
loru Edwardo Confess. Constabularius,
 atq; eius hoc nomine habitatione *folatle*
 in Trinobantibus laudat postet Charogra-
 phus. Magnum enim et Potentem in regno
 Eliensis indigitat. Et magna sane ipsiq;
 Regibus metuenda potestas olim isti Magi-
 strui. Qui Normannorum ante aduentu
 negant Cancellarios peccant largiter. Nec
 modo vincuntur ex Edwardi Confessoris
 Abbati Westmonasteriensis Donatione
 (donauit mihi G. Labardi *Apin*) cui le-
 guntur subscripta: *Simardus Notarius ad re-*
em Rembuldi Regie dignitatu Cancellarij

Ethelwvrd.
lib. 3. cap. 2.

Hist. Eliens.
Kelraba.
6 Hen. 8.
fol. 171.
Stat. reg.
Rich. 2. cap.
2. Math.
Paru pag.
pag. 563.
Canden in
Northamp.
roni 2. Brooke
no. preroga-
tio. 31.

HIC. REQVIREBIT. AILVVINVS.
INCLITE. REGIS. EADGARI.
COGNATVS. TOTIVS. ANGLIE.
ALDERMANNVS. ET. HVIVS.
SACRI. COENOBII. MIRACV-
LOSVS. FVNDATOR.

Et ob authoritatem, & gratiam, quã
apud Regẽ pollebat, maximam, *Healfst-
oring.* i. Semiregem agnominabant.
Hentius autem Huntindoniensis Tostii
Northumbriæ Comitem (seu vt illis vtar
phrasi, Consulem) & Haraldum Godwini
Comitis Cantii Filios Regis dicit *Iusticia-
rios Aldermani* Senatorum vocabulo apte
vertuntur. Delegatam exercebant ij Iud-
ces per prouincias (Comitatus dictas) po-
testatem, abque eis subdelegatam *Gravi-*
(vox sonat præpositi, & quod Germanis
Graves, in *Lantgrave*, *Burgrave*, *Palsgrave*, &
similibus nonnullisque nostratum *Roues*.)
Vtrosque, vt ea ætas, Latino nomine,
Comites illos, hos *Viccomites* vocabimus.
Comitis vocamen vbiq; apud vetustimos
Monachorum; quod verò sæpius in Da-
cis inter testes transtijt. Et in Charta Fua-
dationis Cœnobij Surreiæ Chertseienfis,
Subregulus Wlpheri Mercianorum R. se-
norat Frithwaldus; Comitem, nec
hæsites,

Huntingd.
lib. 6. hist.

Camdenus.

Leg. Edg.

cap. II.

Leg. Edw.

5. & Canus.

17.

hæfites, intelligas. Vicecomes & Vicedominus plusquàm pariffimi, iidem. Ingulphus ait fuprà. Et Ego Singulph Vicedominus confului ✠ Ego Alfer Vicecomes audiai ✠ Extremo Edredi Chirographo. Hifce cùm ad priuata tum ad publica iudicia fuis fuère in Comitatus Foris. Ad priuata; fingulo quoque mense conuentus (Le County Court) celebratus. Quilibet Grangiarum quartâ quaque feptimana (vt in Edwardi Senioris legibus habetur) frequentem populum conueniat, cuique ius dicitur æquabile, licet fque fingulas (cùm dies condicti aduenerint) dirimito Ad publica; Inquifitionum Curiam, Courne le Wifcont, ftatuit Edgarus. Ex omni Comitatu bis quotannis conuentus agitur, cui quidem illius diœceſis Epifcopus, & Senator interfunt, quorum alter iura diuina, humana alter populum edocet. Quæ XIV. in Guilielmo I. fectioni inferui rumineris hic oportet. Hanc ad Inquifitionum Curiam tempeſtate minimè promiſcuâ & indifcriminatim conuenire inquilini, verum, vt ex vfu, antiquifque Regni notiffimum eſt conſtitutionibus, vel cis Menſem à Paſchatis feſto, vel à S. Michaelis. Cui quandoquidem non Comes duntaxat, vti hodie Vicecomes, ſed etiam Epifcopus præfuerint, nequaquàm videtur difficile Temporarie legis & elicere fontem. Is forſan

Antiochena

Antiochena synodus; Iulio PP. I. habita
& in Oecumenicâ sexta Constantinopo-
litana recepta: Explicatè hæc hinc Episco-
porum quotannis celebranda concilia ter-
tia à Paschate hebdomadâ, & Eidibus
Octobris (superent tamen aliquot die-
bus; statum nobis mensero, non fallit ma-
gis coniectura) terminantur. Inferioris no-
tæ, ex ijs, quæ *Centurias, Borchii, & similia*
superius loquuntur poteris in plura. De
Saxonibus quibus commissa LL. cura illis
breuiter.

Breuiter de Normannis: de Comitibus
dico, & Baronibus; Illorum ante victoriam,
excipias Leicestrenses & si forte alios, Of-
ficialij erant Comites, necdum hæredita-
rij. Summa disponente regum, Gulielmo,
& Feudales, & Patrimoniales esse coepe-
runt, assignatâ cum titulo, qui ex toto Co-
mitatu pronebant fisco, redditum tria-
te. Satis liquet hic mos Gerualdo Tilbu-
riense; in *Richardo de Rederis* Comite
Devoniz ab Henric. I. & *Gualtero de Ma-*
gnavilla, à Matilda Imper. Essexiz Comite
creatus. Competebat, & (videtur enim)
Saxonici diuisum cum Rege antipsum
ius. De Givrico Icenorum in Angliz lu-
bro. Regina Edm. II. partes habuit, & Co-
miti Guertertis, & de Norwico, reddebat
xx. libras Regi, & Comit. x. libras. Pronen-
tium Bongi de Leues erat II. partes Re-

Synod. An-
tiach. cap.

20.

Dist. 18.

cap. 4.

donis M.
yrdig ab
g. dii

Domes-
day.

de regis
archiep
c. Nui

-ed. .hanc 2
 .qno. dicit
 .oc
 .87. dicit
 .p. qno

Malmesb.
 de gest. reg.
 lib. 3.

Ad L. 2. ff. de
 origin. iur.

Roger. de
 Houeden.
 in H. 2.

Anglorum Comitibus. Et Oxoniū reddere pro
 thesauro, & gable, & pro alijs consuetudinibus
 per annum, quidam xx. libras, & sex scilicet
 raptis mille; Comitibus vero Malmesburien-
 sibus denique Promouentibus LL. ferenda
 rone nonnulla paret. Normannicis pote-
 stas. Etenim Gulielmum Fitz. Osberti He-
 refordensis Comitis (ita Monachus Mal-
 mesburienfis) in Comitatu eius apud Here-
 fordiam uenerat Regem; qui ad statum & introitus
 finitibus, et mille milites pro quatuordecim annis
 missis plus septem solidis soluat. Cornubi-
 sum Chirographa de rebus metallicis tan-
 tumdem adprobant, & Godicam Leofrici
 Comitis uxorem promississimis capillis ob-
 tectam per Conuentum frequentem, ut in-
 rogatis pensionibus Cuius hanc lege ex-
 solueret, obsequiantem taceo.

Ex latifondijs Baronibus (vniuersis
 militari obsequio submissis prædij) sua
 fuere territoria (Munitionis dicimus) atq;
 in ijs Curie (harunee apud alios gentes
 à Romuli patrocinio, & clientela uult
 Valtricus Zaxius papam de originatione)
 ad beneficiarios, tertio quoque re-
 uoluto dierum septenario, conuocandos,
 iusque eis dicendum. Pernulgatus, & trala-
 titus earum usus hodiernus. Priscus
 accipiat ab Honodeno hanc lucis icin-
 tillam. Ioannes Marefcalcus Hen. II. conquestus
 est, quod cum calumniatus esset in Curia Ar-
 chiepiscopi

chiepiscopi terram quandam de illo tenendam
in re hereditario, & diu inde placitasset, nullam
inde potuit assequi iustitiam, & quod ipse Cu-
riam Archiepiscopi sacramento falsificauerat
secundum consuetudinem regni; cui Archiepi-
scopus respondit: Nulla iustitia defuit Ioanni
in Curia mea, sed ipse, nescio cuius consilio, a
propria voluntatis motu, attulit in Curia mea
quandam Toper, & iuravit super illam
quod ipse pro de'ectu iustitie à curia mea re-
cessit, & videbatur Iustitiarijs Curie mee,
quod ipse iniuriam mihi fecit, quia sic à Curia
mea recessit, Cum statutum sit in regno vestro,
quod qui Curiam alterius falsificare voluerit,
oportet eum iurare super sacrosancta Euan-
gelia. Rex, non respiciens ad hæc verba iuravit
quod ipse haberet de ea iustitiam & iudicium
& Barones Curie Regni iudicauerunt eum esse
in misericordia Regni; quin & D. libris mul-
tarent. In iure cetera reddundo, rem-
que administrando publicam ea-
dem fermè quæ Saxoni-
bus Magistratum
Vocabula.

FINIS.

The first of these is the fact that the
 second of these is the fact that the
 third of these is the fact that the
 fourth of these is the fact that the
 fifth of these is the fact that the
 sixth of these is the fact that the
 seventh of these is the fact that the
 eighth of these is the fact that the
 ninth of these is the fact that the
 tenth of these is the fact that the

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Loge.

P Ag. 36. l. 3. arbitrij. ib. l. 7. numisma 40.
24. Thuringiz. 41. 10. fuisse & ibid. 14.
Amilicianorum. 42. 19. intolerabiles 87. 7.
maris. in præf. Sappho. *Quæ sunt, alijs a literarum transpositione; aut ratione accensuum indulgeat humanitas; ab hac enim errata,*

Vorstellung des Mannes

FIN 18

CHRONOLOGIA ANCILLANS.

Ann. Mundi.

Samoths (si quis fuit ille) imperat.

CD.DCCCC.X.

Erwin in Danmonijs exscensionem facit.

CD.CD.D.CCC.

V.

Dunnallo Molmutius sceptrum versat.

CD.CD.CD.D.

XVI.

Martia Quintileni R. vidua, & Sifillij I. Turix.

CD.CD.CD.D.

C.XVII.

Adpellit Dele in maritimis Cantij, & Territaquestis essendis terya Britannis.

CD.CD.CD.D.

cccc.xlii.

Primus Britanniam Romanis C.I. Caesar.

A. a Chr. D. in

salutem missio.

Claudius Cæsar Aug. A. Plaut. legato transuectis legionibus in totam provinciam paulatim

Lucan. ch. intactus Britannus. Horat. epod. 7.

Chronologia.

panlatam redigit.

Colonia Veteranorum
Camalodunum, deducitur.

Subiungatur Britannia
ductu L. Agricola, auspicijs Domitiani Aug.

Lucius I. Rex Christianus. Etenim Sy-
xeni Eleutherius PP.
& Commodus Aug.
Ex quo plane fallit
Beda, & fallitur in suo
de hac re a Syxeni.

E Germania adue-
niunt Saxones, Angli,
Juta, Dani, Frisones.

Tauro & Felice
Coss Ann. xxi. Theo-
dori Junioris. Calcu-
lus scriptorum com-
munis habet xlix su-
pra cccc. verum quem

adposui termino re-
latis nixta Fastis hac
circumscriptis Epi-
schen V. magnus &
auctoritate

Chronologia.

	auctoritate & iudicio G. Camdenus Claren- tius.
DLXXI.	Ethelbertus Anglo- Saxonum primus R. qui Christo nomen dedit.
DCCC.	Egbertus.
DCCC.LXXII.	Alfredus.
DCCCC.LIX.	Edgarus.
CID. XVII.	Canutus Danus, aliàs Cnutus.
CID. XXXVI.	Haraldus.
CID. XLII.	Edwardus Confessor.
CID. LXVI.	Guilielmus Norman- nus, pugnato in plani- tie iuxta Hastings præ- lio, dominium insulæ adquisiuit.
CID. LXXXVIII.	Guil. Rufus secundò genitus Victoris F. Henricus

Chronologia.

CD. C. Henricus I. minor Ru-
si frater.

CD. CXXV. Stephanus ex Adela
sorore Henrici nepos
Comes Blesensis.

CD. C. LIII. Henricus II. & Matilda
Aug. & Gaufr. Com.
Andr. Hen. I. nepos.

FINIS.

TITLES
of
HONOR

By

John Selden.

Lucilins.

Persium non curo legere: Laliūm Decimūm volo.

L O N D O N,

By *William Stansby* for *John Helme*, and are to be sold at his
shop in *S. Dunstons Church-yard*.

M. DC. XIV.